SLEZSKÁ UNIVERZITA V OPAVĚ

Filosoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě

TEORETICKÁ DIPLOMOVÁ PRÁCE

EDUARD INGRIŠ - FOTOGRAFICKÉ DÍLO

Opava 2014 Radovan Kodera

EDUARD INGRIŠ – FOTOGRAFICKÉ DÍLO
EDUARD INDRIŠ – PHOTOGRAPHIC WORK

Radovan Kodera

TEORETICKÁ DIPLOMOVÁ PRÁCE

Obor: Tvůrčí fotografie
Vedoucí práce: prof. Mgr. Jindřich Štreit
Oponent: Mgr. MgA. Tomáš Pospěch, Ph. D.

Slezská univerzita v Opavě
Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě
Institut tvůrčí fotografie

Opava 2014

Abstrakt

Tématem mé diplomové práce je osobnost Eduarda Ingriše, českého hudebního skladatele, dirigenta, cestovatele, mořeplavce, filmaře a fotografa, žijícího od r. 1947 v Jižní Americe, převážně v Peru a od r. 1962 až do své smrti v r. 1991 v USA. Ve své práci představím život a pohnuté osudy autora a zaměřím se především na jeho fotografickou tvorbu, která kulminovala v letech 1947-1962 v Jižní Americe. Pokusím se zhodnotit jeho tvorbu v dobových souvislostech a zaměřím se na některé jeho fotografické soubory i významné či obrazově působivé fotografie.

Abstrakt

The topic of my thesis is the personality of Eduard Ingriš, Czech composer, conductor, traveler, seafarer, filmmaker and photographer, living since 1947 in South America, mainly in Peru and from 1962 in the USA until his death in 1991. In my work, I will present the life and unsettled fate of this author and will focus primarily on his photographic work, which culminated in the years 1947-1962 in South America. I will try to evaluate his work in historical context and focus on some of his photographic files as significant or visually impressive photos.

Klíčová slova

Eduard Ingriš, Jižní Amerika, fotografická tvorba, souvislosti

Klíčová slova

Eduard Ingriš, South America, photographic work, contexts

SLEZSKÁ UNIVERZITA V OPAVĚ
Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě
Akademický rok: **2012/2013**

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení:	**Radovan KODERA**
Osobní číslo:	**F120999**
Studijní program:	**N8204 Filmové, televizní a fotografické umění a nová média**
Studijní obory:	**Tvůrčí fotografie**
	Tvůrčí fotografie
Název tématu:	**T: Eduard Ingriš - Fotografické dílo**
Téma anglicky:	**T: Eduard Ingriš - Photographic Work**
Zadávající ústav:	**Institut tvůrčí fotografie**

Zásady pro vypracování:

Ve své práci bych se chtěl zabývat fotografickým dílem Eduarda Ingriše, českého hudebního skladatele a dirigenta, restovatele a motoplavce, fotografa a kameramana. Žijícího od r. 1917 v Jižní Americe, od r. 1962 v USA, kde v Renu ve státě Nevada v r. 1991 zemřel. Pro svou práci využiji materiály z pozůstalosti, které byly v r. 2000 převezeny z USA do ČR a jsou - včetně negativů - uloženy v archivu Muzea jihovýchodní Moravy ve Zlíně.

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

Hanzelka Jiří, Ziknund Miroslav, Slomek Jaromír: Život snů a skutečnosti, Primus 1997 Náplava Miroslav: JEDEN ŽIVOT AUTORA PÍSNĚ TESKNĚ HUČÍ NIAGARA EDUARDA INGRIŠE - NA VORU KANTUTA DVAKRÁT PŘES PACIFIK, Koktejl 2001, č. 11 Náplava Miroslav: Plavby "sebevrahů", JOTA 2009 Horký Miroslav: Ingriš! Eduard Ingriš, Camera Incognita 2007 (filmový dokument) Zahradnický Jiří: Dobrodruh s fotoaparátem, Paladix (foto-on-line) 4. 8. 2005

Vedoucí diplomové práce: **Prof. Mgr. Jindřich ŠTREIT**
Institut tvůrčí fotografie

Datum zadání diplomové práce: **26. července 2013**
Termín odevzdání diplomové práce: **27. června 2014**

Prof. PhDr. Vladimír BIRGUS
vedoucí ústavu

Prohlašuji,
že jsem tuto práci zpracoval samostatně za použití literatury a pramenů uvedených v seznamu použité literatury a záznamů mých rozhovorů vedených s Miroslavem Zikmundem a Magdalenou Preiningerovou.

Souhlasím,
se zveřejněním v Univerzitní knihovně Slezské univerzity v Opavě, v knihovně Uměleckoprůmyslového muzea v Praze a na webových stránkách ITF.

Podpis:

Poděkování
Mé poděkování patří především Magdaleně Preiningerové a Blance Cekotové z Archivu H+Z Muzea JV Moravy ve Zlíně za zpřístupnění fondu Eduarda Ingriše, poskytnutí materiálů, cenných informací a podnětů, přípravu dokumentů, věcné připomínky a podporu, Miroslavu Zikmundovi za vstřícnost, poskytnuté informace a materiály, Jindřichu Štreitovi za vedení práce a trpělivost, Zuzaně Zbořilové za technickou spolupráci a podporu, Aničce za ohledy.
Mé poděkování patří paní Nině Ingrišové.

Poznámka
Není-li uvedeno jinak, pocházejí reprodukce fotografii a kopie dokumentů z fondu Eduarda Ingriše, který je součástí Archivu H+Z Muzea jihovýchodní Moravy ve Zlíně.

Radovan Kodera
V Plzni 15. 8. 2014

EDUARD INGRIŠ
Fotografické dílo

Obsah

I.	**Úvod**	9
II.	**Život**	12
III.	**Tvorba**	
	Hudba a film	37
	Fotografické začátky. 30. a 40. léta	42
	Cesty Jižní Amerikou. Peru	45
	50. a 60. léta	55
	Bilance	64
IV.	**Závěr**	66
V.	**Doplňky**	
	Rozhovory	68
	Citace	71
	Přehled výstav	74
	Použitá literatura a prameny	74
	Jmenný rejstřík	75
VI.	**Přílohy**	78

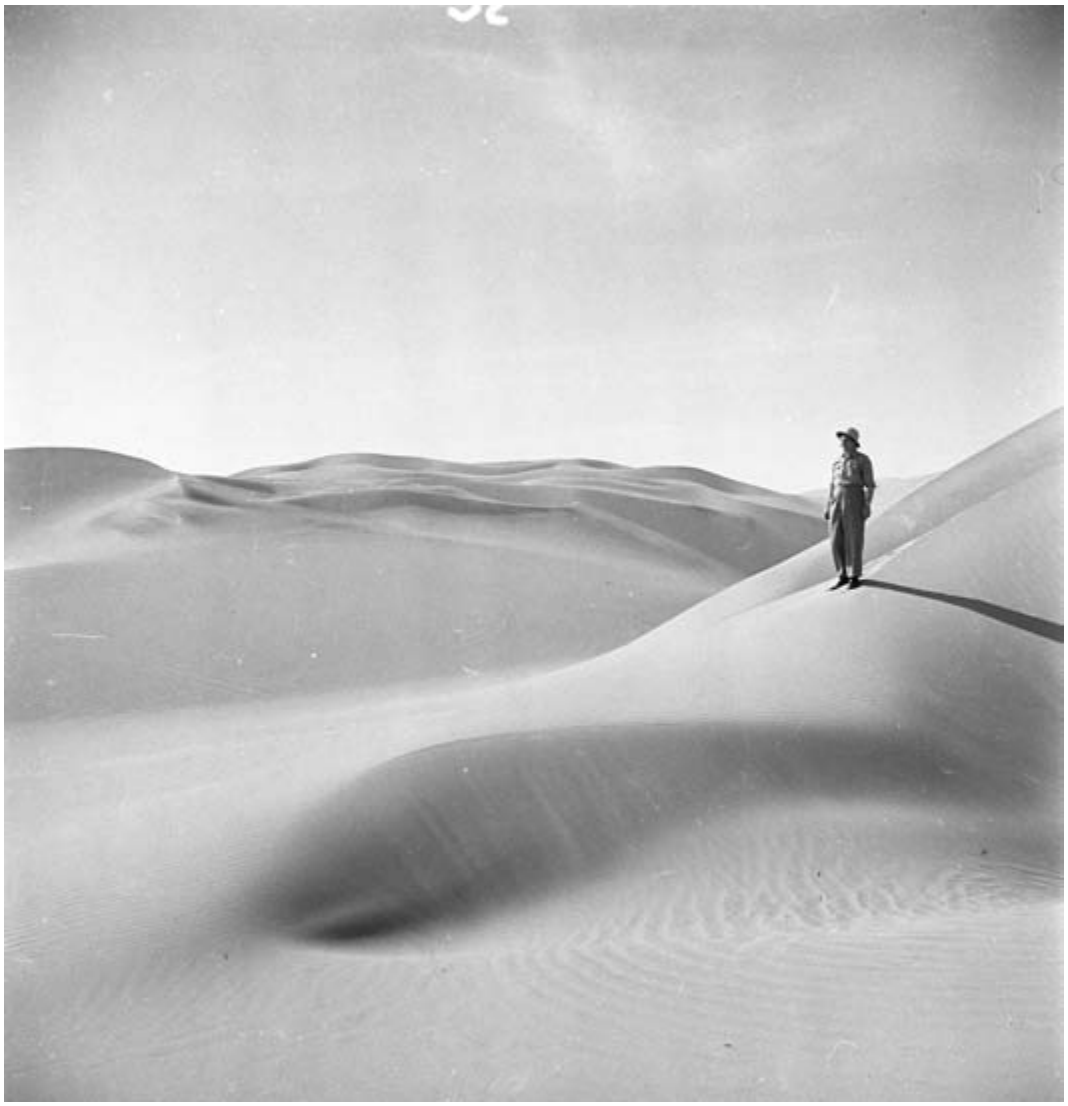

I. Úvod

Úvod

V r. 2000 inicioval a zorganizoval cestovatel Miroslav Zikmund zvláštní misi do městečka South Lake Tahoe v pohoří Sierra Nevada na severu státu Kalifornie v USA. Výpravy se kromě něho účastnili cestovatelé a dokumentaristé Miroslav Náplava a Petr Horký a redaktor Českého rozhlasu Vladimír Kroc. Účelem mise bylo převzít a připravit k převozu do České republiky archivní pozůstalost po Eduardu Ingrišovi, který krátce po II. světové válce odjel z rodné země do Jižní Ameriky a zemřel v r. 1991 ve Spojených státech, aniž se kdy stihl vrátit a aniž to česká veřejnost zaznamenala.

Eduard Ingriš se proslavil v Československu už před válkou v hudebním a divadelním světě jako autor operet, populárních písní, klasických skladeb, ale také jako dirigent divadelních i symfonických orchestrů či autor filmové hudby. V té době už také sám filmoval a fotografoval a byl velkým příznivcem trampingu a cestování. To vše se později v jeho životě za oceánem zúročilo. Stal se „českým" (spíš ale „peruánským") Heyerdahlem - dvakrát se po jeho vzoru plavil na balzovém voru Pacifikem z Peru do Polynésie -, byl šéfdirigentem limského státního symfonického orchestru, vyhledávaným kameramanem přírodovědných a cestovatelských dokumentárních filmů a několika hraných filmů, příležitostným fotografem pro významná světová i místní média…

Nina Ingrišová a Petr Horký v South Lake Tahoe s bednami s pozůstalostí Eduarda Ingriše připravenými k převozu do České republiky. Prosinec 2000

Pozůstalost po Eduardu Ingrišovi měla jeho žena, paní Nina, stále ve svém domku v South Lake Tahoe a hrozilo, že navždy zmizí ze světa. Naštěstí se Nina Ingrišová rozhodla věnovat ji Eduardově i svojí vlasti. Miroslav Zikmund nejen, že přesvědčil Ninu Ingrišovou, ředitele a další pracovníky Muzea jihovýchodní Moravy ve Zlíně, ale osobně navštívil tehdejšího ministra kultury ČR Pavla Dostála a převoz a umístění archivu bylo zajištěno jak organizačně, tak i finančně. Archivní fundus bylo ale třeba katalogizovat, zabalit a připravit na cestu. Zikmundem vedená mise v South Lake Tahoe trvala na místě 11 dní a její účastníci se dnem i nocí u paní Niny probírali Ingrišem vytvořenými či nashromážděnými materiály. V dubnu 2001 byla zásilka vážící více než 1 100 kg a čítající tisíce položek – notových záznamů, obrazových a výstřižkových alb, stovek fotografií, tisíců negativů, filmových materiálů, zvukových nahrávek, gramofonových desek i trojrozměrných předmětů, dopravena do Muzea jihovýchodní Moravy ve Zlíně a stala se součástí Archivu H+Z, v jehož depozitáři našla útočiště. Převoz Ingrišova archivu odstartoval mnohé následující počiny, jimiž se jeho jméno začalo postupně vracet do českého povědomí.

K rozhodnutí psát diplomovou práci o fotografickém díle Eduarda Ingriše mě vedlo několik důvodů. Před nemnoha lety bylo jméno Eduarda Ingriše v Česku téměř neznámé, resp. bylo zapomenuto, komunistickým režimem záměrně tabuizováno, ostatně jako jména mnohých dalších významných exulantů. Postupně se začíná s pozoruhodnými osudy i s jeho dílem veřejnost v České republice seznamovat. V tisku se objevují články, natáčejí se rozhlasové pořady, jsou vydávány CD s jeho hudbou, byl o něm natočen celovečerní dokumentární film, mostecké divadlo zařadilo do repertoáru divadelní revui inspirovanou jeho životem a dílem, na jeho rodném domě ve Zlonicích byla umístěna pamětní deska*, jeho filmy jsou příležitostně promítány, ukázky z nich se objevují v televizním vysílání…

S Přemyslem Řepou jsme od podzimu 2002 připravovali do Velké synagogy v Plzni pro sezónu roku 2003 rozsáhlou kolekci fotografií Jiřího Hanzelky a Miroslava Zikmunda. Protože v té době jejich negativy i kontaktní kopie byly již předány Muzeu jihovýchodní Moravy ve Zlíně, jezdili jsme do Zlína vybírat negativy, ze kterých jsem v průběhu zimy 2002/2003 zvětšoval fotografie výstavního formátu. Když jsme se tehdy probírali kontakty a negativy v muzejním depozitáři ve Lhotce u Zlína, všímali jsme si i zde uložených „materiálů" z fondu pro nás tehdy neznámého Eduarda Ingriše, z nichž některé měly exotické nálepky, označení i podobu. Zjistili jsme, že součástí těchto materiálů jsou i fotografie a negativy a občas jsme od časově náročného výběru odběhli nahlédnout i do Ingrišových složek. Tehdy vzklíčený nápad uspořádat ve Velké synagoze v Plzni i výstavu Ingrišových fotografií a tím přispět k poznání díla tohoto autora, jsme realizovali v r. 2006 (rok před tím instalovali výstavu Ingrišových fotografií v Národním muzeu fotografie v Jindřichově Hradci Ivo Gil a Jaroslav Prokop). Na výstavu jsem z vybraných negativů postupně nazvětšoval víc než 200 fotografií vycházejících z formátu 50x60cm a při tom měl možnost se přímo hmatatelně seznámit s fotografickým dílem Eduarda Ingriše…

Protože Eduard Ingriš odešel z Československa před téměř 67 léty a zemřel před více než 23 léty, setkal a hovořil jsem o něm jen s dvěma lidmi, kteří s ním byli v osobním kontaktu – Ninou Ingrišovou a Miroslavem Zikmundem, přičemž paní Nina Eduarda poznala v USA v Los Angeles až v době, kdy už se fotografické tvorbě aktivně nevěnoval. Pro účely mé práce jsem tedy využil pouze rozhovor s Miroslavem Zikmundem. Dalším významným zdrojem informací pro mě byly podněty dr. Magdaleny Preiningerové a Blanky Cekotové z Archivu H+Z, (tedy Hanzelky a Zikmunda), jenž je součástí Muzea jihovýchodní Moravy ve Zlíně. Právě z tohoto archivu jsem čerpal hlavní zdroje informací, materiálů a fotografií pro mou práci. Veškeré tyto materiály včetně negativů, fotografií, kontaktních kopií a písemných a tištěných materiálů jsou – až na některé výjimky** - uloženy ve Fondu Eduarda Ingriše v Archivu H+Z Muzea jihovýchodní Moravy ve Zlíně***.

Z bohaté a pestré Ingrišovy tvorby jsem se zaměřil především na jeho dílo fotografické, zejména na klasickou černobílou fotografii. Chtěl bych se pokusit jeho fotografické dílo analyzovat z hlediska časových, geografických a společenských souvislostí, ale také z hlediska tvůrčího a zaměřit se na rozmanitosti obsahové, tematické, kompoziční, formální i technické.

* V budově bývalého špitálu ve Zlonicích je od r. 1954 Památník Antonína Dvořáka se stálou expozicí. Součástí památníku je od r. 1994 Pamětní síň Eduarda Ingriše.

** Výjimku tvoří korespondence Eduarda Ingriše a Miroslava Zikmunda. Ta je ještě uložena v osobním archivu Miroslava Zikmunda.

*** Součástí fondu je i 204 fotografií, které jsem zvětšoval pro výstavu ve Velké synagoze v Plzni v r. 2006. Fotografie výstavního formátu jsou adjustovány v hlubokých, ručně kašírovaných paspartách a v zasklených rámech.

II. Život

Život

*„… komu vášeň v srdci hárá, tomu není pomoci…“**

Eduard Ingriš se narodil 11. února 1905 ve Zlonicích u Slaného. Zlonice se staly místem jeho narození vlastně náhodou. Ingrišovi měli v té době trvalé bydliště v Praze, ale otec byl dočasně služebně ve Zlonicích a matka ho přijela navštívit. Kmotrem mu byl otcův nadřízený Eduard Marvan (spřízněný s pozdějším slavným hercem Jaroslavem Marvanem). Otec Josef Ingriš byl původním povoláním oficír rakouské armády, po seznámení s matkou Annou Novákovou odešel z armády a stal se aspirantem železničního přednostenství, později přednostou a úředníkem c. k. státních drah. Jeho rod pocházel údajně ze Skotska, později se rozdělil na větev francouzskou (z ní pocházel malíř Ingres) a větev rakouskou (jedním z otcových bratrů byl akademický malíř J. Ingriš). Dědeček z otcovy strany byl fořtem na knížecím panství. Otec matky Anny Josef Novák byl velkostatkář, vlastnil u Chrudimi dva statky, jeden přímo v Heřmanově Městci, druhý v blízkém Konopáči. Později statky prodal a koupil dům s restaurací v Praze na Hradčanech přímo pod Hradem. Se svou nejmladší dcerou Annou i s její rodinou se po jejím sňatku na čas přestal stýkat.

Pamětní deska na rodném domě Eduarda Ingriše ve Zlonicích

Eduardův život je od počátku neobvykle rušný. Necelý rok po jeho narození přichází na svět sestra Melánie, po dalším roce bratr Zdeněk. Matka se roznemůže těžkým astmatem a otec situaci řeší tak, že nejstaršího Eduarda – byť mu jsou teprve 3 roky - odváží ke svým rodičům. U dědečka a babičky Ingrišových v městečku Lobendau (Lobendava) ve Šluknovském výběžku, kde tehdy žijí, vyrůstá malý Eduard vychováván k lásce k přírodě a zvířatům, v prostředí, kde se ale mluví jen německy. Babičce Rose říká „Mutti“. První třídu obecné školy v Lobendau absolvuje v německém jazyce. Když se v sedmi letech vrací domů, česky skoro neumí a vlastenecky založená matka těžce nese, že se se synkem zpočátku téměř nedomluví. Rodina právě bydlí v Lounech a Eda zde musí opakovat první třídu, tentokrát v jazyce českém.

* Ingrišova píseň Niagara z hudební revue Trampské milování, poprvé uvedené 11. 7. 1931 v Divadle Aréna na Smíchově v Praze.

Zleva matka Anna, otec Josef, sestra Melaie, teta. Kolem r. 1909

Zleva otec, Eduard, bratr Zdeněk, matka, sestra Melanie. Kolem r. 1915

Otec je ve službě často překládán a rodina se stěhuje i několikrát za rok. V deseti letech je Eda - na přání zbožné babičky Rosy a také zřejmě kvůli finanční situaci rodiny a zdravotnímu stavu matky - dán k další výchově k benediktýnům do kláštera sv. Vojtěcha a Markéty v Břevnově a setrvá zde tři roky. Jedna z jeho vzpomínek je jako vystřižená ze stránek slavného románu Aloise Jiráska F. L. Věk: *„… Byli jsme tam jen čtyři žáci a na živobytí a byt jsme si vydělávali svým zpěvem… museli jsme vstávat už ve čtyři hodiny ráno a ministrovat ostatním řeholníkům ve velkém kostele u vedlejších oltářů. Za ministrování (které bývalo brzinko ráno) jsme dostávali 5 haléřů. V 8 hodin už začínala škola. Klášter byl velmi rozlehlý a tisícileté staré chodby, v nichž bylo možné zabloudit – s pomalovanými zdmi a stropy – mě v noci velmi strašily, zvláště když mi někdy cestou zhasla svíčka (baterky tehdy nebyly). A často jsem v těch chodbách zabloudil – plakal cestou, zatím co kněz ustrojený k oltáři musel ve velké sakristii na mě čekat. Když mě uviděl celého ubrečeného (když jsem konečně našel cestu), tak už se na mě nezlobil…“* (Eduard Ingriš: dopis Ireně Urbanové, South Lake Tahoe, 4. 10. 1989, Archiv H+Z Muzea jihovýchodní Moravy ve Zlíně, dále jen AHZ).

Zde se poprvé dostane do Národního divadla – představený kláštera vezme jednou malé vokalisty – jak chlapcům v klášteře říkají – na operní představení. V r. 1918 se také poprvé setkává s kinematografem.

„… Moje první návštěva v biografu. Divadelní sál se seřazenými židlemi a v popředí - místo jeviště – jen bílé plátno. Když se sál zaplnil, světlo v sále zhaslo a na plátně se objevily nápisy: »Vítáme vás! Dámy a pánové, sundejte si klobouky« a tak podobně… Kde se vzal, tu se vzal, odněkud se vyřítil vlak a hnal se přímo na mě do první řady. Kluci křičeli a já s nimi, takže nebylo ani slyšet troubu velkého gramofonu, ze kterého hrála nějaká muzika. Nevěřil jsem vlastním očím… Představeným kláštera jsem nesměl prozradit, kam mě starší vokalisté vodí…“
(Eduard Ingriš: Celuloidové očarování – Vzpomínky, strojopis, nedatováno; AHZ)

Eduard u prvního přijímání v Lounech. 1913

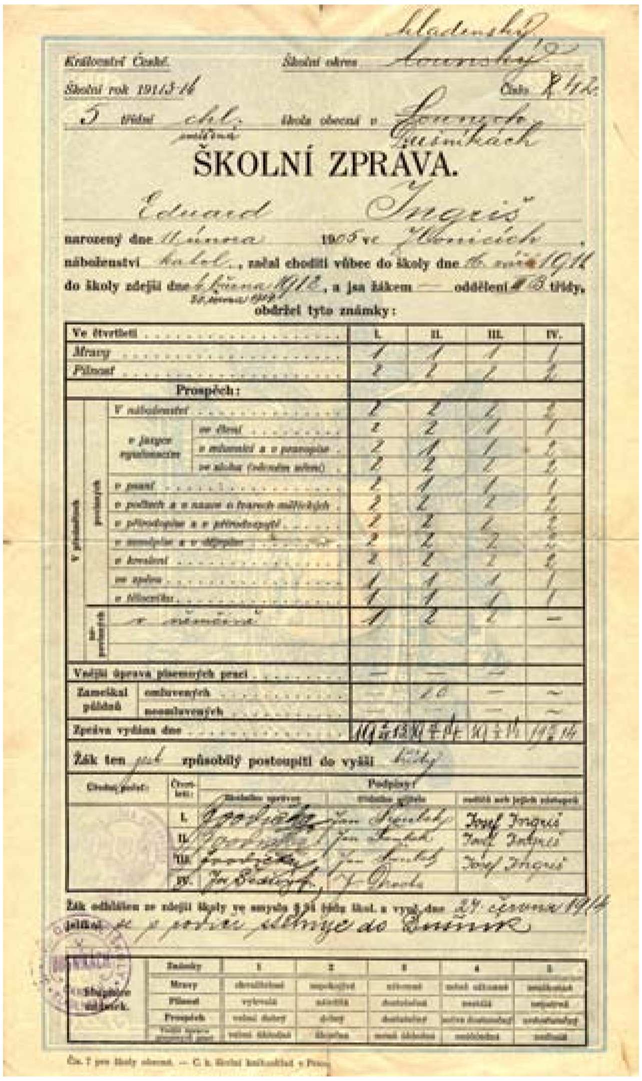

Království České. Školní okres Lounský

Školní rok 1913-14 Číslo 8/42

5 třídní chl. škola obecná v Lounech

ŠKOLNÍ ZPRÁVA.

Eduard Ingriš

narozený dne 11 února 1905 ve Zlonicích,

náboženství katol., začal choditi vůbec do školy dne 16. září 1911

do školy zdejší dne 6 března 1912, a jsa žákem — oddělení 3. třídy,

obdržel tyto známky:

Ve čtvrtletí I. II. III. IV.

Mravy · Pilnost · Prospěch

V roce 1918 vzniká Československá republika. Edovi je 13 a otec jej pod vlivem nových nadějí a volnomyšlenkářských nálad bere z kláštera. Eda nastupuje na reálné gymnázium, dál se věnuje aktivně hudbě (cvičí na housle, komponuje), podniká výlety. V 15 letech skládá svou první operetu. V té době se málem stane obětí doposud největšího vlakového neštěstí v nové Československé republice. Rodinou je před vánočními svátky r. 1919 vyslán s velkým batohem k nejstarší matčině sestře do Vilímova pro „aprovizaci" – produkty z vesnické zabíjačky. Rychlík, kterým se vrací v sobotu 6. prosince 1919 zpátky do Prahy, se v Čelákovicích v půl šesté večer srazí s osobním dělnickým vlakem jedoucím opačným směrem. Je mnoho raněných, jsou i mrtví*. Eda vyvázne bez zranění.

„... Byla to největší srážka a první v Republice. Noviny jsme měli dlouho uschované – a také můj lístek z toho rychlíku. Kromě roztrhaného zimníku se mi nic nestalo – a veškerou aprovisaci (i tu bandu s prasečí polévkou) jsem přivezl bez pohromy…" (Eduard Ingriš: Vánoční rozjímání, South Lake Tahoe, prosinec 1981, AHZ)

* Zápis z 96. schůze Národního shromáždění československého, část 2/8, 10. 12. 1919

Eduard Ingriš (stojící 2. zleva) s rodinou. 1. zleva bratr Zdeněk, sedící zleva: matka, babička, otec. Kolem r. 1920

Rodina kupuje domek v Horních Počernicích a Eda se zde poprvé seznamuje s kulturním životem. V místní sokolovně vystupuje v různých zpěvohrách jako klavírista a zároveň sem chodí cvičit. Brzy se stěhují do domu rodičů Ingrišovy matky v Nových Vysočanech. Zde Eda pozná nového kamaráda Jindru Lukase a společně vstupují na „prkna, která znamenají svět". Nejprve vymýšlejí a hrají loutkové divadlo pro místní děti, později se spolkem Komenský účinkují v ochotnických představeních – činohrách a operetách. Hrají, zpívají, komponují (Ingriš hudbu, Lukas libreta), režírují, hrají na různé hudební nástroje… V té době je Eda okouzlen kinematografií a získává první fotografické zkušenosti. Pořizuje si „Laternu magiku", maluje tuší výjevy na sklíčka a pořádá ve sklepě jejich domu pro zájemce vlastní komentované projekce. Později si s Lukasem pořizují francouzskou amatérskou kameru Pathé na 9,5 mm film s perforací uprostřed.

Eduard (vlevo), Melánie, Jindra Lukas, Zdeněk. Kolem 1923

Maturuje v r. 1926 na reálném gymnáziu v Praze-Libni (jeho spolužákem je Alexander Hackenschmied, pozdější slavný avantgardní filmař a fotograf, držitel Oskara za dokument z r. 1964) a je zapsán ke studiu na Přírodovědecké fakultě UK v Praze. Není tam šťastný, zejména s chemií má problémy. Zvláštní náhodou navštíví konzervatoř v prostorách Emauzského kláštera, uspěje při přijímacím řízení, opouští fakultu a přechází ke studiu skladby, sborového zpěvu a dirigování na konzervatoři, kde současně studuje „učitelství". Jeho profesory jsou např. J. B. Foerster a Vítězslav Novák. Před otcem tuto studijní změnu tají několik měsíců.

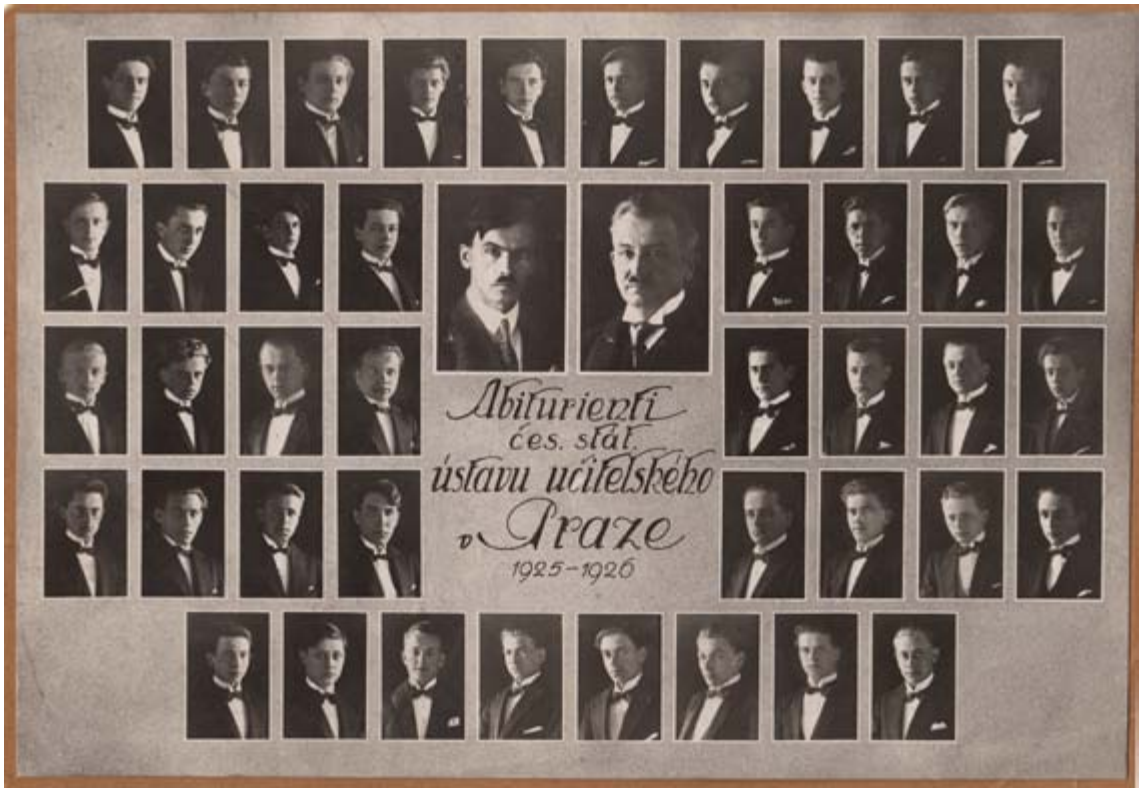

Eduard Ingriš 22 letý

„… Otec to dlouho nevěděl. Až jednoho dne – jdeme spolu po hlavní třídě k Národnímu divadlu a proti nám jde velebný kmet. »Nezapomeň ho hluboce pozdravit. Je to jeden z našich největších velikánů a skladatelů«, řekl mi otec. Byl to J. B. Foerster (jehož fotografii s věnováním mám), a jenž vyučoval a přednášel několik hodin na »Mistrovském oddělení konzervatoře« a k němuž jsem často chodil – ač jsem tam nepatřil – ale on to měl velice rád. Mistr se usmál a zastavil se: »To máte radost z Vašeho syna. Často ho vidím u mne ve třídě. Bude z něho jistě dobrý hudebník« - a poplácal mne po ramenou, podal ruku – a zmizel. Očekával jsem »bouřku« - ale nestalo se. Otec nemluvil a poprvé v životě mě vzal do malé vinárničky kdesi u Národního divadla – v takové malé uličce, dole pod schodami. Věděl, že to matka musela vědět a že mě kryje. A tak prohodil jen něco jako: »Vy dva spiklenci…« Velebná, skoro svatá postava J. B. Foerstera – geniálního muzikanta a pamětníka Smetany, Dvořáka, Fibicha – to všecko rozřešila. Od těch dob už jsem nemusel tajně cvičit piano, přehrávat… partitury atd. Ale přes to jsem – proti jiným – cítil tu velkou »mezeru«…“ (Eduard Ingriš: Umělecké „curriculum vitae“, strojopis, nedatováno, AHZ)

Už v době studia na gymnáziu je Eduard hudebně činný (první operetu skládá ve svých 15 letech), na konzervatoři hudební aktivity rozvíjí. Po získání absolutoria je ale bez zaměstnání. Původní plány uplatnit se plně profesionálně v hudebním světě ztroskotají a Ingriše existenčně zachraňuje místo učitele na obecné škole v Dolních Počernicích, kde mu přidělí prvňáčky (po 45 letech dostává od jedné tehdejší žačky, Vlasty Vančurové, roz. Novotné, z Dolních Počernic do South Lake Tahoe dopis).

Eduard Ingriš se svými prvňáčky v Dolních Počernicích. 1930

Ve volném čase účinkuje v některých pražských divadlech jako zpěvák a dirigent, komponuje. Po roce je ze školy v Dolních Počernicích právě kvůli mimoškolním aktivitám „převelen" do Líbeznic, odkud pro nemoc (akutní zápal plic) už v průběhu roku odchází. Tím jeho učitelské angažmá ve „staré vlasti" končí. Definitivně propadá divadlu v r. 1927, angažmá postupně získává ve všech významných divadelních scénách v Praze. 30. léta pro něho znamenají strmý vzestup tvůrčích aktivit, uměleckých i společenských úspěchů. Stává se vyhledávaným komponistou, dirigentem i instrumentalistou. Natáčí gramofonové desky, má vlastní hudební pořad v rádiu i pěvecký sbor. Dobrodružné sklony realizuje společensky zavrhovaným trampingem a koupí dřevěného srubu nad legendárními Svatojánskými proudy na Vltavě. Jeho „Nemuzikantská chata" se stává dějištěm nesčetných přátelských setkání a bujarých večírků. Ale také místem tvůrčí inspirace. *„… Vždycky o mně říkali, že jsem »sváteční tramp« a že bych ani neměl psát trampské písně. Když jsem dirigoval ve Velké operetě…, musel jsem trampovat tajně. Ředitelství Velké operety mi to zakázalo. Často se stávalo, že nějaká trampka si mě pak spletla s »Ingrišem« - což jsem okamžitě zapřel…"* (Eduard Ingriš: dopis Rudovi a Emmě Siegerovým, South Lake Tahoe, 30. 11. 1978, AHZ).

Na Ingrišově „Nemuzikantské chatě" nad Svatojánskými proudy. 40. léta

Profesionální umělecký úspěch znamená i materiální zajištění. Stává se jedním z nejbohatších lidí, kteří si vydělávají vlastní hudební tvorbou, její produkcí a distribucí. K jeho největšímu komerčnímu úspěchu nechtěně přispěje tragická událost. Před vánocemi r. 1933 v pražské pivnici v Husově třídě spáchají společně sebevraždu zastřelením dva mladí lidé, 19 letá kadeřnice a 21 letý šofér hned po tom, co si nechají na místním gramofonu zahrát Ingrišovu novou desku s písní Když odejde děvče. Zpráva zaplní přední stránky všech novinových titulů a během několika týdnů je prodáno 100 000 gramodesek.

Na vlně úspěchu a popularity se Eduard Ingriš veze i v době nacistické okupace; stále častěji ale utíká od protektorátní reality do romantického světa divoké přírody. Opereta jako „lehký" zábavný žánr nemá s německou správou – až do úplného uzavření divadel v Říši k 1. září 1944 - velké problémy. Přesto je začátkem r. 1944 Ingriš přímo při jedné z repríz Rozmarného zrcadla v divadle zatčen gestapem a bez udání důvodu tři měsíce vězněn v Petschkově paláci. Ukáže se, že na jednom z večírků ve svém bytě, kam pozval veselou společnost z divadla, rozlámal a v kamnech spálil své lyže, přestože je měl podle nařízení odevzdat pro potřeby německé armády. Než by je dal Hitlerovi, raději je spálí, komentoval před ostatními. Dvě z přítomných tanečnic ho udaly gestapu. Při posledním výslechu mu vyšetřovatel sdělí, že ho zná z divadla, že chodí na jeho hry a aby si příště dával větší pozor, protože by to mohlo mít pro něj fatální následky. Pak nařídí Ingriše propustit.

Podruhé unikne smrti 25. března 1945. Při spojeneckém bombardování je zasažen a téměř zničen jejich dům v Nových Vysočanech. V době náletu naštěstí není doma.

Už během okupace Eduard přemýšlí o poválečné výpravě do „divočiny".

„… Za války vyšla v Praze kniha Herberta Rittlingera Sjížděl jsem dravé řeky (Sám v peřejích Amazonky). Tuto knížku jsem dostal ve válečných letech pod stromeček (na mé chatě) a už tenkrát jsem si umínil, že tuto řeku po něm sjedu, až se otevře nacistický koncentrák Böhmen und Möhren. . Svému slibu jsem dostál a tuto jeho řeku (Huallagu) jsem skutečně sjel na vorech v r.1949. Později jsem se spojil (dopisem) s Rittlingerem a ve svém novém vydání z r. 1959 - (Brockhaus-Wiesbaden) Ganz allein zum Amazonas – dokonce uveřejnil obrázek z mé cesty. Tento výtisk mi pak zaslal…" (Eduard Ingriš: dopis Rudovi a Emmě Siegerovým, South Lake Tahoe 30. 11. 1978)

Nové Vysočany po náletu 25. dubna 1945

Po osvobození nastávají revoluční změny nejen v názorech na politické uspořádání, ale i v názorech na budoucí umění. Politické i kulturní klima je silně pod vlivem komunistické propagandy umocňované glorifikací Sovětské armády a sovětského režimu a jeho podílu na porážce fašistického Německa. Situace se přiostřuje už po volbách v r. 1946, které komunisté vyhrají a předsedou vlády se stane Klement Gottwald. Komunistická propaganda a nástin ideologického zasahování do tvůrčí sféry, s kterým se Ingriš brzy osobně setkává, urychluje jeho rozhodnutí vydat se do světa. Zřejmě nepřemýšlí přímo o emigraci, ale o výpravě za novými tvůrčími podněty a možnostmi. Rád by jako inspiraci studoval hudbu jihoamerických Indiánů a zkusil štěstí i jako aktivní hudebník v některém z jihoamerických divadel.

Z Československa odjíždí před vánocemi r. 1947. Na Wilsonově nádraží v Praze se s ním loučí matka a sestra Melánie. Ingriš v tu chvíli netuší, že se do vlasti už nevrátí a matku nikdy neuvidí - sestru Melánii až za 31 let. Přesto, že v bance má na kontě víc než milion tehdejších čs. korun, vláda už stačila uzákonit vázané vklady a banka vyplatí Ingrišovi na cestu jen 50 (slovy: padesát) amerických dolarů. Další peníze si musí vypůjčit nebo si je cestou vydělat. Jako důležité součásti cestovní výbavy veze filmovou kameru, fotoaparát a oblíbenou kytaru. Přes Německo se dostává do Francie, odtud lodí z Le Havru do Dakaru a na lodi Desirade vyplouvá směr Rio de Janeiro.

V Riu tráví zpočátku idylický čas, setkává se s mnoha krajany, cestuje po okolí. V únoru 1948 ho zde zastihne zpráva o komunistickém převratu v Československu, v jehož důsledku se stává psancem bez platných dokladů. Situaci řeší odjezdem mimo civilizaci – povolení k pobytu dostává jen pro brazilské státy Pará a Amozanas, nejméně obydlené a civilizované. Vydává se lodí na sever podél pobřeží nejprve do Belému v brazilském státě Pará.

„… V Belému – exotickém městě na Amazonce – jsem dlouho vegetoval. Vyměnil jsem mnoho zaměstnání a snažil se být tím, co kdo potřeboval: lodní technik, fotograf, učitel hudby (všeho na co kdo chtěl hrát), ladič pian, profesor skladby a kompozice… , varhaník a konečně koncertní pianista. Koncertoval jsem v témže sále, kde r. 1924 tančila slavná Anna Pavlovová. Moje nejbizarnější zaměstnání bylo: asistent slavného kouzelníka německého původu – s elektrickými rejnoky, s nimiž pořádal cirkusová představení. Na začátku představení, o přestávce a na konci jsem hrával předehry na rozladěné klavíry (pokud byly) a po rychlém převleku do gumových bot, pláště a rukavic jsem asistoval v jeho experimentech. Rejnoci »roztáčeli« různé elektrické přístroje a posléze jejich elektrický proud zapálil doutnák malého kanonku, z něhož vystřelil šíp…Ku konci – obecenstvo celého představení se spojilo: uchopením za ruce – a jeden jediný rejnok stačil, aby přes 600 osob ucítilo elektrickou ránu. Jednoho dne, kdy jsem při přípravě rejnoků, kteří byli ve velkých sudech, dostal pořádnou ránu, jsem opustil »slavného muže« a s našetřenými penězi se vydal po řece Amazonce: napříč Jižní Amerikou…“ (Eduard Ingriš: dopis Miroslavu Zikmundovi, Cape Girardeau v USA 6. 2. 1971, archiv Miroslava Zikmunda)

V Belému se rozhoduje, že opustí Brazílii a odjede do Peru. Je ale jediná možnost – musí si opatřit falešné doklady. Pluje lodí po Rio Amozonas přes Manaus do Iquitos v Peru, po řece Ucayali do přístavu Pucallpa, odtud putuje přes Kordillery k pobřeží Pacifiku. Cestou si přivydělává příležitostnou prací, ale především hrou na lodní piano, kytaru, harmonium a další nástroje. Pokud může, fotografuje a filmuje. Po devítiměsíční strastiplné a dobrodružné cestě se na sklonku roku 1948 dostává do Limy. Hlavní město Peru se stane na příštích téměř 15 let jeho novým domovem.

V Limě je pobočka Baťova obuvnického koncernu. Kolonie českých „baťováků“ Ingrišovi pomůže v začátcích. Mnozí jeho jméno a tvorbu znají ještě z předválečné Prahy. Spojuje své hudební znalosti s pedagogickou praxí a v českých rodinách vyučuje hře na piano a na kytaru. Zařizuje si fotolaboratoř, fotografuje portréty i přírodní scenérie, publikuje fotografie v tisku. I většinu klientů fotografických zakázek tvoří bývalí Čechoslováci. Pro firmu Baťa fotografuje výrobky a pořizuje dokumentaci z některých akcí (návštěva prezidenta, návštěva Tomáše Bati jr.). Další produkty fotografuje pro česko-peruánskou sklářskou firmu Hartinger.

Ingriš podniká výpravy do vnitrozemí – některé jsou spojeny s fotografickými zakázkami nebo s filmovými dokumentárními projekty, jichž se účastní nebo je sám iniciuje. Fotografuje, filmuje. Účastní se expedice k jezeru Laguna Lauricocha k pramenům Amazonky, výpravy do pohoří Cordillera Blanca a výstupu na Huascarán (21 let před tragickou výpravou čs. horolezců, mezi nimiž pod touto horou nalezl smrt i fotograf Vilém Heckel). Sám, jen s indiánským průvodcem, podnikne expedici na bájnou (a činnou) sopku El Misty.

Na vrcholku Huascaranu. 1949

V listopadu 1949 uvítá v Limě dva mladé české inženýry, kteří cestují kolem světa v bizarním futuristickém voze čs. výroby Tatra 87. S oběma cestovateli, Miroslavem Zikmundem a Jiřím Hanzelkou, se spřátelí a nabídne jim své fotografické služby – ve své laboratoři jim zpracuje všechny nafocené negativy z jihoamerické části jejich expedice. Společně cestují po okolí a podniknou výpravu do přísně chráněné přírodní rezervace na ostrovy Chinchas, kde se nacházejí obrovská hnízdiště mořských ptáků, zejména pelikánů a kormoránů, a kam je třeba zvláštní vládní povolení. Nabízí, že by mohl další část expedice absolvovat s nimi. Z prostorových i technických důvodů s lítostí odmítají (do vozu už by se nevešel – expediční „osmička" je naplněná po střechu)… Zikmund s Hanzelkou po měsíci odjíždějí a přestože už se nikdy s Ingrišem osobně nesetkají, zůstanou v trvalém písemném kontaktu.

Po vzoru německého kajakáře Herberta Rittlingera splouvá na voru řeku Huallagu, třetí velký přítok Amazonky. S Čechem Ledvinkou a Švýcarem Baumerem se zúčastní expedice za nalezišti zlata na řekách Rio Mozon a Huallaga.

„… Bohužel jsme měli »přístroje« na zrnkové zlato a ne plátkové (lístkové) a tak Indiáni, kteří nám pomáhali, vyrýžovali více zlata dřevěnými talíři – ručně…“ (Eduard Ingriš: Přibližné a prozatímní rozvržení částí [a kapitol] pro mou knihu, strojopis, nedatováno, AHZ).

Zúčastní se expedice profesora Balouna z univerzity v Cuzcu po stopách starých Inků – navštěvují Cuzco, Sacsahuaman, Machu Picchu, jezero Titicaca, Llacta Pata.

Cestuje přes celou Bolívii až do Brazíle a v Sao Paolu se setkává s přítelem z filmové branže, producentem Mirko Wagnerem, který emigroval v r. 1948 a pro kterého v r. 1946 točil popravu K. H. Franka. Wagner ho zaměstná – jedou spolu natáčet slavné vodopády na řece Iguazú na hranicích mezi Brazílií a Argentinou. Ingriš váhá s rozhodnutím, jestli v Brazílii tentokrát nezůstat natrvalo. Odjíždí zkusit štěstí v Argentině, odtud před autoritativním perónovským režimem ujíždí do Bolívie. V La Paz ho zastihne revoluce, při níž je jeden z kandidátů na prezidenta rozvášněným davem přímo na náměstí oběšen. Raději se vrací do „poklidného“ Peru.

Další výprava, tentokrát „za barbascem“ končí tragicky, Ingriš naštěstí vyvázne.

„…Z Limy letadlem do Tingo Maria, z Tingo Maria malým letadélkem (osobním) do Tocache (čti: tokači) a odtud lodicí s Johnson-Motorem (který jsem obdržel zdarma za fotografickou reportáž), Indiánem a – v posledním okamžiku párem Indiánů s děťátkem – a s mou černou jezevčicí Kantutou. Čtvrtý den cesty, po nebezpečné plavbě řekou Huallagou z Tocache – se ve vodopádech »malos pasos« loď převrhla, žena s děckem se utopila – a pravděpodobně i můj pes. Hledali jsme je se dvěma Indiány 3 dny – bez výsledku. Také moje kamera (naštěstí jsem sebou neměl filmový aparát) a osobní svršky vzaly za své (včetně motoru). Sjeli jsme později jinou lodicí do Juanjui a odtud letadlem do Tingo Maria (Pucallpy) a do Limy. Nejvíce mi bylo líto mého věrného psa. Jednoho dne (po třech měsících) se objevil německý pilot v mém bytě v Limě a donesl mi mou jezevčici Kantutu. Když na své poslední cestě osobním letadlem přistál na provisorním prostranství (letišti) mezi džunglí a indiánskou vesnicí, z džungle vyběhla jezevčice a přímo k letadlu. Jak se dostala zpět z místa naší havárie na provisorní letiště do Tocache (kde se skrývala v džungli), nikdo nemůže pochopit. Byla vyhublá, ale oči jí svítily štěstím, právě jako mně…“
(Eduard Ingriš: Přibližné a prozatímní rozvržení částí [a kapitol] pro mou knihu, strojopis, nedatováno, AHZ)

Ingriš se v Limě v r. 1951 seznámí s americkým vicekonzulem Lorenem McIntyrem, který mimo jiné zastupuje v Peru severoamerické filmové společnosti a spolupracuje s Hollywoodem. Ingriš ho zasvěcuje do techniky fotografování, McIntyre doporučí Ingriše do místních i severoamerických obrazových magazínů i filmovým studiím. Díky němu se seznámí s Thorem Heyerdahlem, proslaveným svou plavbou na voru Kon-tiki. Thor připravuje knihu o staré incké kultuře a shání kvalitního fotografa. Přátelství s Heyerdahlem ovlivní Ingrišův život na mnoho dalších let.

„…Jeden z ředitelů takové kompanie – McIntyre – mne doporučil Thoru Heyerdahlovi, jenž přijel do Peru, aby tu získal potřebný materiál ke svým vědeckým pracem. Byla to radostná práce »šťourat« se v incaických ruinách, muzeích a hrobech atd. a pořizovat potřebné fotografie. Později se z původního »businessu« vyvinulo upřímné přátelství. Thor poznal, že peníze jsou pro mne jen nutností »udržet se nad vodou«. Často jsem to byl já, který se snažil nalézt nové cesty a idee bez ohledu na značné, vyčerpávající štrapáce, jimiž jsme oba byli vystaveni v interiéru bezedné incaické země. Můj pracovní elán to byl, který mu vnuknul myšlenku: navrhnout mi opakování plavby Kon-tiki…“ (Eduard Ingriš: dopis Miroslavu Zikmundovi, Cape Girardeau v USA 6. 2. 1971, archiv Miroslava Zikmunda)

Natáčí a fotografuje pro některé americké filmové společnosti, zejména dokumentární filmy s přírodovědnou a historiografickou tématikou. Po jednom natáčení v divoké přírodě pro seriál Adventure is My Business se v médiích objeví zpráva, že Ingriš zahynul po napadení divokou pumou. Jeden z domorodých pomocníků je při útoku vážně zraněn a v nemocnici horečnatě vylíčí, že viděl, jak puma na Ingriše skočila a jak ho zabila. Ve skutečnosti Ingriše zachrání stativ a filmová kamera, on sám vyvázne jen s několika škrábanci. Než je věc uvedena na pravou míru, stačí Ingrišův nekrolog s hudebními ukázkami odvysílat i Radio Svobodná Evropa.

Jako kameraman a still photographer se účastní natáčení několika hraných filmů.

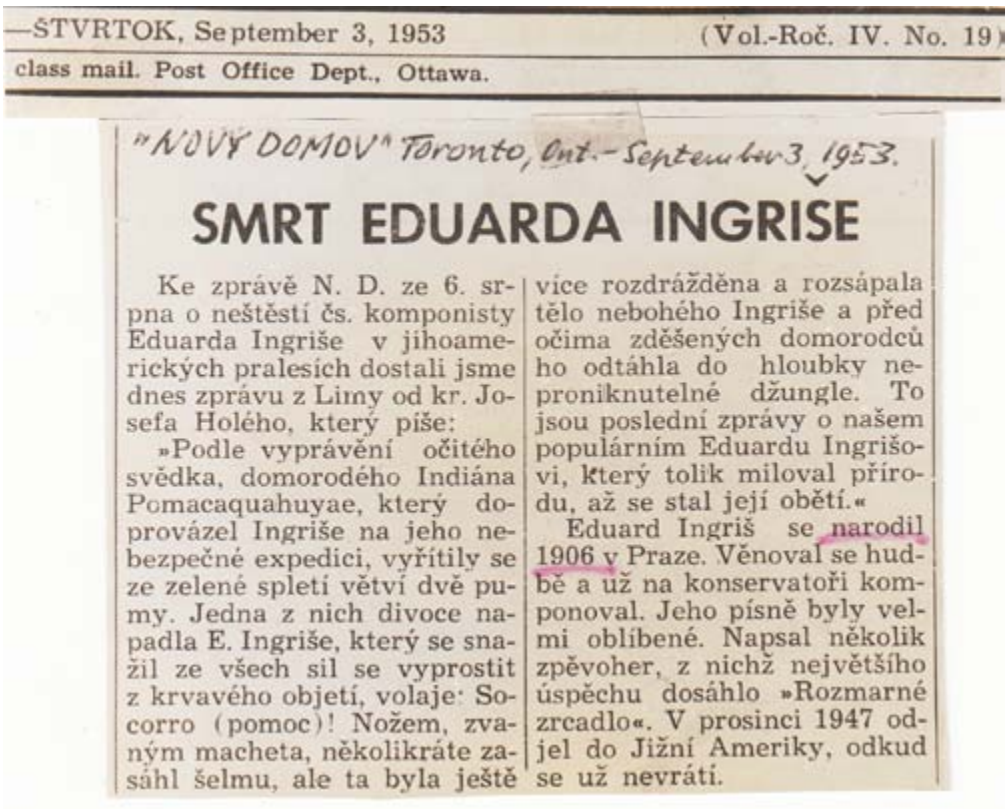

—ŠTVRTOK, September 3, 1953 (Vol.-Roč. IV. No. 19)
class mail. Post Office Dept., Ottawa.

"NOVÝ DOMOV" Toronto, Ont. - September 3, 1953.

SMRT EDUARDA INGRISE

Ke zprávě N. D. ze 6. srpna o neštěstí čs. komponisty Eduarda Ingriše v jihoamerických pralesích dostali jsme dnes zprávu z Limy od kr. Josefa Holého, který píše:

»Podle vyprávění očitého svědka, domorodého Indiána Pomacaquahuyae, který doprovázel Ingriše na jeho nebezpečné expedici, vyřítily se ze zelené spletí větví dvě pumy. Jedna z nich divoce napadla E. Ingriše, který se snažil ze všech sil se vyprostit z krvavého objetí, volaje: Socorro (pomoc)! Nožem, zvaným macheta, několikráte zasáhl šelmu, ale ta byla ještě více rozdrážděna a rozsápala tělo nebohého Ingriše a před očima zděšených domorodců ho odtáhla do hloubky neproniknutelné džungle. To jsou poslední zprávy o našem populárním Eduardu Ingrišovi, který tolik miloval přírodu, až se stal její obětí.«

Eduard Ingriš se narodil 1906 v Praze. Věnoval se hudbě a už na konservatoři komponoval. Jeho písně byly velmi oblíbené. Napsal několik zpěvoher, z nichž největšího úspěchu dosáhlo »Rozmarné zrcadlo«. V prosinci 1947 odjel do Jižní Ameriky, odkud se už nevrátí.

Novinový výtřižek z osobního archivu Miroslava Zikmunda

Ingriš se začíná prosazovat i v hudební a kulturní sféře. Nejprve s krajany zakládá ochotnické divadlo, kde formou i obsahem divadelních představení navazuje na své pražské aktivity, zapojuje se i do peruánského hudebního života. Sestavuje menší hudební orchestr. Souběžně pokračuje v dalších dobrodružných výpravách.

V roce 1954 se v Limě seznamuje s dalším mořeplavcem, Williamem Willisem. Willis chystá plavbu do Polynésie na pontonovém voru. Heyerdahl konstrukci jeho voru odmítá, považuje ji za neseriózní a neautentickou. Přesto Ingriš nabídne Willisovi, že by ho doprovázel. Willis o Ingrišovu účast nestojí, ale nechá si od něho provádět fotografickou dokumentaci a zaučovat se ve fotografických dovednostech. Spřátelí se, ale později se ukáže, že Willis Ingriše jen využíval.

Spolupracuje na experimentu s rákosovým plavidlem. Ten skončí fiaskem vlivem podvodného jednání a zpronevěrou finančních prostředků jednoho z hlavních organizátorů. Ingriš za to málem zaplatí zabavením fotografického vybavení.

Thor Heyerdahl v Limě na návštěve u Eduarda Ingriše. 1955

Nakonec se rozhodne, že postaví vlastní vor. Radí se s Heyerdahlem, ten za ním dokonce přijede do Limy. S jeho podporou a konzultacemi postaví a připraví k plavbě po moři „obytný" vor svázaný z velkých kmenů balzy a nazve jej La Cantuta podle peruánské národní květiny*. Rostlinu s mnoha červenými zvoncovými květy vlastnoručně namaluje na hlavní plachtu voru. Posádka je až bizarně pestrá. Kromě kapitána Ingriše jsou dalšími členy radista, Čechoslovák Jaromír Gurecký, nizozemský námořník, navigátor Andy Rost, učitel tělocviku, Argentinec Joaquín Guerrero a rodilá Peruánka, studentka a bývalá jeptiška, osmadvacetiletá Natalie Mazuelos. Právě před účastí Natalie v expedici obdrží Ingriš těsně před vyplutím od Heyerdahla důrazné varování. *„… Ta dívka, která s Vámi chce jet, je opravdu velmi krásná a byla by překrásná na obrázcích, ale obávám se, že jediná dívka ve skupině mužů na voru na moři by byla nebezpečnější než tuna výbušniny v pytli u Vašeho kuchyňského sporáku. Řekl bych, že pokud se pro ni rozhodnete, přidáte si ke své plavbě několik hurikánů…"* (Thor Heyerdahl, citace, Náplava Miroslav, Plavby „sebevrahů", Jota Brno 2004, str. 61).

Přes varování Ingriš Natálii do posádky zařadí. Heyerdahl vezl na Kon-tiki jihoamerický kokosový ořech, proč by on nemohl do Polynésie dovézt živou Indiánku?!

* peruánský název druhu jihoamerické fuchsie, lat. fuchsia buxifolia nebo cantuta buxifolia

Kantuta vyplouvá slavnostně 4. prosince 1955 ze severoperuánského přístavu Talara - směr Francouzská Polynésie. Při plavbě využívají větru i mořských proudů, ale dostávají se – i díky neshodám s Andy Rostem v názorech na navigaci – příliš na sever. Po 45 dnech plavby uvíznou v obrovském víru o průměru několika desítek kilometrů (doldrums). Marně se pokoušejí dostat dál na západ. Po několika dnech zjišťují, že se vrátili na stejné místo. To se několikrát opakuje. Po dalších 40 dnech, kdy jsou v kritickém stavu, nemají vodu, dochází jim potraviny a hrozí, že podlehnou fyzickému i psychickému vyčerpání, žízni, hladu či nemocem, je zachraňuje – na přímou intervenci panamského prezidenta – torpédoborec amerického námořnictva Greenvill Victory a odváží je i s vorem do Panamy. Přes neúspěch výpravy je návrat i do Peru triumfální. Ingriš je vítán jako národní hrdina, neúspěchem je ale frustrován. Oprávněně se domnívá, že nedokončená plavba nahraje odpůrcům Heyerdahlovy migrační teorie.

„… Ingriše si velice vážím… Celé otázce se věnoval velmi seriózně… Na konci měl smůlu, dostal se do doldrums. Pamatuji si, že jsem mu radil, aby byl opatrný, aby se nedostal příliš na sever do rovníkového pásu. Tam je oblast, kde severně máte dobrý východní proud a na jihu pro změnu dobrý proud západní a mezi tím je něco, čemu říkáme „doldrums". Tam je smrtelný klid, většinu času tam ani nefouká vítr Na mapě to bylo značeno jako protirovníkový proud, ale to byla chyba a spletlo to spoustu lidí, protože to vytvářelo představu, že existuje proud, který vede z Asie do Ameriky. Ale on tam není. Proto i jeho neúspěch měl velký vědecký význam. Pro mapování mořských proudů to jasně ukázalo, že se tudy nedá dostat z Asie zpět do Ameriky. Ingriš učinil mnoho seriózních a hodnotných poznatků ohledně mořeplavby na jihoamerických primitivních plavidlech..." (Thor Heyerdahl v dokumentárním filmu Petra Horkého Ingriš! Eduard Ingriš, ČT 2004)

Ingriš je pozván na recepci pořádanou na jeho počest prezidentem republiky. Šofér, který pro něj přijede prezidentskou limuzínou mu při nastupování usekne dveřmi vozu prst na ruce. Okamžitě vezou Ingriše na operaci do nemocnice, tam mu prst přišijí a zachrání.

Ingriš pokračuje i v hudební a dokumentaristické činnosti. Stává se šéfdirigentem limského státního symfonického orchestru, diriguje a natáčí v limském rozhlase.

V r. 1956 natáčí trojice slavných režisérů Henry King, Fred Zinnemann a John Sturges pro společnost Warner Bros. filmovou adaptaci románu Ernsta Hemingwaye Stařec a moře se Spencerem Tracym v hlavní roli. Některé scény filmu - lov velkých ryb - se točí na severu Peru na pobřeží v Cabo Blanco a Ernst Hemingway je osobně přítomen. Před natáčením si přečte o Ingrišově plavbě na voru Kantuta a zatouží tohoto dobrodruha poznat osobně. Přizve Ingriše – kluka od Vltavy – jako odborníka na lov velkých mořských ryb. Oba „lovci" se spřátelí.

Ernst Hemigway s rybáři u vyloveného marlína

Hemingwayova manželka, novinářka Mary Welsh

V r. 1958 se Ingriš vydává do Los Angeles s filmovým materiálem natočeným během plavby na Kantutě. Rád by z plavby sestříhal celovečerní dokumentární film a nabídl ho do filmové distribuce. Jistě je ovlivněn Heyerdahovým dokumentem z plavby na Kon-tiki, za který dostal v r. 1949 „Oskara" v kategorii filmových dokumentů. V Los Angeles se seznámí s dvěma krajany, Pelcem a Krátkým, pohybujícími se ve filmové branži. Přemluví Ingriše, aby jim filmový materiál svěřil a dal jim plnou moc k dalšímu jednání. Ingriš se vrací do Peru nejen s nadějnými vyhlídkami, ale také s rozhodnutím plavbu zopakovat. Před tím ještě stačí navštívit Niagarské vodopády (i kvůli své nejslavnější písni) a v New Yorku svého spolužáka z gymnázia Alexandra Hackenschmieda, teď už Alexe („Sašu") Hammida.

Na konci roku 1958 začne stavět nový vor, opět z balzových kmenů, opět ho nazve Kantuta, jen přidá římskou dvojku. Musí ale překonat nečekané administrativní obstrukce. Chystá expedici krátce po té, kdy během plavby opačným směrem (z Francouzské Polynésie do Jižní Ameriky) zahyne slavný francouzský mořeplavec Eric de Bisschop a kapitán přístavu další podobné plavby s konečnou platností zakáže. Ingriše stojí mnoho úsilí i času, aby si vymohl výjimku. Povolení k plavbě nakonec vydává sám peruánský prezident Manuel Prado a navíc pošle vojenský křižník, aby Kantutu II odtáhl směrem k Humboldtovu proudu.

Kantuta (La Cantuta) II vyplouvá 12. dubna 1959* z přístavu Callao u Limy, což je téměř o 1000 km jižněji, Z původní posádky zůstal věrný a spolehlivý Joaquín Guerrero. Doplňují ho dva mladí námořníci Jaime Toledo a Jose Matous. Žena tentokrát na palubě není.

Ukáže se, že výběr posádky nebyl nejšťastnější – zejména s Jose Matousem jsou problémy. Je psychicky labilní, po čase ohrožuje posádku, zejména Ingriše (dává mu střepy do jídla, ničí mu věci včetně fotografického a filmového vybavení). Přesto Kantuta II do Polynésie dorazí, byť v závěru už jen s Ingrišem a Guerrerem (Toledo a Matous dezertují). Prudká několikadenní bouře zanese Kantutu II k ostrovu Matahiva, kde vor v příboji překoná korálové útesy a uvízne u břehu. Oba zbylí mořeplavci havárii zázrakem přežijí. Ingriš to později popisuje jako "úspěšné ztroskotání" – ostrov je obydlen, Ingriš s Guerrerem jsou domorodci královsky uvítáni.

* Deset dní po té, 22. dubna na druhém konci světa, v Opletalově ulici v Praze, startuje druhá expedice Ingrišových přátel Hanzelky a Zikmunda

Eduard Ingriš se přidá k posádce jachty Blue Sea mladého mořeplavce Henry W. Tafta, vnuka 27. amerického prezidenta. Z Tahiti se oklikou přes pozoruhodné ostrovy Mangareva, Pitcairn, Juan Fernandes téměř po roce vrací zpátky do peruánského přístavu Callao.

Po návratu pokračuje v intenzivní hudební činnosti. V Peru se rozšíří zpráva, že v jakémsi zapadlém klášteře se ukrývá slavný peruánský operní pěvec José Mojica. Před téměř 20 lety po smrti své matky zmizel ze světa. Mecenáška limského symfonického orchestru (a osobní mecenáška Ingrišova), pozdější limská starostka, Anita Fernandini Ingriše požádá, aby Mojicu vyhledal a přemluvil ke koncertu v Limě.

„… Mým velkým přítelem se stal dokonce slavný José Mojica. Svého času světový tenor, osobní přítel Carusa a spoluzpěvák se slavným Šaljapinem v Metropolitan opeře v New Yorku. Když Caruso končil, Mojica začínal. Byl krasavcem a Hollywood s ním natočil celou řadu filmů. Když mu zemřela matka, zlomilo se v něm cosi (jak sám řekl), a zmizel ze světa. Po dvaceti letech byl nalezen ve františkánském klášteře v Cuzcu – jako mnich. Vzbudilo to takovou senzaci, že Hollywood natočil velký barevný film o jeho životě…" (Eduard Ingriš, dopis Miroslavu Zikmundovi, Cape Girardeau v USA 6. 2. 1971, archiv Miroslava Zikmunda)

Ingriš Mojicu vyhledá, přemluví a osobně přiveze do Limy. Sám aranžuje a diriguje Mojicovi benefiční koncerty, které vysílá v přímém přenosu peruánská televize. Mojica za ně získá 100.000,-$ na opravu zemětřesením poničené kostely v Cuzcu.

V r. 1962 odjíždí Ingriš znovu do Los Angeles, aby zde zjistil, že ho čeští agenti podvedli a prodali jeho film z plavby Kantuty velké hollywoodské společnosti Bill Burrud Productions, která materiál sestříhala do 30 minutového filmu a prodávala televizním společnostem po celých státech. Ingriš se o práva na své filmy soudí následujících 10 let. Tato událost významně ovlivní jeho rozhodnutí zůstat v USA. Zpráva je rozšířena mezi krajany a avizována i v krajanském tisku.

Ingriš se pokouší uchytit v hudební branži, komponuje pro filmové společnosti arranžuje a diriguje koncerty a operetní představení, některá vlastní. Zejména pracuje pro české krajanské spolky.

V dubnu 1963 uvádí v losangeleském slavném hudebním divadle Music Box Hollywood svou operetu Tam na horách, kterou sám diriguje. V jedné z hlavních rolích vystupuje mladá sopranistka Nina Karpuškinová a během zkoušek se s Ingrišem sblíží.

4. srpna 1962 »NOVY DOMOV« č. 504, 505

EDUARD INGRIŠ DO USA

Mnozí jsme poznali jeho divadlo Rozmarné zrcadlo. V Praze byl přeci Ingriš populárním písničkářem. A také se musel stát uprchlíkem a našel domov v zemi Inků v Peru. Je to jihoamerický stát docela pokojný i když dnes v době koexistence s ďáblem je veřejnost zneklidňována různými teroristickými činy i tam. Mezinárodní svaz studentstva ustavený v Praze po květnu 1945 si vyhledal i zástupce na universitě San Marcos a tak nebylo divu, že po letech se tam rozvětvil studentský anarchismus, který se jasně představil při manifestacích proti Nixonovi, když jako místopresident USA přijel na oficielní návštěvu do Peru. Nedávno na čs. výstavě vyvěsili nějaká socialistická hesla a tak vláda Peru výstavu uzavřela. V Ecuadoru dokonce při podobné drzosti poslali zpět do Prahy i vyslance. Ale americká veřejnost si tento stát přiblížila snad až letos v lednu, kdy se utrhlo kus hory Nevado Huascarán v Cordillerách, vysoké 21.834 stop a stokilometrovou rychlostí tato ledová lavina pokryla městečko Raurahircu a pohřbila 3.500 Peruánců. Za pět minut tři miliony tun země a ledu způsobilo katastrofu, která vzbudila soucit světa.

A tady v této zemi má domov muzikant, písničkář, skladatel a cestovatel Ingriš. Muzikanti nám vždycky dělali ve světě čest. Ať se jmenovali Škroup, Stanic, Zelenka, Dušek; Mysliveček, Dusík, Rejcha, Tomášek; Dvořák anebo Fiml. Ingriš dnes patří mezi tyto průkopníky dobré pověsti českého národa. Je ale bohémem. Najednou se vytratí z Lima a vrátí se z pralesů a z přítoků Amazonky až za tři měsíce. Pak česká kolonie udělá večírek, uvidí pěkné obrázky, uslyší něco o fantastických příhodách, zazpívají si a Ingriš se na čas stane jejich přítelem. Když poprvé se pouštěl na voru na volný tichý oceán, aby se proudem dostal do Polynesie, přišla se s ním rozloučit snad celá kolonie i s firmou Bat'a.

Tehdy ztroskotal, ale za rok vyjíždí další vor »Kantuta II a dostává se na Tahiti. A z Tahiti ho nepřiváží americká válečna loď, jako tomu bylo připrvém pokusu jeho plavby, přijíždí na malé jachtě »Blue Sea«, ve společnosti čtyřech Američanů. Plavba jim trvala 106 dní, přesně tak dlouho, jako trvala plavba voru »Kontiki« do ztroskotání. Na americké TV jsme mohli vidět jeho druhou bláznivou cestu na Polynéské soustroví. Celá ta událost oživila debatu, ohledně panství nad tímto soustrovím. Dnešním majitelem je Francie. Ale Ingriš svou cestou byl vlastně druhým svědkem, že majitelem by měla být Peru. Ingriš píše: »Já jsem byl druhý, který svou cestou na voru potvrdil thesi, že Polynesie má patřit Peru a ne Franzouzům, jak chtěl dokázat Francouz Eric von Bishop s vorem »Tahiti Nui«, s kterým dvakráte ztroskotal a podruhé dokonce zahynul. Vlastní vor mu o korál uřízl nohu a doslova vypíchl oko. I když na vědeckém poli byli jsme nepřátelé, nikdy nepopřu jeho zdatnost a hrdinnost. Jeho theorie, že Peru (a Jižní Ameriku) obsadili Asiatei, je dle mého názoru jen potud pravdivá, že se tak stalo někdy před 6 až 10 tisíci lety a to Sibiří na Aljašku a dolů na Ameriku, Mexiko, Střední a Jižní. Tak, jak se »trousili« zanechávali svoji kulturu, která právě vrcholí v Mexiku. Thor Heyerdahl, s nímž jsem též nějakou dobu spolupracoval a měl jeho osobní pozvání pro jeho výzkumnou cestu, rok trvající (AKU-AKU) tvrdí, že vorové cesty Inků byly před osmi sty lety. Přelidněný usek Cuzco, Ollanta, Tambo, Machu Picchu, na kterém už tehdy bydlelo 14 milionů Inků vyžadoval kolonisaci na západ. Z osmdesáti vorů, které tehdy vyplulo, dojelo jen 20! Tedy totéž procento jako u vorů našeho století: Kon-tiki, Kantuta I, Tahiti Nui I, Tahiti Nui II, Kantuta II. K cíli dojeli Kontiki a Kantuta II.« Tolik Ingriš Cestovatel. Ale náš pražský písničkář je v Peru populáraní i u Peruánců. Děti se o Ingrišovi dovídají ze školních učebnic.

Můžeme říci že tam má k disposici takořka státní symfonický orchestr. Nedávno newyorské časopisy se zmiňovaly o »oratoriu,« které dával Ingriš s páterem Mujica, který jako populární filmový herec a písničkář zanechal tento život a stal se františkánským knězem a pro Ingriše jeho přátelství znamená kus jeho slávy v Peru.

Ingriš 10. června odjíždí do Mexica, kde zásluhou františkána Mujicy, autora filmu »Já hříšník« bude filmovat svoji operetu »Colombinu« a po skončení této práce vstoupí jako nový emigrant na půdu USA. Rádi zde uvítáme dobrého obyvatele bývalé Zlaté Prahy a rádi mu nabídneme přátelství za to, že i svým dobrodružným životem a svou skladatelskou činností dělá užitečného vyslance našemu národu, utiskovanému kremlinskou botou.

Jindra Jelinek

O 26 roků mladší Nina je rozená Brňanka, její otec Viktor Vasiljevič Karpuškin, Kozák, který bojoval v Rusku proti bolševikům, po říjnové revoluci utekl do Československa, usadil se v Brně a oženil s Marií Brychtovou. Na konci II. světové války musel před sovětským režimem znovu utíkat i s rodinou dál na západ a před obsazením Brna Rudou armádou v dubnu 1945 odjeli posledním německým vlakem. Postupně se dostali přes Německo a Itálii do Brazílie a žili v Sao Paolu. Po tříletém čekání dostali v r. 1957 víza do Spojených států a usadili se právě v Los Angeles.

Seznámení a vztah s Ninou Karpuškinovou je završen „tajnou" svatbou 5. června 1965 a již 18. března 1966 se manželům Ingrišovým narodí syn Eduard Ingriš jr. Krátce před jeho narozením navštěvuje Ingriše v Los Angles Thor Heyerdahl, aby ho osobně přizval k připravované expedici Ra. Ingriš nabídku s lítostí odmítá.

Číslo 8, září 1965 ČESKÉ SLOVO (září 1965)

Naši úspěšní krajané

Eduard si vymínil, že svatba bude tajná...

O hudebním skladateli Eduardu Ingrišovi bylo známo, že má příslovečnou hrůzu z manželství. Vždy si našel výmluvu na práci ve filmu, na neklidný život umělecký, na expediční cesty a na práci v divadle. A to divadlo se mu stalo nakonec osudným. Ingriš se vrátil k operetám ze svých mladých let, Nina Karpuškinová krásně zpívala jejich hlavní role a jednoho dne si odvedla Eduarda z divadla přímo do kostela. Eduard si vymínil, že svatba bude naprosto tajná. Obřad byl vykonán v malém horském kostelíčku, kdesi za městem Los Angeles. Dokonce ani fotografové nebyli pozváni. Za týden se v Los Angeles opakovala Ingrišova opereta „Píseň domova" (Okolo rybníka). Po představení stáli novomanželé na jevišti a v záplavě kytic děkovali obecenstvu za potlesk. A potlesk se ještě zvýšil, když režisér představení, filmový a televizní herec Karel Hradilák v doprovodu dvou divadelních debutantek podal novopečeným manželům peřinku ovinutou povijanem a v ní umělé miminko. Na plné obrátky „řvalo" jeviště i hlediště, protože svatba byla tajná jen pro Eduarda a Ninu, jinak o ní již od června zpívali vrabci na střeše. Bylo, než tajnou svatbu hlučně oslavit. Také našemu fotoreportérovi se podařilo „tajně" zachytit novomanželský pár a představit jej tak našim čtenářům. Novomanželům blahopřejeme! adk.

Frustrovaný ze situace kolem filmu s Kantutou uvažuje o návratu do Peru. Jeho mecenáška Anita Fernandini se mezitím stala starostkou Limy, v Peru je stále považován za národního hrdinu, byl by existenčně zajištěn. Tchán Karpuškin to však striktně odmítá. Nikam dceru nepustí, v Peru bude prý brzo komunismus. Ingriš to po letech hořce komentuje: *„…Dnes po 20 letech – kdy už jsem mohl být v dobré pensy, minimum 1.200,- $ měsíčně a ne 165,- $, jakou pobírám – a komunismus není!)…"* (Eduard Ingriš: dopis Jiřímu a Anně Špánkovým 21. 9. 1982, AHZ).

Z finančních důvodů bydlí zpočátku několik let s Karpuškinovými v jedné domácnosti. S tchánem má Eduard osobní neshody, v rodině dochází ke konfliktům.

„… Když jsem ještě bydlel ve vile zemřelého spisovatele Dr. Havlasy, snažil jsem se dostat »do formy« jako koncertní pianista a pilně dřel mnoho hodin denně. Ve společném soužití s otcem a matkou Niny i ta možnost padla. Šlo jim na nervy (hlavně tchánovi) mé brnkání a tak mě to na konec otrávilo a přestal jsem na dobro.

Bylo to v době, kdy – po neúspěších s filmy – jsem hodně duševně upadl. V rodině Karpuškinové mi to dávali - víc nežli markantně – znát. Celé toto údobí bylo pro mě duševní mukou a jakési »dlouholeté temno mého uměleckého tvoření« - kdy jsem nenapsal ani notu...“ (Eduard Ingriš: Přibližné a prozatímní rozvržení částí [a kapitol] pro mou knihu, strojopis, nedatováno, AHZ).

Na festivalu cestopisných filmů v Laguna Beach v r. 1967 získává Ingriš 1. cenu za film o plavbě na Kantutě. Následuje nabídka na předbnáškové turné spojené s projekcí filmu. To je jedním z důvodů, proč se Ingrišovi rozhodnou pro „lecturing“. Připraví k projekci Eduardovy dokumentární filmy, Ingriš k nim zkomponuje doprovodnou hudbu, kterou sám živě produkuje, Nina přednáší živý komentář. S takto připraveným programem začnou objíždět Spojené státy i Kanadu. Koupí na splátky velký obytný vůz a víc než deset let s programem „kočují“.

„… Cestujeme po celé Americe a Kanadě (též 4 ostrovech Hawaie) – a známe prakticky všechny státy v zemi. Naše »High-Adventures« filmy mají velký úspěch a jsou velmi oblíbené, o čemž svědčí stohy novinových výstřižků, kritik atd. Zatím máme tyto filmy: »Knatuta – In The Wake Of The Kon-Tiki (Twice Across The Pacific On A Raft)« - (Heyerdahl, když viděl tento film, doslova skákal na židli a pozval mne na expedici »Ra«, což jsem, bohužel, musel odmítnout pro nové smlouvy a narození našeho syna Edouška). – »Untamed Amazon« - »Sailing The South Seas«. (V produkci máme: »Three Faces Of Peru«).

Při introdukci filmu obléká Nina šaty, kostýmy, hodící se k filmům. Nejlépe jí sluší incaický z Cuzca. Já vystupuji ve smokingu a zahraji obvykle něco koncertního… pak Nina zazpívá hlavní hudební thema filmu. Hudební podklad je z velké části (mimo orig. hudby domorodců ve filmu) můj vlastní. V tomto »businessu« jsme už 5 let. Poslední tři roky cestujeme v naší »trampské chatě na kolečkách«, tak zavném »camperu«, který je vybaven vším pohodlím v miniatuře. Náš motor je 1 tuna. Má to mnoho výhod. Zastavíme vždy u zadního vchodu divadla, kde býváme též na noc. Po představení pověsím smoking do skříně, navleknu pyjama a bačkory – a jsem doma!...“ (Eduard Ingriš, dopis Miroslavu Zikmundovi, Cape Girardeau v USA 6. 2. 1971, archiv MZ)

Za deset let shlédne takto „živě“ promítané filmy Eduarda Ingriše víc než půl milionu diváků v projekčních i divadelních sálech po celé zemi. Ve výčtu se objevují např. Queen Elzabeth Theatre ve Vancouveru – 3 200 sedadel, Divadlo ve Winnipegu – 3 600 míst, Grand Rapid Theatre v Michiganu – 5 000 míst, v Honolulu na Hawaii je zaplněno 3x za sebou největší divadlo v místním tropickém parku. Ve Washingtonu předvedou Nina a Eduard Ingrišovi projekci v nejprestižnějším klubu Adventures Club pro National Geographic Society a obdrží „standing ovation“ – přes 500 diváků 10 minut stojí a tleská!

V r. 1970 navštěvuje Ingriš po letech Peru a cestuje „po vlastních stopách“. Kromě Limy a dalších míst navštíví Machu Picchu i pohoří Cordillera Blanca a pod Huascaránem se pokloní památce čs. horolezců, obětí nedávného zemětřesení. Natáčí nové záběry do svého filmu Three Faces of Peru.

Po návratu pokračují Ingrišovi v „lecturování“. Kočovný život ale Eduarda vyčerpává a prakticky znamená útlum tvůrčích aktivit započatý už soužitím s Karpuškinovými. V létě 1971 kupují dům v lesích nad Los Angeles a stěhují se stranou civilizace. S Ingrišovými filmy až do roku 1979 objíždějí města Spojených stát a Kanady. Je mu přes sedmdesát, ozývají se zdravotní neduhy. Koncem 70. let se Ingrišovi usazují v městečku South Lake Tahoe. Kupují zde domek a Nina si zařizuje obchod s racionální výživou. V roce 1982 píše Ingriš dlouhý dopis příteli z mládí Rudolfu Siegerovi a jeho ženě Emmě. V něm bilancuje dosavadní život a popisuje svou současnou situaci.

„… Sám se necítím v dobrém stavu. Možná, že nevíte, že jsem ztratil levé oko – praskla mi nějaká žilka uvnitř a krev se rozlila, takže jsem dlouho neviděl než tmu! Ta krev se pomalu vstřebávla (ale zdá se mi, že ne docela) a zůstává jen mlhovina… Přidáte-li k tomu neštěstí s okem moje špatná játra (doživotní žloutenku), jednu ledvinu, dnes už velkou hernii (vyhřezlé střevo, které se kvůli mým játrům nemůže operovat) a nemohoucnost udržet moč (musím nosit plýnky) a to nešťastné »kozáctví« kolem – bylo by lépe, kdyby ten český Pan Bůh mi zavřel i druhé oko…“
(Eduard Ingriš: dopis Rudovi a Emmě Siegerovým, South Lake Tahoe 21. 9. 1982, AHZ)

V dopise ale zároveň nastiňuje nové filmařské plány. V South Lake Tahoe pomáhá Nině v obchodě, vychovává syna Eduarda, komponuje a vyučuje hudbě místní děti. Syn Eduard jde zpočátku v otcových stopách. Je také velmi hudebně nadaný, ve čtyřech letech hraje na piano, ve 14 má samostatný koncert a nahraje vlastní gramofonovou desku. Později se ale od hudby odvrátí a věnuje se obchodnímu podnikání.

Nina a Eda jr. s úrodou hřibů v South Lake Tahou. Fotografie přiložena k dopisu Eduarda Ingriše Miroslavu Zikmundovi v r. 1975. Archiv Miroslava Zikmunda

Po pádu komunistického režimu v Československu v r. 1989 se Eduard Ingriš těší na návrat do milované vlasti. Nemoc už mu to ale nedovolí. Umírá v nemocnici ve městě Reno v státě Nevadě měsíc před svými 86. narozeninami.

Nina žije dál v městečku South Lake Tahoe v malebné přírodě pohoří Sierra Nevada. V roce 2002 prodá dům i obchod a přestěhuje se do Brna, města, kde se v r. 1931 narodila. Do Evropy přesídlí se svými obchodními aktivitami i syn Eduard.

Nina a Eduard v South Lake Tahoe v polovině 70. let

III. Tvorba

Hudba a film

Eduardův otec Josef Ingriš byl aktivní muzikant, hrál na několik hudebních nástrojů, zpíval, měl vlastní kapelu. Hudebně nadaní a vzdělaní byli i oba Ingrišovi sourozenci, sestra Melanie i bratr Zdeněk. Matka velmi dobře zpívala.

Malý Eduard dostane první vážné hudební vzdělání v klášteře, kam je dán v 10 letech. Složí úspěšně zpěvní zkoušku a je přijat mezi pouhé 4 vokalisty (2 soprány a 2 alty). Zde také skládá první drobné skladbičky. Ve 13 letech z kláštera odchází, pokračuje ve studiu reálného gymnázia a v 15 letech skládá svojí první operetu. Později se dostane na konzervatoř, kde své hudební vzdělání rozvíjí. Profesionálním hudebníkem, byť nejprve příležitostným, se stává v r. 1927, tedy ve svých 22 letech, kdy získává angažmá v divadle Na Slupi. Nejprve jako zpěvák a pianista, už od r. 1929 jako kapelník a skladatel. Souběžně pracuje i pro divadlo Aréna na Smíchově. Postupně skládá a diriguje v dalších hudebních divadlech v Praze – ve Velké operetě, v Tylově divadle, ve Švandově divadle, Osvobozeném, v divadle „Nového", v Akropoli, Malé operetě, Vinohradském městském divadle, v Rokoku, v Divadle Kominků, v Alhambře a dalších. Píše hudbu k 60 operetám, operetním revuím či hudebním komediím, u mnoha z nich se podílí na libretu a píše písňové texty. Nejúspěšnější je Rozmarné zrcadlo, které se hraje na Václavském náměstí 5 let a má 1 600 repríz. Nejznámější Ingrišovou písní je pak zlidovělá Niagara z revue Trampské milování. Složí stovky písní, napíše desítky klavírních výtahů, vydá na 500 titulů gramofonových desek (SP). Skládá a natáčí jako dirigent filmovou hudbu (i s F. O. K.), napíše a provede několik symfonií, skládá serenády. Vydává Praktickou školu klasické instrumentace, školu hry na kytaru. Skládá filmovou muziku. Spolupracuje s mnoha známými a populárními osobnostmi divadelního i filmového života. Pohostinsky diriguje v oblastních divadlech v Plzni, Kladně, Českých Budějovicích, v Brně.

Eduard Ingriš diriguje rozhlasový orchestr. 30. léta

Foto na předchozí straně z filmu Život vojenský, život veselý z r. 1934. Ingriš složil hudbu k filmu a ve filmu hrál. Na snímku je hned vpravo od středu.

Zároveň amatérsky fotografuje a pokouší se i filmovat. Právě filmování je spojeno s hudbou.

V r. 1937 málem zvítězí v soutěži filmových písní města Zlína vypsanou firmou Baťa. Jeho píseň Práce je jako písnička získá sice „jen" II. cenu, ale je skutečně do stejnojmenného filmu použita.

V květnu 1946 je požádán filmovým producentem Mirko Wagnerem, pro nějž dříve zkomponoval hudbu k několika filmům, aby zaskočil za jednoho z onemocnělých kameramanů a pro jeho společnost Zenit točil popravu K. H. Franka. Exekuce probíhá nejen před filmovými kamerami, ale i před diváky, kteří zcela zaplní nádvoří pankrácké věznice.

Hudba Ingriše provází i v emigraci. Často ho existenčně zachraňuje z nejhoršího – přivydělává si hrou na piáno či na kytaru na lodích, na kterých pluje, ale také opravami a laděním hudebních nástrojů, výukou hry na různé nástroje, i na takové, na které nikdy nehrál.

V Peru komponuje vlastní skladby, aranžuje pro rozhlasové i koncertní provedení skladby jiných autorů, sám koncertuje, řídí státní symfonický orchestr. Koncerty jsou vysílány v rádiu i televizi.

V roce 1961 zorganizuje benefiční koncert světově proslulého peruánského tenora José Mojicy, kterého osobně přiveze z františkánského kláštera v Cuzcu.

„… José Mojicu jsem nalezl ve starém františkánském klášteře (mám z toho setkání celou řadu fotografií). Vysoká štíhlá postava krásného starce mi připomínala pianistu a skladatele Franze Liszta, který také skončil jako mnich. Mojica se zpočátku bránil, ale pak svolil. Přes to, že do Cuzca létala letadla, jeli jsme autem a cesta horskými průsmyky trvala skoro 7 dní. Koncert měl obrovský ohlas. Vedle Mojicy byl začleněn státní symfonický orchestr a smíšený sbor konservatoře hudby. Většinu materiálu jsem sám arranžoval a celý koncert osobně dirigoval… Později jsem pro José Mojicu arranžoval jeho vlastní skladby a stali jsme se velkými přáteli. Do rádia zazpíval i mou píseň »Peru – mi amor« a zamiloval se do mé hudby v operetě Colombina…" (Eduard Ingriš: Seznam umělecké – divadelní, filmové činnost, strojopis, nedatováno, AHZ)

S Národním symfonickým orchestrem v Limě nahraje v r. 1961 pro americký film The Galant One hudbu, kterou sám zkomponuje. Hudební doprovod k filmu se dostane do oskarové nominace, sošku však nakonec nezíská…

Podle možností filmuje už v průběhu cesty z Brazílie do Peru. Nejintenzivnější filmařskou činnost však zažívá až v „peruánském" období. V Peru natáčí v letech 1951-1953 pro americkou produkci 13 monotématických dílů pro seriál Adventur Is My Business. Nejúspěšnější je díl o chytání divokých kondorů holýma rukama. Při natáčení části o chytání živých pum dojde ke zmíněné nehodě, po které je Ingriš prohlášen za mrtvého. Jako asistent či hlavní kameraman natáčí v této době i tři celovečerní filmy – nejsou však příliš úspěšné.

Sám natáčí autorské filmy, s nimiž později objíždí Spojené státy a Kanadu: 1950-1970 Three Faces of Peru; 1950-1959 Untamed Amazon; 1954-55 a 1959 Kantuta; 1959-1960 Sailing The South Seas.

Filmování většinou spojuje s fotografováním. Během poslední návštěvy Peru v r.1970 dotáčí některé scenérie do filmu Nezkrocená Amazonka. Je to jedna z jeho posledních vážnějších filmařských (a fotografických) prací, bohužel, spojená s tragickou událostí.

„...Nemohl jsem si odpustit, abych nezalétl do Cuzca a odtud drahou na vesničku pod Machu Picchu, kam se dnes zajíždí malými autobusy až k hotelu, kde lze přespat. Nemohl jsem si odpustit, abych druhý den ráno opět nevylezl na pravou nejvyšší horu a odtud znovu nefilmoval incaické ruiny. Do hotelu – na svatební cestu – si vyjel mladý párek. Jistě neobvyklá svatební cesta a jistě jedna z nejkrásnějších. Když se mladý ženich dozvěděl, že já chci druhý den velmi časně vystoupit na strmou horu nad incaickým městem, požádal mě, zda by se nemohl připojit k mé výpravě. Nebyl jsem proti tomu, neb jsem měl dost foto-equipmentu a tak mi mohl s něčím pomoci. Výstup byl velmi těžký – noční mlhy zanechaly klouzavý podrost a ve velmi strmých pasážích výstupu se zdálo, že se vzdáme vrcholu. Ale dokázali jsme to a mám celou řadu fotografií z této mé poslední horolezecké túry a překrásný film incaického města z ptačí perspektivy.

Novomanželka byla dole – v incaickém městě – a dalekohledem zjišťovala naše postavičky – hlavně toho svého milovaného. Ten byl tak nadšen, že se odvážil něčeho, co ho v očích své drahé pozdvihlo – že se najednou odpoutal od mé skupiny a spustil se sám dolů, aby co nejdříve se dočkal uznání od své milované za odvážný čin. Tentokráte už mi nepomohl s těžkým stativem, ale já a můj vůdce jsme nespěchali. Zastavovali jsme se a vychutnávali z každé serpentiny nové a nové pohledy. Zem klouzala a bylo nutno sestupovat opatrně, neb zvláště v pozadí mohutné hory byly nebezpečné svislé strže. Když jsme dorazili dolů, v pozadí městečka vidíme, že k nám běží mladá novomanželka – aby obejmula svého hrdinu. Jaké bylo její (i naše) překvapení, když jsme jí řekli, že – bez našeho svolení – vyrazil sám k sestupu asi 20 min před námi. Těžko mohu popsat, co se pak stalo. Z hotelu byla vypravena expedice několika mužů (hlavně Indiánů), kteří se snažili najít jejího manžela. Mně čas nedovolil zúčastnit se pátrání, neboť jsem měl sjednanou mladou dívku, která mi sloužila za »turistku« a prolézala ruiny, které já filmoval… Příští večer jsem musel odjet a mladý muž dosud nebyl nalezen. Teprve po příletu z Cuzca (kde jsem se též zdržel filmováním) do Limy,.. jsem se v novinách dočetl, že byl nalezen asi po 8 dnech – k nepoznání ožrán nějakými zvířaty a v úplném rozkladu subtropického klima. Co se stalo s jeho novomanželkou jsem se nikdy nedověděl…" (Eduard Ingriš: dopis Rudovi a Emmě Siegerovým, South Lake Tahoe, 27. 8. 1979, AHZ)

Fotografie

Fotografické začátky. 30. a 40. léta

Už v chlapeckém věku získává Eduard Ingriš praktické fotografické zkušenosti. Ve 13 letech si vypracuje vlastní instrukce pro správné zpracování fotografického materiálu. Z poznámek, dopisů a zachovalých textů vyplývá, že fotografii bere jaksi mimochodem, jako přirozenou součást svého života.

Jak již bylo zmíněno, mezi Ingrišovými předky byli nejen muzikanti, ale i výtvarníci a sám Eduard byl výtvarně nadán. *„…později, na gymnáziu jsem byl nejlepší kreslič a malíř a víc nežli 80 mých obrazů zdobilo – a možná ještě zdobí – chodby gymnázia. Když jsem se později věnoval muzice, tento druh umění, pro nedostatek času, jsem zaměnil za umění fotografické a »vtělil ho« do malé černé krabičky, které se říkalo fotografický aparát…"* (Eduard Ingriš: Curriculum Vitae, strojopis, nedatováno, AHZ).

Je zřejmé, že kdyby rozvíjel svůj výtvarný talent, mohl být významným malířem. Výtvarné cítění a vidění, v kombinaci s cítěním hudebním, kompoziční průpravou i nadáním, se projevují i v tvorbě vizuálního výřezu reality, kterým fotografie ve svém výsledku vždy je.

Už v některých snímcích z 30. a 40. let se výrazné kompoziční zásahy do volby záběru či případné inscenace objevují. Pořizuje si Rolleiflex a fotografuje většinou na střední formát čtvercového negativu, který je sám o sobě kompozičně velmi specifický. Patří sem například velmi typické a „okoukané", přesto kompozičně výrazné snímky Karlova mostu, datované do 40. let, tedy válečného nebo těsně poválečného období. Podobné je to s jeho nočními snímky Prahy, pořízenými až v roce 1947, tzn. několik týdnů či měsíců před Ingrišovým odchodem. Snímky jsou velmi standardní, podobné záběry vznikaly a vznikají stále. Obsahově vyniká snad jen pohled přes Staroměstské náměstí k nasvícenému Týnskému chrámu - některé budovy včetně radnice jsou v důsledku válečných událostí stále ještě podepřeny dřevěným lešením. Ze souborů pak jsou obrazově pestré a emocionálně působivé snímky z výletu na Slovensko datované rovněž do 40. let.

Naprostá většina Ingrišových snímků z tohoto období má však osobní reportážní charakter. Ingriš často fotografuje události, kterých se sám zúčastní – koncerty, divadelní představení, večírky, výlety s přáteli; často fotografuje na své „Nemuzikantské chatě" nad – dnes již neexistujícími – vltavskými Svatojánskými proudy. Portrétuje své přátele – muzikanty, kolegy z divadla… Jde většinou o civilní portréty, občas s náznakem jisté inscenace. I když jsou to většinou z obecného hlediska snímky kompozičně i technicky zdařilé, nemají výrazně výtvarnou ani estetickou hodnotu. Přesto některé jednotlivé snímky či soubory pozornost zasluhují. Už tím, že s odstupem času dokumentární fotografie získaly hodnotu historickou. Z tohoto hlediska jsou pak pozoruhodné snímky významných osobností, či událostí, např. následky spojeneckého bombardování z 25. dubna 1945, kdy je téměř zničen rodinný dům Ingrišů v Nových Vysočanech.

Slovensko, 40. léta

Zcela zásadním předělem je Ingrišův odjezd z republiky v prosinci 1947. Netuší, že je to navždy… Musí se z Prahy dostat nejprve do senegalského Dakaru, odtud má plout lodí do Brazílie. První fotografickou zastávkou je Paříž. Zde pořizuje (nebo si nechá pořizovat) typické turistické snímky: „já" před Vítězným obloukem, „já" před Fontánou Svornosti, „já" před La Madeleine apod. Obsahově i obrazově výraznější snímky pořizuje během plaveb - nejprve lodí z Le Havru do Dakaru a pak z Dakaru do Ria de Janeiro. Ingriš využívá specifických možností vytvářených lodní „architekturou" a jejích atributů - protisvětla, rytmizace, diagonál, pracuje i se stylizací a výraznou kompozicí „modelů". Například snímek *Márinka Holanová mává africkým břehům* je obrazově silně působivý a velmi symbolický. Podobně výrazné jsou Ingrišovy autoportréty, pořizované na palubě proti zapadajícímu slunci, kdy jeho postava vytváří v protisvětle výraznou siluetu. V Dakaru při přesedání z lodi Desirade na zaoceánský parník Meridian Panama vznikají snímky sociálního i reportážního charakteru. Fotografuje obrazově atraktivní tržiště a ruch v dakarských ulicích, dělníky v přístavu, výletníky z přistávajících lodí… S fotoaparátem ale vzbuzuje pozornost, což způsobí, že některé fotografované osoby nepřirozeně pózují.

Cesty Jižní Amerikou. Peru

V Riu loď Meridian Panama přistává symbolicky právě v lednu. Ingriš zde zůstává a fotografuje krajany, se kterými se setkává, ale i přírodní a městské reálie, vydává se do okolí. Opakovaně vystoupí na vrcholek hory Corcovado nad městem až k soše Krista Spasitele. Vzniká zvláštní dvojice téměř totožných záběrů, přesto světelně velmi odlišných. Na prvním snímku je socha v plném slunci, šedí svého vlastního stínu kontrastuje proti bílé obloze. Na druhém snímku je socha zahalena do mlžného oparu, hlava se v mlze (či mraku) téměř ztrácí, snímek má až mysteriózní atmosféru. V ulicích města pořizuje sérii snímků reportážního charakteru. Vyjíždí do blízkého i vzdálenějšího okolí. Na fazendě dr. Poláčka v letovisku Petropolis vytváří zajímavý, obrazově pestrý soubor exteriérových prostor areálu fazendy a jejích obyvatel či návštěvníků. Má i několik fotografických zakázek - fotografuje např. interiér rezidence velvyslanectví Jana Reissera.

Z Ria je donucen vyrazit další lodí na sever do Belému, metropole brazilského státu Pará. Na lodi Itaimbé s ním pluje skupina italských misionářů. Využijí Ingrišovy přítomnosti a nechávají se zaškolit v základech fotografické techniky. Ingriš uplatní dávné pedagogických zkušenosti – byť žáci jsou tentokrát poněkud odrostlejší – a mnichy zaučuje i fotografuje. Vzniká několik velmi bizarních snímků připomínajících fotografie stylizovaných symbolických živých obrazů vytvářených v 19. století fotografy ve specializovaných ateliérech. Při zastávce v Bahia vyhledají s jedním spolucestujícím na místním hřbitově hrob české slavné operní zpěvačky Klementiny Kalašové, přítelkyně Jaroslava Vrchlického, která zde během koncertního turné zemřela v r. 1889 na žlutou zimnici. Před jejím hrobem se společně vyfotí.

V Belému stráví Ingriš několik týdnů a vydělává si na živobytí různými příležitostnými pracemi – i fotografováním. Pořizuje např. sérii aranžovaných portrétů kpt. Strausse a jeho manželky přímo v jejich bytě. Fotografuje interiéry hotelu Grand – kavárnu, restauraci, vstupní halu, kuchyni - i s jeho personálem. Pořizuje ale i civilní snímky a portréty místních obyvatel.

Po několika týdnech se Ingriš vydává na další plavbu. Tentokrát pluje lodí Distrito Federal proti proudy Amazonky do města Manaus ve státě Amazonas. Protože i tahle plavba je dlouhá a trvá několik týdnů, pořizuje řadu exotických, někdy až bizarních záběrů. Fotografuje jak přímo na lodi, tak při přistáních i v přístavech – vnitrozemské se velmi liší od těch přímořských - či přilehlých domorodých vesnicích. Na lodi není chladírenské zařízení – potraviny se musí hned spotřebovat, maso se veze v „živé podobě". Právě z nakládání hovězího „masa" nafotí Ingriš sérii bizarních snímků – živé krávy jsou překládány z člunu zavěšené na lana lodního jeřábu za rohy…

V Manaus se nezdrží – je rozhodnut pokračovat dál do Peru. Do Iquitos pluje po řece Ucayale dalších několik týdnů lodí Adolfo. Má spolucestujícího – malou opičku Pepíka. Roztomilý a hravý tvoreček se stává také častým objektem jeho fotografií. Čím víc se dostávají hlouběji do vnitrozemí, tím jsou vesnice a jejich obyvatelé méně civilizované. Ingriš se pokouší domorodce během zastávek fotografovat i filmovat. Využívá místních kánoí a sestupuje na břeh, kde se snaží pořídit nějaké zajímavé záběry.

„… Marně však se snažím udělat několik obrázků. S rychlostí opic mizí přede mnou v pralese. Hlavně mladé dívky, právě ty krásně tetované. Několik stařen s dlouhými visacími ňadry dávají mi posuňky na srozuměnou, že za peníze mohu je fotografovat. Skryta v pralese – asi 300m od břehu je indiánská vesnice. Zatím, co »indiánský táta« vytahuje svá zavazadla, jdu rychle do vesnice, abych tu »ulovil« několik obrázků. Ale jaký div – vesnice je liduprázdná, ačkoli všude hoří ohně. Indiáni se rychle skryli v pralese, že jsem toho ani nepozoroval. Obcházím vesnici a prohlížím chatrče… Právě jsem se chystal k odchodu, když přicházel »indiánský táta« se smečkou Indiánek s malými dětmi. Nebýt jeho, těžko bych si vyfotografoval obyvatele vesnice. »Indiánský táta« jim naznačil, že jsem přítel a nyní, aniž bych pozoroval jak a odkud, vesnice se zvolna začala plnit indiánskými domorodci. Teprve nyní jsem pochopil, že přinést pěkný snímek takového druhu není právě nejlehčí. Je nutno mezi nimi nějaký čas pobýt. Jsou právě tak plašší, jako zvěř. Mnozí polonazí se mi, bohužel, na fotografování oblékli, jiní se nechtěli nechat vyfotografovat ani za přítomnosti indiánského táty, ale můj Rolleiflex byl rychlejší a tak kořist z této originální vesnice přece jen stála za to (Dodatečně jsem ovšem zjistil, že jsem část obrázků fotografoval s clonou 4,5, kterou jsem byl před tím fotografoval uvnitř chat, a v rozrušení pak zapomněl vyrovnat na 16. I když to bylo v pralese, zářilo prudké tropické slunce). Na kraji puebla bylo několik mladých Indiánek. Bohužel, s rychlostí koček si přes bujná ňadra natáhly vyšívaná sukna. A starší ženy jsem z estetických důvodů raději nefotografoval. Jen tak tak, a byla by mi loď ujela…“(Eduard Ingriš: dopis „Rozloučení z Brazílií“ psaný rodině, odeslaný z Iquitos 8. 11. 1948, strojopis, kopie, AHZ)

Z Iquitos už musí Eduard cestovat po souši. Fotografuje zajímavé městečko Cercode Pasco, v jehož uličkách se prohání stádo polodivokých lam.

Ještě z cesty píše do New Yorku dopis svému spolužáku z gymnázia, fotografovi a filmaři Alexandru Hackenschmiedovi, který odešel z Československa před Hitlerem už v roce 1939. Zůstávají spolu nadále v kontaktu. Ingriš s Hackenschmiedem konzultuje některé problémy s filmováním, „Saša" Eduardovi pomáhá obstarávat fotografický materiál a techniku.

Další fotografie pořizuje až v Limě. Zde si velmi brzy zařizuje fotolaboratoř. I proto, aby si mohl zpracovat nafocené filmy a pořídit fotografie z exotické cesty. Už v následujícím roce podniká další výpravu – s přítelem Janem Beranem za Indiány na Rio Perené. Uprostřed pralesa v indiánské vesnici Chunchos pořizuje působivé portréty. V Oxapampě fotografuje na návštěvě u české rodiny Procházků.

Ve vesnici Marankiari-Kimarjam pořizuje snímek hrajících si indiánských dětí. Fotografie je velmi podobná snímku Jindřicha Štreita, fotografovaného o mnoho let později, v r. 1984 ve vesnici Stránské u Rýmařova na severní Moravě.

Eduard Ingriš - Marankiari-Kamarjm, 1948

Jindřich Štreit - Stránské, 1984

V listopadu 1949 přijíždějí do Limy Miroslav Zikmund a Jiří Hanzelka, se kterými je v písemném kontaktu už od jejich příjezdu do Jižní Ameriky. Stanou se jedněmi z prvních zákazníků jeho fotolaboratoře. Vyvolá jim všechny negativy z jihoamerické části expedice a udělá kontaktní kopie.

„… V Limě jsem se živil, jak se dalo. Tak jako v Brazílii jedinou hudbou byla »samba«, v Peru: »muzica criolla«, a tak jsem se opět chytil fotografování. Vy sami »s utaženými opasky« nechali jste mi vydělat pár »solů« vyvoláním vašich negativů! Této práce, která nikam nevedla (bez prostředků nelze zařídit pořádnou laboratoř), jsem se brzy nabažil a na podzim r. 1950 jsem se opět vydal do peruánské džungle…" (Eduard Ingriš: dopis Miroslavu Zikmundovi, Cape Girardeau v USA 6. 2. 1971, archiv Miroslava Zikmunda)

S Hanzelkou a Zikmundem podnikne několik fotografických výprav. Ta nejméně cestovatelsky náročná je na místní býčí zápasy. Hanzelka a Zikmund fotografují a filmují koridu, Eduard Ingriš fotografuje Hanzelku a Zikmunda. Vzniká velmi působivý, jakoby aranžovaný dvojportrét: oba jsou vyšňořeni ve svátečních oblecích, na stativu mají postavenu velkou kameru, v pozadí divácké tribuny, které se teprve zaplňují. Miroslav Zikmund se dívá zblízka do objektivu, vypadá to, jako by si v jeho odraze upravoval větrem pocuchané vlasy. Bokem k němu si mírně – kvůli větru – nachýlený Jiří Hanzelka zapaluje cigaretu. Vzadu za nimi stojí někdo, komu Miroslav loktem zakrývá tvář. Snímek v sobě má mnoho napětí a zvláštních "tajností"… Ingriš pořizuje i fotografie přímo ze zápasů včetně portrétních snímků toreadorů.

Další velmi působivé záběry obou cestovatelů fotí Ingriš na písečném pobřeží poblíž Pucusana. Zikmund s Hanzelkou tu natáčí s 35 mm kamerou cinephon, Ingriš jim asistuje a při tom je i fotografuje. Pracuje se světlem, vytváří velmi působivé kompozice. Na konci jednoho ze svitků filmu (po vyvolání není negativ v plném čtvercovém formátu – do spodní části snímku zasahuje „slepka") vyfotí jeden z nejzdařilejších portrétů obou cestovatelů. Oba mají hlavy – kvůli slunci, které jim ze strany svítí do očí – mírně rovnoběžně nakloněny a v tvářích spokojené, radostné výrazy. Fotografie má pohodovou pozitivní atmosféru. Ingriš pořizuje ještě několik aranžovaných snímků s velmi promyšlenou kompozicí. Do některých záběrů vkládá svou oblíbenou kytaru.

45

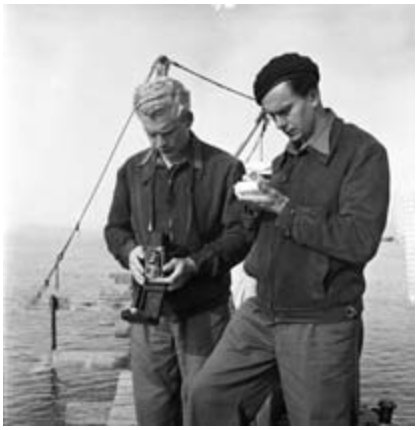

Společně ještě vyjíždějí na několikadenní expedici na guanové ostrovy Chinchas. Eduard fotografuje jak během cesty, tak na ostrovech. Samo prostředí je velmi bizarní – celé rozlehlé plochy některých částí ostrova jsou zcela pokryty ptactvem. Nelze si nevybavit Hitchcockův film Ptáci. Bizarní a velmi vizuálně efektní jsou záběry jak fotografické, tak filmové*.

* Ve filmu, který zde Hanzelka a Zikmund natočí (Ostrovy milionů ptáků) a z něhož jsou použity některé záběry i do celovečerního filmu Z Argentiny do Mexika, jsou záběry, na nichž se objevují oba cestovatelé společně. Záběry natočil Eduard Ingriš, ale v titulcích se jeho jméno, ani on sám v jiných záběrech objevit nesmí. V knize Hanzelky a Zikmunda Přes Kordillery, kde jsou kapitoly i o ostrovech Chinchas, je Eduard Ingriš na jednom otištěném snímku – jako silueta postavy mezi hejny vzlétajících ptáků… Naopak, na negativu Eduarda Ingriše jsou záběry, na kterých je on sám nebo s někým dalším. Snímky tedy museli pořídit buď Jiří Hanzelka nebo Miroslav Zikmund. Aparáty i kameru si tam vzájemně půjčovali.

Další sérii snímků pořizuje Eduard Ingriš během výpravy po stopách starých Inků - na jaře r. 1950. V Cuzcu fotografuje působivé snímky architektury. Využívá průhledy přes arkády, nízké ostré slunce i protisvětlo. Plastické nasvětlení má i při fotografování torza chrámu v Sacsahuamanu. S přítelem Janem Beranem se poprvé dostává na Machu Picchu a bájné místo fotografuje. Pořizuje celkové záběry z protější hory Huyana Picchu i architektonické detaily a průhledy uvnitř komplexu. V Bolívii fotografuje architekturu ve městě Yunguto. Zajímavý záběr vytvoří průhledem přes zvony z věže kostela na klášterní komplex a vrcholky hor v pozadí. Během návratu pořizuje snímky krajiny v okolí činné sopky Misty, na níž později s Janem Beranem vystoupají.

V prosinci 1950 se konečně vydává na zatím největší dobrodružství, které si předsevzal ještě v době okupace – na voru ze svázaných klád sjíždí s několika Indiány řeku Huallagu. Fotografuje celkové záběry i detaily, dramatické situace i klidná říční zákoutí. Pořizuje snímky účastníků plavby, ale i osoby, které cestou potkávají. Vytváří tak obrazově pestrý, přesto obsahově jednotný soubor, jakýsi minipříběh o probíhající plavbě.

50. a 60. léta

Na jaře 1951 se vydává Ingriš do Bolívie, Argentiny a Brazílie. Cestou fotografuje náměty, které se mu zdají obrazově zajímavé či pozoruhodné. Snímky ale nemají jednotnou tématiku – je to jakási obrazová mozaika bez obsahových souvislostí – fotí rybáře na jezeře Titicaca, rušnou ulici brazilského velkoměsta Sao Paola, či Mirko Wagnera, jak v ateliéru fotografuje portrét mladé ženy. Právě za Mirko Wagnerem, kterého zná z filmové branže ještě z Prahy a pro jehož filmy komponoval hudbu a pro něhož filmoval popravu K. H. Franka, přijíždí do Sao Paola. A Mirko Wagner má pro něho nečekanou a zajímavou zakázku. Jedou spolu filmovat slavné vodopády na řece Iguazú na hranicích mezi Brazílií a Argentinou. Fotogenické a světelně expresivní kaskády Ingriš filmuje, ale také fotografuje. Dokonce se sám vyfotí na „vyhlídkovém" útesu nad vodopády a vytvoří tak kompozičně vyvážený a světelně velmi emotivní snímek.

Výběr snímků ze svých cest posílá v r. 1951 do celostátní fotografické soutěže a vyhrává 1. cenu a dalších několik cen.

„… V Limě jsem se zúčastnil několika fotografických soutěží, pro něž jsem měl tisíce dobrých negativů ze svých cest a získal několik prvních cen a diplomů. A když do Limy přijela jedna z hollywoodských produkcí, aby v Peru natočila celovečerní film a hledala výpomoc místní »techniky«, přihlásil jsem se – a byl přijat (trochu zkušeností s Mirko Wagnerem, který mne nechal nahlédnout do hollywoodské techniky, ovládal styl, americkou sekvenci, filmování »do kruhu« a trochu »šarlatánství« mi pomohlo dostat se přímo hlavnímu kameramanovi k ruce a vbrzku se stát jeho asistentem) Tato práce mi otevřela »dolarové konto«, z něhož jsem slušně žil i v »mezidobě«, nežli se v Peru objevila jiná filmová kompanie, která mě pak na základě doporučení vždy zase zaměstnala, neboť jí vyhovovalo platit »neuniové« gáže, ušetřit cestovné atd…" (Eduard Ingriš, dopis Miroslavu Zikmundovi, Cape Girardeau v USA 6. 2. 1971, archiv Miroslava Zikmunda)

Eduardu Ingrišovi se tak otvírá cesta k zajímavé práci. Během natáčení dokumentů i hraných filmů si vždy najde čas a prostředky na fotografování. Pro některé zakázky je přímo jako „still-photographer" zaměstnán. Při natáčení seriálu Adventure Is My Business fotografuje podobné scenérie, jaké se objevují ve filmu. Jiná situace je u hraných filmů, kde se Ingrišovi dobře daří fotograficky zachytit zákulisí natáčení.

„…Pracoval jsem tu u dvou filmových společností s Američany. Natočili jsme film Sabotaje en la Selva. Nedávno tu běžel v kinech, ale propadl po celé čáře. Technicky (točili jsme na 16 mm Kodachrome Commercial – vyvolání a překopírování na 35 mm v Los Amgeles) – to dopadlo slušně, ale režie, herci, libreto – pod psa. Druhý film (s jino společností): Cocobolo – jsme už ani nedodělali. Zdá se, že sem z U. S. A. jezdí jen filmoví dobrodruhové, kteří toho moc neumějí a tam pravděpodobně dělali jen věci podřadného druhu…" (Eduard Ingriš: dopis Alexandru Hackenschmiedovi, Lima, Peru, 29. 10. 1953).

Z natáčení Ingriš pořizuje řadu velmi zdařilých fotografií. Fotografuje nejen portréty herců a účastníků natáčení, ale i to, co se děje v zákulisí - přípravu scén, aranže, tvorbu make-upu, masek, přípravu filmových triků, celkovou scénu včetně nasvícení odraznými deskami. Tyto fotografie mají dnes možná větší hodnotu než samotný film. Během natáčení přijede do Peru slavný americký herec John Wayne a Ingriš pořizuje jeho civilní portréty. Wayne sleduje osobní cíl, kterým je představitelka hlavní role, peruánská filmová hvězda Pilar Palette. Ingriš během natáčení pořizuje řadu civilních i stylizovaných portrétů samotné Palette. Fotografuje Waynea i Palette společně*, fotografuje i další herce a filmový personál, ale i příležitostné dětské diváky.

Během natáčení vzniká na letišti v Cuzcu dvojice zvláštních fotografií. Na letištní ploše před přízemním odbavovacím domkem stojí pojízdné schodiště pro pasažéry letadla. Kolem něj se pohybuje nekoordinovaně několik mužů, někdo má kameru, jiný obsluhuje zvukové zařízení, další jen tak „zevlují". Pořízeny jsou dva snímky. Jeden zpovzdálí zachycuje scénu včetně lešení, na němž se Eduard Ingriš právě chystá situaci zachytit kamerou, druhý snímek je pořízen z Ingrišova místa na lešení. Celé je to velmi bizarní a připomíná mnohem pozdější fotografické inscenace Gregory Crewdsona.

* Krátce po natáčení se Pilar Palette rozvedla se svým peruánským manželem, odjela do Spojených států a provdala se za Waynea.

Ingriš fotografuje pro Williama Willise a má s ním spojené zvláštní osobní i fotografické zážitky.

„..Tehdy přijel do Limy jakýsi americký dobrodruh William Willis. Matka prý byla Češka a otec z Hamburgu, ale Willis už naturalisovaný Američan, asi jako já dnes. Že udělá něco, co ještě před ním nikdo. Vlastně kopíroval expedici KONTIKI na pontonových sudech svařených dohromady a dobře isolovaných. Něco jako: jízda přes Niagaru v sudech. Zpočátku jsme byli velkými přáteli. Fotografoval jsem pro něho a naučil ho s řadou aparátů (Leikou atd.), které dostal zdarma pro svou expedici (jeho obrázek se mnou máš v jedné knížce). Později jsem poznal, že mne jen využívá. Ani foto-materiál, který byl v Peru hodně drahý, mi nikdy nezaplatil a dokonce jsem mu ihned všechny negativy (mé vlastní) musel odevzdávat. Nežli na svém »pontonovém voru« (může-li se to tak nazvat) vyrazil – zakázal si veškeré fotografování. Mně už nevěřil a tak si najal fotografa, který musel exkluzivně fotit jen pro jeho knihu, pro časopisy, s nimiž Willis hodlal vydělat fortunu. Do Humboldtova proudu, který je asi 60 km na sever od břehů Peru, odkud se stáčí na západ na Polynésii – ho táhla vládní loď.

Ten den před odjezdem mi volal McIntyre, že by rád fotografoval a filmoval odjezd Willise a že k tomu účelu najme malou motorovou loď. To bylo, samozřejmě, něco pro mne a tak jsme vyrazili po odplutí Willise, který kormidloval na svém pontonu, byvší na dlouhém ocelovém laně táhnut vládní lodí. Aby nás nikdo nepoznal (na lodi byli reportéři a zmíněný fotograf), dali jsme si oba přes obličeje černé masky (fotky mám, kdyby Tě to zajímalo) a tak sledovali odjezd. McIntyre fotografoval mezitím, co já filmoval na barevný 16mm film. Když jsme se přiblížili k pontonu, kde Willis kormidloval, abychom ho mohli fotografovat a filmovat v detailu – Willis začal být neklidný, něco křičel, házel rukama a pak si nasadil na sebe hrubý pytel, v němž udělal díru pro oči. Ovšem – v Peru je horko a Willis v pytli dlouho nevydržel a tak spustil sirénu a za chvíli jsme z vládní táhnoucí lodi slyšeli hlasitou výzvu, že ti dva spiklenci v maskách jsou zatčeni a že jim budou odebrány aparáty atd. Jenže – nežli policejní loď patrolní byla vyrozuměna – náš najatý lodivod stočil člun a my upláchli. Nebylo by se nm stejně nic stalo. McIntyre byl chráněn konsul. imunitou, ale byla by z toho ostuda…" (Eduard Ingriš: dopis Rudolfu Siegerovi, South Lake Tahoe 7. 4. 1979, AHZ)

V době, kdy Ingriš plánuje vlastní plavbu, přijede za ním Thor Heyerdahl do Limy a navštíví ho v jeho bytě. Ingriš s ním konzultuje podrobnosti plánované plavby a při tom pořizuje sérii portrétních snímků. Heyerdahl Ingrišovi pózuje i s modelem rákosové lodi z projektu, který chtěl podpořit, ale který se nakonec nekonal.

Další velká série snímků vzniká během plavby na voru Kantuta na přelomu roku 1955 a 1956. Inrgiš natáčí na barevný film, fotografuje barevně i klasicky, černobíle. Ještě před plavbou pořizuje řadu portrétních snímků Natalie Mazuelos, domorodé účastnice plavby – pro propagační účely. Fotografuje postup stavby voru a řadu aranžovaných snímků s Kantutou a posádkou rovněž kvůli propagaci. Během samotné plavby pak vznikají snímky reportážního charakteru, ale i řada zajímavých portrétů či scenérií. Na snímcích se opět projevuje Ingrišův smysl pro promyšlenou kompozici, dramatičnost, napětí i tušené souvislosti. Fotografuje žánrové náladové snímky, ale i dramatické situace jako např. lov žraloka, ošetřování zranění či léčení onemocnělé Natálie. Samozřejmě nechybí snímky z dramatického závěru plavby a záchrany voru i posádky.

V Peru se v r. 1956 na pobřeží, severně od Talary, v Cabo Blanco natáčejí některé scény pro film Stařec a moře. Osobně je přítomen autor literární předlohy Ernst Hemingway. Přizve Ingriše jako poradce a still-photographa a Ingriš vyjíždí s filmaři na lov marlínů. *„… Pokud se týče lovení »marlínů«, neměl jsem žádné zkušenosti a nevěděl jsem, jakým způsobem bych mohl být užitečný při hledání těchto kolosů v moři. Ale jel jsem, i když s obavami. Ale Hemingway především byl zvědav na podrobnosti mé cesty a hledání marlínů ponechal místním rybářům. Tak mi spadl kámen ze srdce. Vyjížděl jsem ovšem na moře s ostatními a přes odpor hollywoodských filmařů (kteří jsou neobyčejně závistiví – i když zde v Peru Uniové zákony Ameriky neplatí), jsem vypomáhal jako still-pohotographer a cameraman. (Zde jsem se opět přesvědčil, jak se »mrhá« drahým barevným materiálem. Když se nafilmuje něco přes polovinu cívky, zbytek se vytrhne z camery a prostě hodí do moře – a zasune se cívka nová). Žádný z marlínů nebyl »dost velký« a tak jsme jich pro potěšení několik vytáhli a pověsili na připravenou šibenici. Hemingway – jako člověk – byl velmi skromný, ušlechtilý, pozorný. Sám o sobě nic neřekl – jen poslouchal, vyptával se a přemýšlel. (Úplný kontrast těch, které zajímají jen jejich vlastní Osudy a druhého nepřipustí ke slovu.) V jeho společnosti jsem »ožil« - a z toho, jak mě ve volném čase vyhledával, usoudil, že si mě oblíbil. Někdy jsem se až hambil – jakým způsobem o mně mluvil nebo mě představoval jiným… Věnování, které mi napsal, to dosvědčuje: »To Eduard Ingris with admiration – wishing him all good things. E. H. Asi za měsíc filmování tohoto důležitého úseku skončilo, filmový štáb se chystal k odjezdu, já dostal dobře zaplaceno a po upřímném rozloučení s tímto americkým géniem – jsem ujížděl (vlastně z Talary letěl) do Limy – s novou »mízou« v žilách, s novou inspirací – a s přesvědčením, že nejen kvůli Thor Heyerdahlovi (KONTIKI) – ale i kvůli tomuto ušlechtilému muži – chtěj nechtěj – musím první nezdařenou cestu vorem opakovat. A tady uzrála nová expedice s vorem: KANTUTA II….“* (Eduard Ingriš: Přibližné a prozatímní rozvržení částí [a kapitol] pro mou knihu, strojopis, nedatováno, AHZ).

Eduard fotografuje Hemingwaye i jeho ženu Mary Welsh. Speciální snímek „udělá“ před uloveným obrovským marlínem.

Ve stejném roce přijíždí do Limy slavný skladatel Igor Stravinskij. Diriguje s limským státním symfonickým orchestrem koncert z vlastní hudby. Při té příležitosti Ingriš Stravinského fotografuje při zkoušce přímo při dirigování v divadle. Pořizuje také dva expresivně nasvětlené portréty v kanceláři divadla.

V roce 1958 při své první návštěvě USA Eduard Ingriš navštíví v Los Angeles své dávné přátele a kolegy z divadla, některé fotografuje – např. herce Járu Kohouta, režiséra Jana Snížka. Před návratem do Peru letí do New Yorku k Alexanderu Hackenschmiedovi. „Saša" mu zajišťuje fotografický a filmový materiál pro chystanou druhou mořeplavbu. Ingriš Hammida i jeho ženu fotografuje u nich doma při přípravě vánočního cukroví.

Po administrativních obstrukcích vyplouvá v dubnu z přístavu Callao Kantuta II. Cílem je opět Francouzská Polynésie a vor tam skutečně dopluje. Ingriš opět natáčí i fotografuje. Přestože snímky mají svou obrazovou kvalitu, něco jim – oproti první plavbě - chybí. Na fotografiích není Natalie Mazuelos. Ukazuje se, že její úloha na palubě během plavby byla především estetická, což se projevilo ve filmových i fotografických záběrech. Její přítomnost dodávala snímkům lehkost a eleganci, tak kontrastující s drsným prostředím „mořských vlků". Na snímcích z druhé plavby její přítomnost evidentně chybí.

Na plavbu navazují snímky z místa „úspěšného ztroskotání", z ostrova Matahiva a z další plavby na jachtě Blue Sea.

O rok později jede Eduard Ingriš do kláštera v Cuzcu pro slavného tenora José Mojicu. Fotografuje ho nejprve přímo v klášteře, pak v Limě při koncertě. Pořizuje i stylizovaný, působivý Mojicův portrét v arkádách limského kláštera sv. Františka.

V Peru ještě fotografuje některé soubory jako zakázky – např. přípravu Miss Universe pořádanou firmou Baťa.

Odjezdem do Spojených států v r. 1962 Ingrišovy tvůrčí fotografické aktivity v podstatě končí. Příležitostně pořizuje už jen dokumentační snímky z kulturních akcí krajanských sdružení nebo snímky rodinného charakteru.

Na cestách po státech a Kanadě fotografuje přírodní scenérie na barevné diapozitivy a vytváří rozsáhlý soubor America Is Beautifull. Diapozitivy v rámečcích ukládají s Ninou do karuselových zásobníků a příležitostně promítají.

Podobně je nafocený a „adjustovaný" soubor Rodinná kronika.

Bilance

Ingrišova fotografická tvorba zahrnuje časové rozmezí více než 60 let. Začíná někdy na konci 1. světové války, definitivně končí kolem roku 1980. Nejplodnější a obsahově nejhodnotnější je tvorba vymezená přibližně roky 1940 a 1965. Eduard Ingriš vytvořil pozoruhodné dílo obsahově i obrazově velmi rozmanité. Na řadě fotografií se projevuje jeho hudební kompoziční nadání a u souborů i zkušenost s filmem. Ingriš snímky velmi pečlivě promýšlí. U fotografií dokumentárního charakteru často v zájmu větší obrazové a emotivní účinnosti snímky inscenuje. Důraz klade na dominantní nebo alespoň výrazný prvek v obraze i za cenu, že objekt do scény sám umístí, případně do obrazu vstoupí sám nebo tam umístí alespoň svou kytaru. Brilantní je jeho práce se světlem. Většinou používá přirozené denní světlo, s ním ale pracuje expresivním způsobem. Právě světlem často zvyšuje dramatičnost snímku a ve fotografii si dovolí to, co by mu zřejmě filmová kamera a filmový materiál neumožnily. U jeho fotografických souborů se výrazně uplatňuje filmový postup. Střídá záběry celků, polocelků, detailů, vytváří jakési minipříběhy. To se týká zejména fotografií z obou plaveb na voru Kantuta a Kantuta II nebo snímků z filmových natáčení.

V jeho fotografické tvorbě tak ze souborů dominují obě cesty balzovými vory, fotografie ze zákulisí natáčení několika dokumentárních a hraných filmů a snímky z výprav do divoké jihoamerické přírody. Pozoruhodné jsou jistě i portréty - ať už jde o civilní snímky osob, se kterými se setkal, a to jak různých celebrit (Ernst Hemingway, Thor Heyerdahl, José Mojica, Igor Stravinskij, John Wayne, Pilar Pallete, Jára Kohout, Alexander Hackenschmied, Jiří Hanzelka, Miroslav Zikmund, Tomáš Baťa jr.), ale i lidí zcela obyčejných. Vytvořil i řadu stylizovaných portrétů ateliérového charakteru (Natalie Mazuelos, Keneth Herts, Igor Stravinskij).

Na rozdíl od Hanzelky a Zikmunda, tedy dvojice autorů fotograficky pracujících v podobném žánru i době - jejich cesty se dokonce na krátko protnou a pracují (fotografují a filmují) společně - má Eduard Ingriš umělecké ambice. Pro Hanzelku a Zikmunda je fotografie - ve spojení s textem - součástí komplexního dokumentárního díla. Naprosto upřednostňují dokumentační význam svých fotografií – estetická a obrazová hodnota jednotlivých snímků vzniká přirozeně – jako souběh talentu, zkušeností, světelných podmínek, atraktivity fotografovaného námětu. U Ingriše je to jinak. Prioritní je pro něho „tvoření" obrazu bez ohledu na dokumentární autenticitu a objektivitu. O tom svědčí i fakt, že zatímco dvojice H+Z každý nafocený snímek přesně eviduje – je označen místem a datem pořízení, případně jmény a profesemi fotografovaných osob – u řady snímků Eduarda Ingriše (přesto, že negativy archivuje) bližší popis chybí.

To, co bychom mohli v Ingrišově fotografické tvorbě postrádat, je systematické vytváření dlouhodobých cyklů, např. se sociální tématikou. V Peru poloviny 20. století se toto téma jistě nabízí a některé Ingrišovy fotografie naznačují, že by se ho byl schopen chopit s urputností a kvalitou sobě vlastní. Na jeho obranu je třeba podotknout, že v té době po takovýchto fotografiích – a zejména v latinské Americe – není poptávka. I když je Ingriš dobrodruh v dobrém smyslu toho slova, na takovouto půdu se nepouští…

Zvláštností až bizarní jsou snímky, na kterých je Ingrišova legendární kytara. Provází jej od mládí na všech trampských výletech, na chatě nad Svatojánskými proudy, na cestě do daleké ciziny i na všech výpravách. Dá se říci, že je součástí jeho osobnosti. Nejspíš i s tímto vědomím Ingriš svou kytaru „instaluje" i do snímků, kde bychom ji málo očekávali – v písečných dunách, u indiánského ohniště v pralese, v říčních peřejích na kládovém voru a podobně... Je evidentní, že Ingriš kytaru považuje nejen za univerzální hudební nástroj, ale i jako vizuálně zajímavý a pozoruhodný předmět, který mu v obrazové kompozici může nahradit modelku, případně jiný „zájmový" objekt. Z Ingrišových snímků s kytarou by se dala sestavit samostatná výstava.

IV. Závěr

Závěr

Ačkoli Ingrišovy snímky jsou samy o sobě atraktivní už svým exotickým námětem a obsahem, jsou umocněny dokonalým provedením – kompozičním, světelným, dramatickým, emotivním. Některé mají charakter opravdového fotografického obrazu. Ingriš sám fotografii poněkud „upozaďoval". Vždy pro něj byla důležitější tvorba hudební, případně filmová. Souvisí to zřejmě s jeho vnímáním, pro koho je výsledný "produkt" určený. Živá hudba či projekce filmu je vždy spojena s živým, a co do počtu „davovým", publikem. Fotografie je v tomto ohledu mnohem komornější. I snímky otištěné v časopisech v obrovských nákladech ve výsledku vidí vždy jen jeden konkrétní čtenář, navíc pro autora zcela anonymní. I když měl – alespoň v Limě do druhé plavby – fotolaboratoř a sám vyvolával jak filmy, tak pozitivy, tvůrčím fotografickým procesem pro něho bylo především samotné fotografování. V jeho pozůstalosti se nedochovalo mnoho výstavních zvětšenin, nicméně v dopise Alexandru Hackenschmiedovi se v r. 1950 zmiňuje o tom, že některé zvětšeniny prodával.

„… Z Cuzca jsem si přivezl několik slušných negativů (posledních z toho starého, archeologického, jižního města), ze kterých zvětším několik obrazů, jejichž prodejem rovněž něco vyzískám…" (Eduard Ingriš: dopis Alexandru Hackenschmiedovi, Lima 24. 6. 1950, AHZ)

Ve své vlasti byl až do listopadu 1989 ignorován a až na pár výjimek v r. 1970* se o něm oficiální média nezmiňovala. Ještě v roce 1988 byl učiněn marný pokus zařadit film o plavbě Kantuty do vysílání Československé televize**.

Ingrišova píseň Niagara zlidověla – málokdo z těch, kdo ji zpíval, věděl o Ingrišově existenci. Můžeme říci, že populární hudba doznala od Ingrišových dob podstatného posunu ve skladbě, interpretaci, harmonii, rytmu a že lidé dnes dávají přednost jiné hudbě a těžko by se dnes prodalo 100 tisíc desek s tehdejší hudbou Eduarda Ingriše. Ani na jeho dokumentární filmy by zřejmě nepřišlo na jedno představení 3 000 diváků. Naproti tomu Ingrišovy fotografie vyvolávají – jak mám osobně ověřeno - velký zájem i dnes. Je to do jisté míry přirozeně dáno exotikou a atraktivitou zachycených míst a námětů, ale především jejich nespornou obrazovou kvalitou. Dalším významným, obecně platným aspektem je fakt, že hodnota dokumentární fotografie s časovým odstupem roste. Vyznačuje-li se jistou mírou estetické kvality, je to ideální kombinace. Dodnes jsme fascinováni fotografiemi André Kertésze, Alfreda Stieglitze, Ansela Adamse, Dorothey Langeové,, Ignáce Šechtla a dalších fotografů, kteří fotograficky dokumentovali svět kolem sebe, ale zároveň měli výrazné výtvarné a estetické cítění.

Eduard Ingriš se svým talentem, výtvarnou průpravou, invencí a konce konců i pestrým a mnohovrstevnatým životem, měl předpoklady, podobně silné dílo vytvořit. Ačkoli se mu to v mnoha ohledech podařilo, díky různým okolnostem zůstává podstatná část jeho fotografického díla potencionálním divákům stále ještě skryta. To, že jsou dnes Ingrišovy negativy (a některé pozitivy) archivně uloženy a ošetřovány v Muzeu jihovýchodní Moravy ve Zlíně, dává naději, že fotografie mohou být v budoucnu představeny veřejnosti v podobě dalších výstav či obrazových publikací. Fotografické dílo Eduarda Ingriše i jeho pozoruhodné osudy by si to jistě zasloužily.

* Magazín Lidé+Země otisknul v lednu 1970 dopis o Eduardu Ingrišovi zaslaný redakci jeho neteří Melánií Neřoldovou. Mladá fronta otiskla 25. 7. 1970 článek Miroslava Neřolda (manžela neteře Melánie) Čech v brázdě ‚Kon-tiki´ a 11. září 1970 stejný článek přetiskne magazín Výber z domácej a svetovej tlače č. 19 v Bratislavě.

**Zpráva o výběrové projekci konané dne 25. 5. 1988 v 11 hod (viz Přílohy).

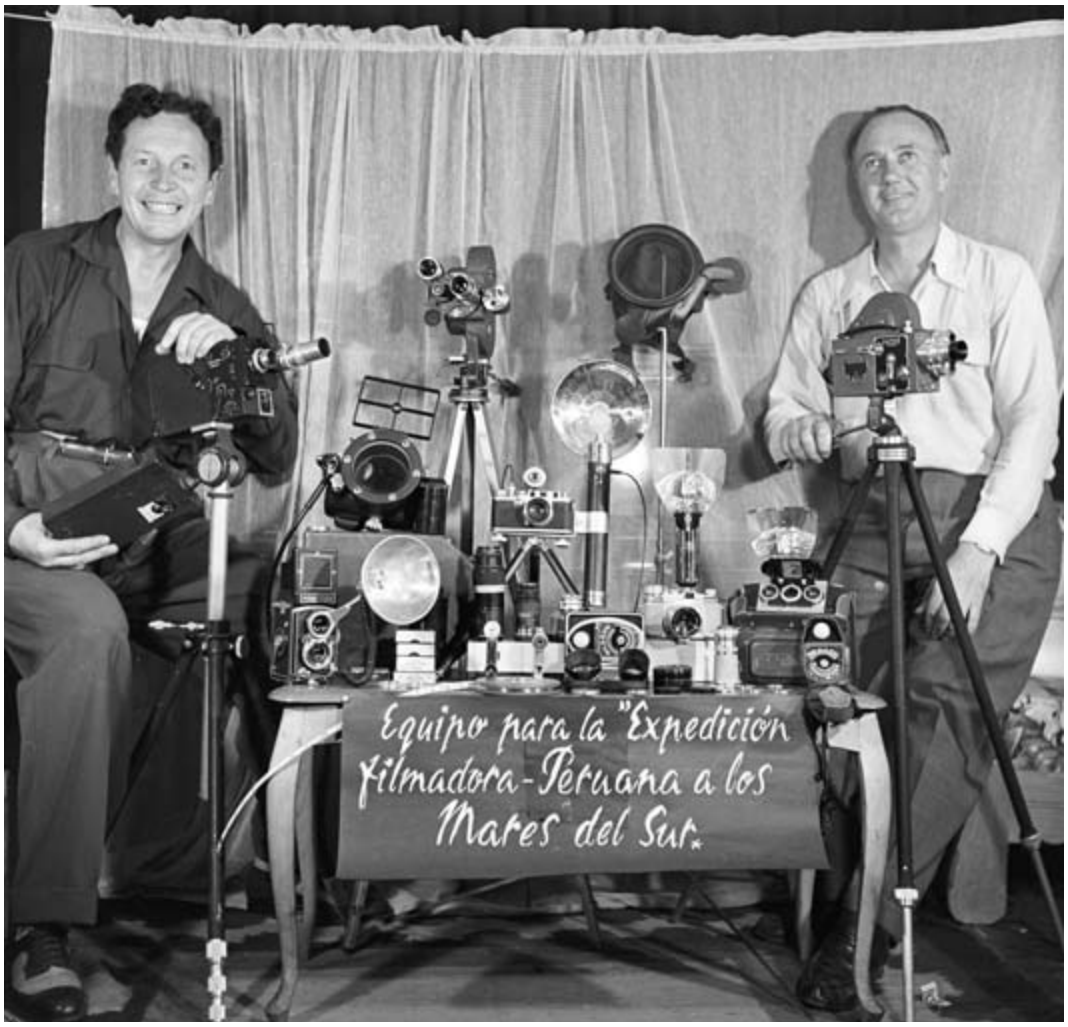
Equipo para la "Expedición
Filmadora-Peruana a los
Mares del Sur.

V. Doplňky

Rozhovory

Rozhovor s Miroslavem Zikmundem (otázky: Radovan Kodera)
7. 7. 2014 ve Zlíně Na nivách

Vím, že jste Eduarda Ingriše znal ještě před válkou a že jste chodil na jeho divadelní představení.
Jeho a Snížkovo - režíroval to Snížek* - Rozmarné zrcadlo jsem viděl v Alhambře několikrát, čili já jsem Eduarda Ingriše znal jakožto celebritu, byl to, abych tak řekl český „holywooďák" řečeno s veškerou úctou, ale já jsem byl tehdy študák, tak jsem si netroufal přiblížit se k jeho veličenstvu, které opěvovala celá Praha a zpívala si jeho šlágry.
Už když jsme byli na cestě - odjel v prosinci 1947 a my v dubnu 1947, zřejmě sledoval naše reportáže a někde v Jižní Africe jsme si vyměnili dopisy a on si vzal do hlavy, že by bylo krásné, kdyby mohl dělat zbytek cesty s námi. Tak jsme mu zdvořile napsali: „Vážený pane Ingriši, tatru máme až po střechu plnou zavazadel, Vy byste se nikam nevešel…"
Pak jsme přijeli do Limy, poslali jsme mu oznámení, kdy asi tak přijedeme, a on tam uspořádal slezinu s krajany. Seznámili jsme se, padla věková bariéra (on byl skoro o patnáct let starší) a od první chvíle jsme si začali tykat. První, co bylo, že když jsme zjistili, že má v Limě fotolaboratoř – tam dělal pro krajany všelijaké vánoční a velikonoční pozdravy a pohlednice a podobně, krásný fotografie, který sám fotil v té oblasti - tak jsme ho poprosili, jestli by nám nevyvolal filmy a to bylo perfektní, absolutně. On byl dokonalý i v tom. Pak jsme ho pozvali na guanové ostrovy, protože jsme věděli, že tam nikdy nebyl. Měli jsme povolení, to jsme si vydupali na peruánských úřadech s tím, že tam budeme filmovat. Točili jsme to na „cinefonku", pětatřicítku. Tím se stalo, že máme několik záběrů i fotografií, kde jsme oba dva, tedy Jirka i já společně, a autorem byl Eda.

V laboratoři vám dělal i nějaké fotky nebo náhledy?
Dělal nám printy. Takže jsme to hned viděli. A byly to fotky od Argentiny až do Peru. Hromada filmů.

A v té laboratoři v Limě jste u něho byli?
Tam měl vybavení perfektní pro vyvolávání. Nebyla to žádná velká laboratoř, o něco víc než amatérská, ale měl to tam slušně vybavené, pracoval tam hlavně pro krajany…

Měl tam i ateliér a fotil tam?
Ne. Jen laboratoř. Fotil v exteriérech, krajany, což byli většinou lidé z průmyslu, z obchodu... To byli většinou jeho zákazníci, protože nikdo jim to tam líp neudělal, dělal jim všelijaké rodinné fotky a tak.

A on to měl jako firmu?
Jestli to bylo pod firmou, to už si nevzpomínám a nemám tady žádnou obálku nebo vizitku… Dokonce jsme tam jednou přespali. Byli jsme tam, když pracoval, bylo to takové partyzánské - pak už se nám nechtělo do hotelu, tak řekl: Tak tady, kluci, zůstaňte. Bylo to bezprostřední – kamarádi jsme byli na to šup. Byl hodně komunikativní…

Pak jste jeli na ostrovy Chinchas?
Guanové ostrovy. Chinchas jih a Chinchas sever. Byli jsme tam několik dní, myslím, že dokonce nadvakrát a bylo to tristní. Indiáni tam pracovali za nelidských podmínek. Tam jsme

* Jan Snížek - divadlení režisér a producent působil v Divadle Na Slupi aj. V r. 1948 emigroval nejprve do Francie, později do USA, kde působil v krajanských hereckých spolcích i ve filmu. Zemřel v r. 1971 v New Yorku

natočili ten film (Ostrovy miliónů ptáků). A bylo to dost nebezpečné. Byl tam silný příboj a skalisko možná 30 metrů vysoké, z něho spustili provazový žebřík. My jsme museli po tom žebříku nejenom vylézt, ale vytahat stativ, kamery a všecko ostatní…

Tam byly útesy?
Útesy, šílený příboj, tam šlo o život… Ale byli jsme mladí, tak jsme to zvládli. Dneska bych tam ani za prase nešel.

Pak jste odjeli z Peru a už jste se neviděli?
My jsme odjeli a vlastně už jsme se s živým Edou nikdy nesetkali. Jen jsme si dopisovali. Korespondenci s Edou jsem vedl já, Jirka si vzal na starost nějaké jiné věci. Tak jsme si dopisovali, tady toho mám takhle...

Sledovali jste pak jeho další činnost?
Ano, ale až potom, když jsme se vrátili. Všechno je popsané. I to, jak se objevila zpráva, že ho zhltla ta puma. Já jsem se tehdy spojil s jeho sestrou Melánií Jecelínovou a od ní jsem se dozvěděl, že to byla fáma. Pak jsem ji mnohokrát navštívil v Praze a ona mi dala spoustu materiálů.

Díval jsem se v archivu do výstřižků a našel jsem jenom tři z čs. novin z roku 1970. Jinak se o Ingrišovi u nás nepsalo? Ani v době, kdy vykonal ty dvě plavby?
Nic se nevědělo. To byla persona non grata, protože to byl emigrant. Nebýt toho, že jsem s ním byl neustále ve styku – to mi potom Eda psal, že když přišel dopis ode mne, tak ho Nina musela číst nahlas, aby si to oba dva vychutnali, což mě vždycky potěšilo. On potom psal takové dlouhatánské odpovědi a byli jsme v ohromně kamarádském vztahu. Potom jsem mu radil, aby se konečně pustil do psaní. Měl spoustu poznámek. Já jsem říkal: Edo začni už psát, máš nejvyšší čas – bohužel.

V archivu jsou nějaké náznaky, jakoby si připravoval nějakou synopsi…
Pořád to rozšiřoval, ale aby tomu dal už nějaký tvar… a to, že se mu potom dokonce nabídl Pepík Škvorecký, že by mu to vydal…

Vy jste si s ním tedy psali ještě v době, kdy byl v Peru?
To už ne. Až když jsme se vrátili (*z druhé expedice, pozn. rk*). Pár pozdravů. Párkrát jsme si poslali pohlednici. Moje korespondence je v archivu (Archiv H+Z Muzea JV Moravy ve Zlíně, pozn.: rk), já naopak mám celou jeho korespondenci ještě tady doma – od toho 49. roku málo – hlavně až potom, když jsme se vrátili domů…

To už byl ve Státech ženatý s Ninou…
Ano. Kdyby byl zůstal v Peru, tak byl „bůh". Odtud neměl odjíždět. Byl šéfem opery, symfoňáku, měl tam mecenášku – milionářku (pozdější starostka Limy). V Peru byl národní hrdina. Peruánští školáci se o něm učili a možná ještě učí v čítankách.
On se mylně domníval – a to byl jeho životní omyl – že se dostane do Hollywoodu a že tam udělá kariéru, kterou udělal v Praze. Jenomže on uměl latinu, ale neuměl anglicky, to se teprve začal učit, neuměl španělsky, to potom pochytal, protože měl muzikantskou paměť, ale do Hollywoodu nikdy proniknout nemohl … A tím ještě, že mu tam ti krajani ukradli filmy – potom musel hauzírovat a jezdit jak kočovník po Americe a Kanadě, aby si vydělal…

Taky už nebyl úplný mladík..
Ano. Už byl ve věku. Ženil se a už mu bylo šedesát. Nina byla svobodná, on byl fešák, který vypadal o dvacet let mladší… Já jsem to viděl ještě v divadle, to byl chlap všude obklopenej babama, herečkama – krasavec.

To je vidět na fotkách – všude kolem jsou nějaká děvčata… Znal jste nějaké jeho fotografie?
Znal. Měl jsem dokonce od Melánie nějaké printy a to jsem poznal, že to bylo focené v Plzni, když se chodilo Sirkovou ulicí (když ještě byla) k nádraží od Hamburku… zřejmě šel tam tudy na nádraží na vlak. S nějakou partou herců se fotili navzájem. A já tady mám printy. Z pětatřicítky, perforované. Ovšem bez popisu.

Rozhovor s PhDr. Magdalenou Preiningerovou, vedoucí Archivu H+Z Muzea jihovýchodní Moravy ve Zlíně (otázky: Radovan Kodera)

Kdy převzalo muzeum Ingrišovu pozůstalost?
Pozůstalost E. I ngriše byl pan Zikmund s Petrem Horkým a Miroslavem Náplavou balit v South Lake Tahoe v listopadu 2000. Na jaře 2001 byla díky dotaci Ministerstva kultury převezena lodí a pak nákladní dodávkou do České republiky a v červenci 2001 dopravena do Zlína a převzata do sbírek muzea.

Co všechno obsahuje?
Především písemnosti, tzn. osobní a cestovní doklady, rodinné kroniky, curriculum vitae, korespondenci, deníky, záznamy, poznámky, notové zápisy, libreta, knihy, mapy, plakáty, letáky, pohlednice, výstřižky, ale také písemnosti z pozůstalosti cestovatele a spisovatele Jana Havlasy. Dále gramofonové desky a magnetofonové pásky, fotografie, negativy, diapozitivy, fotografická alba, skleněné desky, kotouče natočených 16 mm, 35 mm a 9,5 mm filmů a také trojrozměrné předměty.

Kolik zhruba negativů, v jaké podobě a v jakém stavu?
Celkem asi cca 35 000 snímků – negativy 6 x 6 cm, kinofilm, asi 2000 diapozitivů převážně barevných. Uloženy byly v zásobnících, v albech i v podobě kontaktů. Většinou jsou popsané. Některé byly napadeny plísní. Postupně je necháváme ošetřit a restaurovat . Ukládají se do speciálních archivních obalů.

Co se s nimi děje teď?
Většina fotoarchivu byla již naskenována - cca 90% - zbývají barevné diapozitivy. Negativy napadené plísní skenujeme přednostně, Využíváme programu Bach fotoarchiv.

Jak je Ingrišův fond v současnosti využíván? Je něco použito i v expozici muzea?
Jsou pořádány výstavy, vydávají se kalendáře, publikace, pořádáme přednášky, projekce filmů. Materiály jsou využívány pro seminární a diplomové práce. Ve stálé expozici je věnována Eduardu Ingrišovi jedna velká vitrína s trojrozměrnými předměty a několik panelů s fotografiemi a texty o jeho životě a díle.

Eduard Ingriš dostal peruánské státní vyzamenání. Kdy a jaké?
V září 2009 mu byla udělena posmrtně Cena peruánské vlády. Cenu převzala paní Nina Ingrišová z rukou peruánského velvyslance v ČR v únoru 2010 v muzeu ve Zlíně.

Citace

Citace z knihy Jiří Hanzelka a Miroslav Zikmund Život snů a skutečnosti (50 otázek po 50 letech)

Otázka dvacátá čtvrtá:
Jaké zkušenosti jste udělali s autocenzurou?

Jiří Hanzelka

Musím se ovšem zmínit o zvláštním, vlastně vyvolaném případu naší autocenzury. V Jihoafrické unii jsme se sblížili s ing. Vraným a jeho paní. Jejich zásluhou jsme se mohli zúčastnit lovu velryb, poznat zblízka lvouny a seznámit se s výrobou soli z mořské vody. Nad kapitolou o této dvojici vlídných a laskavých krajanů padla kosa na kámen. Redaktoři Družstevní práce tvrdili, že ing. Vraný je určitě agentem cizí mocnosti, a najednou jsme stáli před ultimátem: buď kniha vyjde bez zmínky o našem jihoafrickém hostiteli, nebo nevyjde vůbec. Přijali jsme první alternativu. To byl případ jasné a tvrdé cenzury. Když jsme se pak na druhém konci světa sblížili se známým českým klavíristou, hudebním skladatelem a odvážným cestovatelem Eduardem Ingrišem, nenapsali jsme o něm v cestopise ani řádku. Myslím, že to je jasný příklad autocenzury.

Miroslav Zikmund

Bylo mi líto, že jsme neprosadili dost odvážné zmínky o některých lidech, kteří by si to byli zasloužili. Abych byl konkrétní. V Peru jsme se třeba seznámili s jedním z velice známých Čechoslováků, jmenoval se Eduard Ingriš. To byl československý Heyerdahl, podnikl úžasně odvážnou plavbu, aby potvrdil Heyerdahlovu teorii o migraci indiánů z Jižní Ameriky do Tichomoří, plavil se z Peru do na balzovém voru jako Heyerdahl (mimochodem to byl jeho osobní přítel), málem při tom zahynul. S Eduardem jsme se poznali v Limě. Okamžitě jsme si padli do oka, měli jsme stejné zájmy. V té době měl za sebou dobrodružnou cestu přes celou Amazonii. Dostal pozvání jako dirigent do argentinské opery v Buenos Aires. Ale z toho sešlo, mezitím u nás vypukl únor. Ingriš byl takový otevřený, čestný chlapík. Populární hudební skladatel, autor bezpočtu trampských písniček, kytarista, skvělý fotograf a filmař, dobrodruh v nejkrásnějším slova smyslu. Doprovázel nás na pověstné ostrovy Chincha při peruánském pobřeží. A my jsme o něm nemohli napsat ani řádku, poněvadž to prostě byl emigrant. Když jsme se o tom zmínili, tak nám tady říkali: „To nepřichází v úvahu, o tom vůbec nepište!" Kdybychom to byli tvrdě prosazovali a vypíchli třeba, že to byl tvůrce slavné Niagary, písně zpívané snad třetí generací trampů, skautů a táborníků... S Jirkou jsme si jednou dělali bilanci, podobných lidí jsme potkali hezkou řádku – ale protože žili venku s puncem emigrantů, byli zdejšímu režimu nepřijatelní. Dodnes cítím jako vnitřní výčitku, že jsme nebyli dost stateční nebo odvážní, abychom třeba v tomto případě řekli: „Ne, Eduard Ingriš je člověk, který si zaslouží, aby se i do knihy dostal."

Citace z katalogu k výstavě Eduard Ingriš - Fotografie, Velká synagoga v Plzni , 23. 4. - 31. 10. 2006 (Miroslav Zikmund, Radovan Kodera)

Eduard Ingriš?

Znal jsem ho o osm let déle než on mne. V květnu 1941 jsem v pražské Alhambře tleskal jeho (a Snížkovu) *Rozmarnému zrcadlu*, ale jako dvaadvacetiletý jsem si netroufal jít za Mistrem, jehož operetní šlágry a teskně hučící Niagaru zpívala celá Praha. Poznali jsme se teprve v listopadu 1949, kdy jsme se s Jiřím Hanzelkou prodrali přes celou Afriku a půlku Jižní Ameriky do peruánské Limy. A padli jsme si hned do oka, z Mistra byl najednou Eda, oproštěný od někdejší pražské slávy.

Přesto zůstal mužem neuvěřitelných protikladů. Bohém s klasickým vzděláním. Absolvent církevního gymnázia – latinsky citoval Vergilia a Ovidia, ale do světa, který se mu stal dlouhodobým nechtěným exilem, vyrazil s chatrnými znalostmi angličtiny; i španělština byla pro něj tehdy španělská vesnice. Kumštýř, který se z pětiřádkové osnovy not hravě přesmykl do oblasti výtvarného vidění. Středoevropan, který snil o moři tak vášnivě, že se zkušenostmi vltavského kajakáře se stal kapitánem plavidla slátaného po vzoru Thora Heyerdahla z nejlehčího dřeva na světě a na svou panenskou plavbu si vybral největší oceán naší planety, Pacifik. Snílek, který si v době nepřestajných poprav za pražské heydrichiády přečetl v ústraní sázavské trampské chaty cestopis německého dobrodruha Herberta Rittlingera Sjížděl jsem dravé řeky a vzal si do hlavy, že přežije-li válečnou lítici, sjede si je taky – v Jižní Americe.

Jako chlap měl daleko víc než těch pověstných pět pé. Obdivován a obletován ženami odolával manželskému svazku málem do šedesátky. I pak – po počátečním mořeplaveckém nezdaru a následné slávě (peruánské děti se o něm učily v čítankách) – se pokoušel proniknout branami hollywoodského ráje, továrny na sny. Marně. Zakotvil v malebném vysokohorském prostředí South Lake Tahoe v Kalifornii, kde se znovu a znovu rozbíhal k literárnímu zpracování svého neslýchaně dobrodružného života. Opět marně. Zanechal však po sobě jedinečnou žeň fotografického vidění světa, jímž jako by prostupoval jeho muzikantský smysl pro harmonii a rytmus, kompozicí počínaje a neobvyklostí záběru konče. Dynamičnost jeho fotografie dává tušit, že autorem byl zkušený filmař, který si od amatérské osmičky vyzkoušel i neobvyklý francouzský formát „devět a půl" a přes profesionální šestnáctku i klasickou pětatřicítku. Ostatně to byla právě Ingrišova výstava fotografií v peruánské Limě, která upoutala pozornost Thora Heyerdahla a přehodila tak další výhybku Ingrišova života.

Nadčasový výběr Radovana Kodery a Přemysla Řepy z těch desítek tisíc negativů, které se roku 2000 podařilo zachránit před zkázou a které našly azyl v Muzeu jihovýchodní Moravy ve Zlíně, nechť je toho živým důkazem.

Ve Zlíně 7. března 2006 Miroslav Zikmund

Eduard Ingriš - fotografie

V lednu před patnácti lety - aniž to česká veřejnost zaznamenala - zemřel v Renu ve státě Nevada v USA Eduard Ingriš, skladatel, dirigent, divadelník, filmař, fotograf a mořeplavec, který si ve světě vydobyl přídomek český Heyerdahl.

Zlonický rodák Eduard Ingriš (nar. 1905) se ještě před válkou proslavil v hudebním světě jako dirigent a skladatel především operetní a tehdejší populární hudby. Jeho píseň Teskně hučí Niagara doslova zlidověla a stále se zpívá; málokdo dnes ale ví, kdo byl jejím autorem a jaké byly jeho osudy.

Eduard Ingriš odjel v r. 1947 do Jižní Ameriky se záměrem získat hudební podklady a inspiraci k připravované operetě z prostředí jihoamerických Indiánů. Po únoru 1948 v Americe zůstal a usadil se v Peru, kde byl i nadále hudebně činný. Komponoval pro různá peruánská hudební tělesa, dirigoval limský symfonický orchestr. Souběžně se věnoval cestování a s ním spojené fotografické i filmové tvorbě. V Peru se v r. 1949 setkal a spřátelil s cestovateli Miroslavem Zikmundem a Jiřím Hanzelkou a ve své limské laboratoři jim zpracoval část materiálů nafocených během jihoamerického úseku jejich první expedice.

V 50. a 60. letech pracoval Ingriš jako fotograf a kameraman pro některé filmové společnosti při natáčení dokumentárních i hraných filmů, m.j. se na osobní pozvání Ernsta Hemingwaye zúčastnil jako poradce natáčení filmu Stařec a moře se Spencerem Tracym v hlavní roli. Podnikal výpravy do amazonských pralesů a peruánských hor.

V druhé polovině 50. let zorganizoval a uskutečnil dvě plavby Tichým oceánem na balzových vorech Kantuta I a Kantuta II, zkonstruovaných po konzultacích s Thorem Heyerdahlem, s nímž spolupracoval i jako fotograf. O těchto plavbách natočil celovečerní dokumentární film, ke kterému zkomponoval vlastní hudbu, a sám jej později při veřejných projekcích v USA živě doprovázel.

V polovině 60. let se oženil v Los Angeles s českou emigrantkou Ninou Karpuškinovou a trvale se usadili v South Lake Tahoe v Kalifornii. Do Československa se po pádu komunistického režimu už vrátit nestihl - jeho dobrodružná životní pouť skončila 12. ledna 1991.

Mnohaleté Ingrišovo přátelství s Miroslavem Zikmundem a Jiřím Hanzelkou, byť kvůli železné oponě udržované pouze korespondenčně na dálku (nikdy už se osobně nesetkali), přineslo své plody paradoxně až po Ingrišově smrti. Díky velkorysosti paní Niny Ingrišové a osobní iniciativě Miroslava Zikmunda převzala v r. 2000 výprava pod jeho vedením v South Lake Tahoe Ingrišův obsáhlý archiv a připravila jej k převozu do vlasti. Materiály našly útočiště za přispění ministerstva kultury České republiky v Muzeu jihovýchodní Moravy ve Zlíně, kde jsou postupně zpracovávány a katalogizovány. Podstatnou část tvoří negativy, z nichž bylo pro plzeňskou výstavu vybráno a nově nazvětšováno více než 200 většinou doposud nepublikovaných snímků.

Kolekce představuje pestré fotografické dílo Eduarda Ingriše v několika tématických okruzích. Atraktivní jsou jistě snímky indiánů z amazonských pralesů či záběry z obou plaveb Pacifikem. Zájem si však zasluhují i další fotografie zachycující všední život lidí mnoha jihoamerických oblastí i měst či snímky ze zákulisí práce profesionálních filmových štábů. Výraznou kapitolu pak tvoří portréty osob, s nimiž se Ingriš na svých cestách a při své práci setkal – lidí významných či docela „obyčejných".

Na snímcích je patrné Ingrišovo výrazné výtvarné vidění i důkladně promyšlená kompozice. Ingriš stylizoval a komponoval často i některé snímky ryze dokumentačního charakteru – už tehdy vytvářel to, co dnes známe z televize, jakýsi hraný dokument. Někdy vkomponovával do záběrů – s pomocí časované samospouště - i sám sebe. Nebo alespoň svou legendární kytaru…

V posledních letech se díky významným počinům několika nadšenců, které odstartoval převoz Ingrišova archivu do vlasti, začalo jeho dílo a osobnost po právu vracet do českého kulturního povědomí.

Snad k tomu přispěje i výstava instalovaná v r. 2006 ve Velké synagoze v Plzni.

Radovan Kodera
kurátor výstavy

Přehled výstav (v ČR po r. 1989)

Eduard Ingriš. Fotograf, filmař, skladatel, dobrodruh. Národní muzeum fotografie Jindřichův Hradec, 2. 7. – 28. 8. 2005
Eduard Ingriš – Fotografie. Velká synagoga v Plzni, 23. 4. – 31. 10. 2006
Eduard Ingriš – Fotografie. Dům pánů z Kunštátu, Brno, 13. 11. 2007 – 6. 1. 2008
Světy Eduarda Ingriše. Novoměstská radnice v Praze, 18. 9. – 2. 11. 2008

Použitá literatura a prameny

Fond Eduard Ingriš, Archiv H+Z Muzea jihovýchodní Moravy ve Zlíně

Eduard Ingriš – Fotografie, katalog k výstavě ve Velké synagoze v Plzni, vydalo O. s Pro Photo Plzeň 2006

Fekar Vladimír, Palubní deník Hanzelky a Zikmunda, Městské divadlo Zlín od 2. 3. 2013, režie Petr Štindl

Fotograf, filmař, skladatel, dobrodruh (Eduard Ingriš), výstava v Národním muzeu fotografie, Jindřichův Hradec; 2. 7. – 28. 8. 2005

Hanzelka Jiří, Zikmund Miroslav, Jaromír Slomek, Život snů a skutečnosti /50 otázek a 50 odpovědí/, Primus Praha 1997, II. vydání, ISBN 80-85625-4

Hanzelka Jiří, Zikmund Miroslav, Přes Kordillery, Orbis Praha 1957, bez ISBN

Horký Petr, Ingriš! Eduard Ingriš, dokumentární film, Česká televize Praha 2006

Náplava Miroslav, Plavby „sebevrahů", Nakladatelství JOTA, Brno 2004, ISBN 80-7217-248-4

Neřold Jaroslav, Čech v brázdě Kon-tiki, deník Mladá fronta, Praha 25. 7. 1970

Neřold Jaroslav, Ingriš – český světoběžník. Výber z domácej a svetovej tlače, Bratislava 11. 9. 1970

Neřoldová Melanie, Čech na balzovém voru přes Pacifik, Lidé+Země, č. 1, leden 1970

Novák Vlastimil, Teskně hučí Niagara aneb Velký vandr Eduarda Ingriše (hudebně dokumentární revue inspirovaná životem a dílem Eduarda Ingriše), Městské divadlo Most od 13. 4. 2007, režie Vlastimil Novák

Rozhovor s Ninou Ingrišovou, relace z cyklu Paměť národa, 10. 6. 2010, natočil a zpracoval Vilém Faltýnek; www.pametnaroda.cz/story/ingrisova-nina-1931-1042

Zapomenuté výpravy. Plavba voru Kantuta, televizní dokument, Česká televize Ostrava 2005, režie: Jaroslav Bařinka

Z cestovního deníku J. Hanzelky a M. Zikmunda; leporelo, vydal Klub H+Z a Muzeum JV Moravy ve Zlíně 2007, bez ISBN

Jmenný rejstřk

Adams Ansel 66
Baloun 24
Barahona Alberto Salas 123
Baťa Tomáš, jr. 22, 64
Baumer 24
Beran Jan 50, 54
Bisschop Éric de 29
Brychtová Marie 32
Caruso Enrico 30
Cekotová Blanka 10
Dostál Pavel 9
Dvořák Antonín 17
Fernandini Anita de Naranjo 30, 32
Fibich Zdeněk 17
Foerster Josef Bohuslav 16, 17
Frank Karl Hermann 24, 38
Gil Ivo 10
Gottwald Klement 20
Crewdson Gregory 57
Guerrero Joaquín 27, 29
Gurecký Jaromír 27
Hackenschmied Alexander, též Hammid Alex 16, 29, 50, 57, 61, 64, 66, 106-111
Hanzelka Jiří 10, 23, 29, 51, 64, 71, 72, 73, 85, 92
Havlasa Jan 33
Heckel Vilém 23
Hemingway Ernst 28, 60, 64
Herts Keneth 64
Heyerdahl Thor 9, 25, 26, 27, 28, 29, 32, 33, 59, 64, 71, 72
Hitchcock Alfred 53
Hitler Adolf 50
Holanová Márinka 44
Horký Petr 9, 28, 70
Ingres Jean Auguste Dominique 12
Ingriš Eduard, jr. 31, 33, 35
Ingriš J. 12
Ingriš Josef 12, 13, 15, 37
Ingriš Zdeněk 12, 13, 15, 37
Ingrišová Melánie, též Jecelínová 12, 13, 15, 21, 37, 69
Ingrišová Nina, též Karpuškinová 9, 10, 30, 32, 33, 34, 35, 69, 70, 123
Jirásek Alois, 13
Kalašová Klementina 46
Karpuškin Viktor Vasiljevič 32, 33, 34
Kertész André 66
King Henry 28
Kodera Radovan 68, 70, 72, 123
Kohout Jára 61, 64
Koryčánek Rostislav 123
Krátký 29
Kroc Vladimír 9

Lange Dorothe 66
Ledvinka 24
Lukas Jindřich 15
Marvan Eduard 12
Marvan Jaroslav 12
Matous Jose, 29
Mazuelos Natalie 27, 59, 64, 90
McIntyre Loren 25, 58
Mojica José 30, 38, 63, 64
Náplava Miroslav 9, 27, 70
Neřold Miroslav 66
Neřoldová Melánie 66, 101, 102
Novák Josef 12
Novák Vítězslav 16
Nováková Anna 12, 13, 15
Palette Pilar 57, 64
Pavlištík Karel 121
Pavlovová Anna 21
Pelc 29
Prado Manuel 29
Preiningerová Magdalena 10, 70
Poláček dr. 45
Procházkovi 50, 84
Prokop Jaroslav 10
Reisser Jan 45
Rittlinger Herbert 19, 24, 72
Rost Andy 27, 28
Řepa Přemysl 10, 72, 123
Siegerovi Rudolf a Emma 18, 19, 34, 40
Smetana Bedřich 17
Snížek Jan 61, 68
Stieglitz Alfred 66
Strauss kpt. 47
Stravinskij Igor 61, 64, 91
Sturges John 28
Šaljapin Fjodor Ivanovič 30
Šechtl Ignác 66
Škvorecký Josef 69, 116
Špánkovi Jiří a Anna 32
Štreit Jindřich 50
Taft Henry W. 30
Toledo Jaime 29
Tracy Spencer 28
Urbanová Irena 13
Vančurová Vlasta 17, 117
Vraný 71
Vrchlický Jaroslav 46
Wagner Mirko 24, 38, 55
Wayne John 57, 64
Welsh Mary 28, 60
Willis William 26, 58
Zikmund Miroslav 9, 10, 21, 23, 25, 29, 30, 33, 51, 55, 64, 68, 70, 71, 72, 73, 92, 102,104, 105, 113-115, 123
Zinnemann Fred 28
Zuska František 121

V. Přílohy

Muzeum jihovýchodní Moravy ve Zlíně - Evidenční karta

Skupina:	EI fotoarchiv	**Podskupina:**	Album I.
Č. filmu/pozit.:	156	**Přírůstkové č.:**	Přírůstkové č.:
Číslo snímku:	1	**Číslo karty:**	156
Země:	Peru	**Místo:**	Yanahuanca
Datum:	1948	**Autor:**	Eduard Ingriš
Heslo:	Cesta z Cercode Pasco do Yanahuanca		
Obsah:	Cesta z Cercode Pasco do Yanahuanca, autobus s pasažéry na střeše v širé rovině		
Rozměry:	6 x 6 cm	**Druh:**	negativ černobílý
Lokace:	INGRIS 0	**Signatura:**	I-156-1
Počet kusů:	1	**Stav:**	dobrý bez viditelného poškození
Revize:			
Publikace:			
Poznámka:			

Členění archivu E. Ingriše

Písemnosti:

- osobní a cestovní doklady
- rodinná kronika, curriculum vitae,
- korespondence
- deníky, poznámky, evidence (Seznam umělecké činnosti)
- noty (od jiných autorů)
- noty (tvorba E. I.)
- literární pokusy (operety)
- knihy
- mapy, propagační letáky
- pohlednice
- tisk, výstřižky
- Jan Havlasa

Fonotéka:

- gramofonové desky
- audiopásky

Fotoarchiv:

- negativy, alba
- diakarusely, diapozitivy
- pozitivy
- skleněné desky

Filmotéka:

- filmy (16 mm, 35 mm, 9,5 mm)

Trojrozměrné předměty:

- upomínkové předměty, os. památky

Seznam negativů a diapozitivů fondu Eduarda Ingriše

Místo, datum	**Počet filmů 6x6 cm**	**Počet filmů 35 mm**	6x9 mm	Způsob uložení
Praha	cca 40	cca 65	-	Stočeny
Praha	21	-	-	Narovnány a nově uloženy
Od odjezdu z Prahy 12/47 (Od oceánu k oceánu) 1948	160	13	-	Žlutá krabice I.
Peru 1949-1950	163	-	-	Žlutá krabice II.
Peru, Bolívie, Arg., Braz. 1951-1955	177	10	1	Žlutá krabice III.
Peru, Kantuta 1954-1958	170	40	-	Žlutá krabice V.
Různé 1958-	20 +3 bar.	48	-	Žlutá krabice VI. (malá)
Různé 1958- kopie	116 +2 bar.	8	6	Žlutá krabice VI. (velká) +30 snímků 10x12,5 cm
Peru (pro Times)	16	-	-	Papírové skládací obaly
Peru Pucallpa	40	-	-	Papírové skládací obaly
Kantuta I.	158	-	-	2 kroužkové bloky
Kantuta I.	-	85	-	2 kroužkové bloky
Kantuta II.	130	-	-	1 kroužkový blok
Kantuta II.	-	123	-	2 kroužkové bloky
Nina	-	25	-	papír. archy A4 +
Negativy + kontakty různé	15	9 +53 bar.	-	papír. archy A4 v
USA 1962 - (neg. + kont.)	145	-	-	papír. archy A4
Komenský –z filmu 9a ½	-	7	-	papír.archy A4, žlutá
Různé (Tam na horách) (Anakani,)	34 6 bar.	- -	- -	papírové archy v černém kroužkovém bloku
Diapozitivy v rámečcích	-	65 bar.	-	4 plechové krabice
Diapozitivy v rámečcích	26 bar.	-	-	2 plechové krabice
Výběr - negativy	38	10	-	rozděleno do dop.
Různé – negativy	100	-	-	žlutá krabička č. 8
Karusely – rod. kronika, atd. Diapozitivy	-	cca 2880 bar. **snímků**	-	Karusely (36 ks)
Celkem (přibližně)	film / snímek 1569 / 19000	film / snímek 654 / 19600		

K „Fotografovaní" 17 IV 1918.

Moment: Obyčejně za jasného počasí předmět „fotografující" muže se pohybovati i státi. Desky obyčejně 25.

je to, co je rychlejší než (obyčejně) vteřina a nebo jako vteřina.

Čas: Počasí všelijaké desky obyčejné a „Fotografující" předmět nesmí se pohybovat; neboť deska při nejmenším hnutí se hned rozmaže.

je to, co se vydrží buď na 1–2 neb 1, 2–3 atd. podle počasí.

Yak se tvoří negativ.

I.

Fotografovaný předmět ve „tmě" při žlutem světle, obyčejně při červeném, dá se do vyvojky.*) Vyvojka se rozředí tak jak je na ní (na „tubě") napsáno. S miskou houpá se 5–10 minut, lepe vysvětleno: -- až všechny černé i bílé skvrny jsou co nejostřejší viděti.

II.

Hned potom opláchne se deska ve vodě a dá se do lázně „fixační" (která muže býti i s vývojkou i se „zlatou lázní koupena již ve skleničce rozředěna, ale je o něco dražší) V rádu za deskou je bílý povlak a ten dokud nepustí není možno kopírovati; proto musí se při červeném neb žl. světle trpělivě čekati dokud „bílý" povlak nepustí. Nyní muže se s tím na bílé světlo vyjíti a deska dá se do vody kde se nechá 1 h. pak na st. usch.

III.

Uschnutá deska dá se tou stranou (Do fotografu strká se deska stranou která není hladká ku předu) na které je ten obraz, ne tou hladkou! Dá se to do rámečku k zelenému plátnu a tou hladkou stranou ven. Při stemnělém denním světle strčí se papír do rámečku. V rámečku obraz nechá se až sčerná neb podle libosti a zas při setmělém světle denním strčí se do zlaté lázně kde nechá se to 5–10 min. neb podle libosti; ...

→ **Pozor!!!!!!!!!!!!** ←

Pozor by do vývojky ani kapka jiné lázně nekanula neboť nebyla by k potřebě. Také vývojka býti má v tmavějších místech zvláště „Hydrochinonová" neboť zmodrá a značně zeslábne. !!!!!!!!!!!!!!!!!!!

*) na moment vývojku ... málo rozředěné má býti než ... !!!!!

STÁTNÍ KONSERVATOŘ HUDBY V PRAZE.

Číslo 3

ABSOLUTORIUM

středního školy státní konservatoře hudby v Praze.

Pan Eduard Ingriš

narozen dne 11 února 1905 v Zlonicích

navštěvoval hudebně-pedagogické oddělení státní konservatoře hudby v Praze obor zpěvu sborového

od 15 září 1926

do 28 června 1928

a účastnil se předepsaného úplného vyučování.

Podle závěrečných povinných zkoušek, kterým se pan Eduard Ingriš podrobil, aby dosáhl absolutoria a podle zkušeností získaných o jmenovaném, za dvou letě doby studijní, vydává se jemu toto vysvědčení:

Umělecké nadání značné

Pedagogická schopnost přiměřená

Pilnost nestálá

Chování velmi dobré

Státní nakladatelství v Praze. — 1217-22.

Peru. Pisac. 1949

Ostrovy Chinchas. Jiří Hanzelka. 1949

Peru. Oxapampa. Na návštěvě u české rodiny Procházků . 1949

Yunguto. 1950

Sao Paolo. 1951

V indiánské vesnici v amazonských pralesích. 1954

Peru. Z natáčení filmu „Sabotaje en la selva“ . 1952

Natalie Mazuelos. 1955

Igor Stravinskij. Lima. 1956

Miroslav Zikmund a Jiří Hanzelka před natáčením na koridě v Limě. 1949

Ingrišova kytara v hlavní i vedlejší roli

Eduard Ingriš ve své fotolaboratoři v Limě. 50. léta

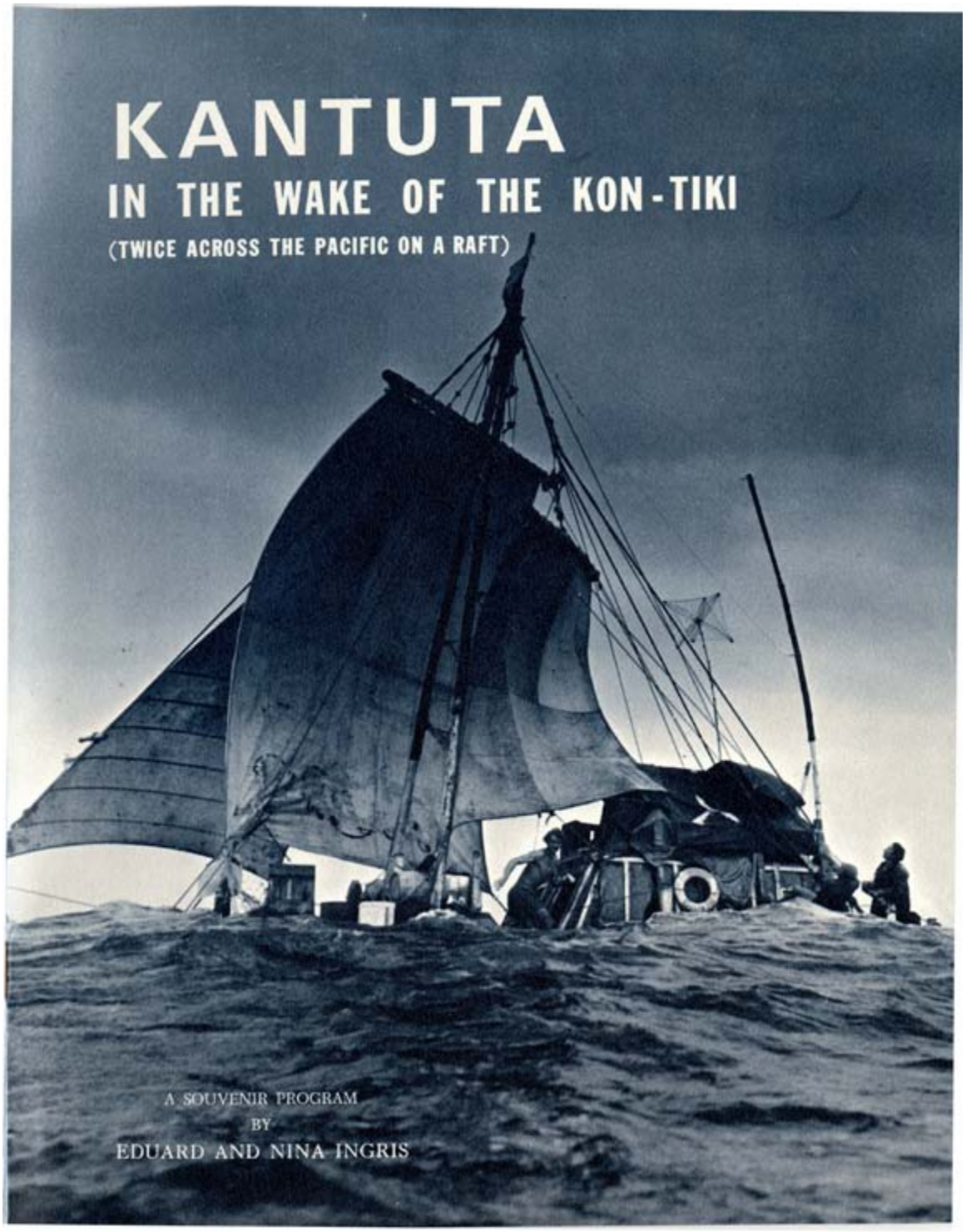
KANTUTA
IN THE WAKE OF THE KON-TIKI
(TWICE ACROSS THE PACIFIC ON A RAFT)
A SOUVENIR PROGRAM
BY
EDUARD AND NINA INGRIS

Souvenir Program

by

EDUARD and NINA INGRIS

UNTAMED AMAZON

SAILING THE SOUTH SEAS

Enchanting . . . Exciting . . . Adventurous . . . Educational . . .

FILM HIGHLIGHTS:

Part I - The film starts in Tahiti, heart of French Polynesia, the most beautiful islands in the world! The tropical nights resound with music, songs and dance, which enchanted the composer-Eduard Ingris. His adventurous spirit takes you to the islands Moorea, Huahine, Raiatea, Bora-Bora . . . you will ascend the breath-taking Mount Pahia. From 2,625' see colorful lagoons surrounding Bora-Bora . . . take part in the typical community fishing ceremony . . . return to Tahiti and start on an adventurous voyage with the 36-foot ketch "Blue Sea" and a crew headed by Henry Taft, grandson of the 27th U. S. President . . . visit the volcanic islands Gambier, near Tropic of Capricorn . . . Mangareva Island, dominated by Mount Duff (1,312') . . . approach the primitive harbor through the lagoon . . . see the ruins of a colossal monastery (legend says its construction claimed the lives of 4,000 natives) and a Polynesian King's tomb . . . witness primitive pearl fishing on Mangareva.

Part II - "Blue Sea" transports you to the legendary Pitcairn Island (Mutiny on the Bounty-1789) . . . explore the island on the trail of old history . . . see the remains of passed glory, the original anchor and Bible of the "Bounty" . . . cave of the mutineers . . . tomb of John Adams, last of the mutineers . . . visit young Fletcher Christian, direct decendant of Lt. Fletcher Christian of the "Bounty" . . . meet the decendants of the mutineers . . . join the crew of "Blue Sea" in their Christmas celebrations in the middle of the Pacific Ocean . . . watch them fish . . . cook on this tiny sailboat as it challenges the storms, currents, winds . . . . see the highlight of the voyage, the discovery of the real Robinson Crusoe Island (Juan Fernandes Mas a Tierra) . . . visit the cave of the real Robinson Crusoe - Alexander Selkirk . . . take a day-long hike to Selkirk's "Lookout" and take a look at what he saw more than 260 years ago . . . watch Robinson Crusoe come alive in his cave . . . see the present-day inhabitants of the Robinson Crusoe island . . . watch them catch the world-famous lobsters . . . meet beautiful girls who never saw our civilization: car, train, theater, movie, except in magazines . . . continue with "Blue Sea" to Valparaiso (Chile) . . . arrive at Callao (Peru) after 107 days at sea - where Eduard Ingris started out more than a year before on his voyage across the Pacific on the raft Kantuta!

World-wide traveler EDUARD INGRIS was regarded as one of Czechoslovakia's leading composers and conductors. He has written 48 light operas, symphonies, suites and musical scores for 11 movies. One of these was the U. S. picture "The Gallant One". His compositions number about 1,000. He also conducted the National Symphony Orchestra of Lima, Peru. He filmed a series of 13 travel and adventure films for American Production Company, Hollywood. He also assisted the late author Ernest Hemingway in filming "The Old Man and the Sea". He has traveled extensively through Europe, Africa, Polynesia and South America and the Amazon. Eduard Ingris met his wife NINA while she was performing leading roles in his light operas. An accomplished vocalist, actress and linguist, Nina came from Czechoslovakia via West Germany and Brazil.

Narration will be in person by Eduard Ingris and his wife, Nina. Both are well remembered by the audiences for their presentation of the memorable and extraordinary color films "Kantuta - In the Wake of the Kon-Tiki, Twice Across the Pacific on a Raft" and the exciting adventure from the Peruvian jungles "Untamed Amazon".

"SAILING THE SOUTH SEAS" is a real adventure film you will not want to miss!

PRINTED IN U.S.A.

Enjoy Traveling? Then Explore The World Through Travelogues!

Kiwanis Club

Of Western Catawba County

HICKORY, N. C.

presents

EDUARD And NINA INGRIS

"Kantuta"

"In the Wake of the Kon-Tiki"

THURSDAY, October 8

Composer, conductor, poet, troubadour and adventurer, EDUARD INGRIS left his Czech homeland three months before the communists took over. He made two trips across the Pacific on a raft. Our trip begins in ancient Inca country in the Andes and takes us aboard KANTUTA I with four men and one girl and KANTUTA II with addition of a pet monkey. The raft was caught in a whirlpool for 47 days and finally rescued by the Navy. Their cameras captured everything from shark fishing to their arrival on a romantic Polynesian coral isle.

Tickets Available At Door

Adults $1.50, Students $1.25, Children $1.00

P. E. MONROE AUDITORIUM

LENOIR RHYNE COLLEGE

7:30 P.M. SHARP

HICKORY DAILY RECORD, HICKORY, N. C.

WEDNESDAY, OCTOBER 7, 1970

POST-ADVOCATE, ALHAMBRA, CALIFORNIA WEDNESDAY, JUNE 21, 1967 PAGE 1-8

WHIRLPOOL TRAP, ROBINSON CRUSOE LIFE

A Modern Ulysses in Epic Voyages

By ED SAKAMOTO
Post-Advocate Staff Writer

"We were trapped in a fearsome whirlpool 600 miles in diameter and we could not get out, so we circled and circled helplessly for 47 days . . ."

Eduard Ingris, a modern Ulysses, was reliving his fantastic voyages across the South Pacific Ocean 11 years ago.

"I wanted to prove my friend Thor Heyerdahl's theory that Incas originally inhabited Polynesia. It took two years of preparation. I wanted to take with me an Inca who would be willing to undertake the dangerous venture. After six months of searching I found a Peruvian girl, a descendent of the Incas, who consented to the journey. Her name was Natalia, and she had lived in a convent for four years.

"A Dutchman named Andy was our navigator. Mirco, a Czech, was the radio operator. An Argentine called Joaquim, Natalia and myself completed the crew for our 24 by 12-foot raft, the Kantuta I. Kantuta is the Inca name for flower that was once believed by the Incas to be immortal. Well, I didn't want to die on the voyage, so I thought it would be a good name.

Menace of the Whirlpool

"We started from Talera, Peru, and encountered the whirlpool near Clipperton Island after straying north of the equator. The waves were treacherous. We lost our food and lived on raw fish and rain water. Our radio went dead. We could hear radio reports of ships searching for us, but we could not transmit. It was maddening. So we prayed, and I believed help would eventually come. Andy, our navigator, became frightened and hysterical and cried, 'Captain, shoot us all before we meet a horrible death!'

"Nearing our seventh week in the whirlpool I asked Mirco to try the radio again. 'No, it is useless,' he said, 'the salt water has ruined the parts.' He was very pragmatic and seemed resigned to death.

"But I said to Mirco, who loved to smoke, 'If you will try, maybe — perhaps, I can find some tobacco in my bags.' Mirco's eyes lighted up; here was something he would work for.

"Yes, we took out all the parts, cleaned them and put

BEARDED VOYAGER IN REPOSE
Eduard Ingris with the monkey Tarzan during peaceful moment on voyage of Kantuta II in the Pacific.

of Panama, who in turn asked President Eisenhower. Mr. Eisenhower sent two Navy vessels to find us. After nine days of searching the American ships rescued us.

Prepared to Try Again

"The voyage lasted three months, and I was crushed. Here

Also a parrot named Lorita and a monkey called Tarzan. We started from Port Callo, Peru, and made certain this time to stay below the equator.

"We were always in danger of smashing into the deadly reefs. The two newcomers became frightened, mutinied and deserted us near a Pacific island in an emergency rubber boat. Joaquim, Lorita, Tarzan and I continued on.

"After about four months and 5,000 miles our raft struck a reef on the Matahiva Atoll in the Tuamotu Archipelago. On the atoll we lived like Robinson Crusoes. We built a cabin on the edge of a lagoon. Coconut, rain water, fish and crabs were our food. There were hundreds of crabs that raced across the beach but they were very difficult to catch. Ah, but at night, we caught them away from their holes and had our dinner. They weren't big, so eight to 10 were needed to fill our stomachs.

"Tarzan and Lorita were still with us, and it was very good to have them. We thought the island was uninhabited, but one day we saw smoke away in the distance. We hurried to the spot and found three natives gathering coconuts for copra. They ran away terrorized. Could I blame them? I was all beard to my chest with a wild head of hair. My clothes were tattered and grimy, and I was skin and bones. I had lost 36 pounds.

Baptized Polynesian Style

"But the natives soon became friendly. At their village of more than 100 persons we were treated like royalty. We were also baptized, even Tarzan, in ceremonies. I have a Polynesian name, but it is so long that I have forgotten it. What did we do there? We ate, always we ate. I had a guitar. I played music, wrote music. It was a wonderful time. They were a happy people. There was only one policeman there, and he always complained there was nothing for him to do because the people were so good.

"But 'Stop the Paradise' time came, for a vessel arrived to pick up the copra. We boarded and went to Tahiti. The venture of five months was a success. We had proved Heyerdahl's theory.

Ingris is a native of Prague, Czechoslovakia. He has written some 1,000 musical compositions, including 48 operettas and

Ingriš - český světoběžník

Životní příběh Eduarda Ingriše — českého muzikanta, komponisty, fotografa, filmaře, cestovatele, mořeplavce, přítele Heyerdahla, Hemingwaye a hollywoodských hvězd, který šíří slávu své vlasti už několik desetiletí.

Neúnavný a houževnatý Thor Heyerdahl a jeho papyrusový vor „Ra" opět zaplňují stránky světového tisku. Jediný úspěšný z Heyerdahlových následovníků je Čech. Ano, to, co dokázal etnograf, oceánograf a potomek mořeplavného národa Vikingů, dokázal se stejným úspěchem také Vltavou křtěný český muzikant.

Jeho jméno není neznámé předválečným ctitelům onoho hudebního žánru, kterému dnes říkáme pop music. Trampové drnkají na kytaru píseň „Temně hučí Niagara", však neví zhola nic o tom, že autor jejich písně zaplňoval svými celostránkovými fotografiemi a ostatními články, které o něm psali reportéři, noviny a časopisy na obou amerických kontinentech.

Co vedlo skladatele populárních písniček a operet, fotografa a filmaře k tomu, aby polovinu svého života věnoval činnosti, kterou severoamerický tisk ohodnotil nezcela správně titulem famous globetrotter — slavný světoběžník? To je dnes těžko říci. Jistě v tom hrála svou roli touha objevovat nepoznané, možná také romantismus, který je v různých formách vlastní kumštýřům jeho druhu.

Snad právě tyto vlastnosti vedly v roce 1947 jeho první kroky do Brazílie. Nikoliv do brazilských velkoměst, ale na pampy, do divoké tropické přírody. Tam získává své prvé zkušenosti.

V roce 1949 se vydává Ingriš se dvěma přáteli na sešlé lodi i na vratké kánoi do neznámé tropické divočiny, která si svými zákeřnými nebezpečími v ničem nezadá se zeleným peklem Matto Grossa. Cesta vede většinou končinami, kam lidská noha dosud nevstoupila a denní boje s jedovatými hady a nástrahami divoké řeky tvoří její milníky. Stovky perfektních snímků a osm kilometrů barevného filmu jsou věčnou kořistí této výpravy, kořistí, která se cti obstála i před náročnými kritérii National Geographic Society a časopis LIFE o ní přinesl několikastránkovou reportáž. Dvouhodinový film „The Untamed Mazon", provázený Ingrišovou hudbou a originálními zvukovými záběry zhlédly již stovky tisíc diváků obou Amerik.

Cesta po Amazonce přivádí Ingriše do Peru, kde se usazuje na delší dobu. Zde komponuje, fotografuje, filmuje, řídí peruánský státní filmový orchestr v Limě a — poznává Thora Heyerdahla, který se vrací ze své slavné cesty do Polynésie. Heyerdahlova činnost Ingriše uchvacuje, a oba muži uzavírají pevné přátelství. Ingriš si uvědomuje, že jediná — třeba úspěšná Heyerdahlova cesta není dostačujícím důkazem jeho teorií a rozhoduje se organizovat vlastní podobnou výpravu, která by vývody učeného Nora podepřela. Získává částečnou finanční podporu peruánské vlády a staví balzový vor, který nazývá podle bájné květiny starých Inků Cantuta.

Dne 4. 12. 1954 vleče remorkér z přístavu Talara Ingrišovu Cantutu na širé moře, aby „v brázdě KON-TIKI" potvrdila Heyerdahlovu teorii. Po 45 dnech však nastává krize: Cantuta se dostává do gigantického několik stovek mil širokého víru, ve kterém je uvězněna.

Vratký vor se stává hříčkou rozbouřených živlů, a jen s krajním vypětím sil odolává již nemocná a značně vyčerpaná posádka útokům tropických bouří. Obrovské stěny vody celou spodní část voru [illegible] zásobami pitné vody a potravin a do éteru letí první a poslední SOS palubní radiostanice [illegible] před jejím zničením rozbouřenými živly.

Posádka se živí syrovými rybami a — pokud to prudké vlnobití dovoluje — improvizovanými injekcemi. Konečně po 47 dnech nejstrašlivějšího martyria objevuje ubohou trosku torpédoborec Greenville Victory a bere trosečníky na palubu.

Příjezd trosečníků do Panamy byl triumfální: zásluhy Ingriš daruje panamskému presidentovi celý svůj majetek, papouška Loritu, jediného živého tvora z bývalé Cantuty. A severoamerický tisk píše oslavné články. Ingriš si uvědomuje, že svou plavbou přispěl spíše k popření než k podepření Heyerdahlovy teorie a ihned po svém návratu do Peru začíná organizovat druhou podobnou výpravu. V době příprav však nalézá ve vlnách Tichého oceánu při stejném pokusu smrt Eric de Bisschopp a katastrofa jeho voru má za následek striktní zákaz dalších pokusů, vyslovený peruánskou vládou. Ingriš však nebere tento zákaz na vědomí a připravuje svůj podnik na vlastní pěst a z vlastních prostředků, získaných hudební a reportérskou činností. Znovu a znovu intervenuje u úřadů a teprve téměř po třech letech se mu podaří — na základě intervence u samotného presidenta — získat povolení k podniku, který autority sporně označují jako hazardní.

A tak 12. 4. 1959, opět ve stopách KON-TIKI, vyplouvá tentokrát ze stejného přístavu Callao Cantuta II. Vyprovázena s přáním šťastné plavby tisícihlavého zástupu Peruánců. Nesena Humboldtovým proudem, pluje Cantuta II. ke svému cíli, kterého dosáhne po plavbě dlouhé více než 5000 námořních mil. Po 122 dnech plavby přistává Cantuta II. u ostrůvku Matahiva v souostroví Tuamotu ve francouzské Polynésii.

Slovo „přistání" však zdaleka nevystihuje závěrečnou fázi tohoto úžasného podniku. Ta se podobala jako vejce vejci tragédii Erica de Bisschoppa. Stejně jako Tahiti Nui II je Cantuta vržena vlnobitím na korálový útes a její posádka vymrštěna velkým obloukem do vzduchu. Na rozdíl od Bisschoppa však vzdušná pouť plavců z Cantuty nekončí na tvrdé skále, nýbrž ve vodě. Následkem prudkého nárazu ztratil Guerrero vědomí, a tak Ingriš musí bezvládného druha vléci ke břehu, vzdoruje jednoručním plováním vlnobití ve vodě plné žraloků. Námořní mapy označují Matahivu za neobydlený ostrov. Nedaleko od ostrova Defoeova Robinsona Crusoe žije Ingriš s Guerrerou skoro měsíc robinsonským životem. Až jednoho dne spatřují z dálky kouř. A chvíli na to domorodé lovce, kteří je odvádějí do vesnice, kde jsou slavnostně přijati a s tradiční polynéskou srdečností „pokřtěni". Potom již následuje dlouhý pobyt mezi obyvateli tohoto „neobydleného" ostrůvku a studium zdejšího folklóru (Ingriš ani zde nezapřel muzikanta; kytara byla ostatně nezbytnou součástí inventáře obou Cantut). A potom dojemné rozloučení s Polynésany, cesta do Papeetee a půlroční plavba na americké jachtě zakončená triumfálním návratem do Peru.

Vědeckou kořistí výpravy byly opět — vedle splnění hlavního úkolu (a také doplnění námořních map) — stovky snímků a tisíce metrů filmu, kterým se dostalo opět vysokého ocenění od uznávaných autorit, mezi jinými oceněním i od samotného Thora Heyerdahla.

Po návratu z Polynésie a krátkém pobytu v Peru přechází Ingriš do Spojených států, aby zde uspořádal bohaté materiály, nashromážděné na svých cestách. Usazuje se v blízkosti filmařské Mekky — Hollywoodu a dává zde konečnou formu svým filmům, komponuje filmovou hudbu. Je ve společnosti prominentů stříbrného plátna: Myrny Loyové, Catheriny Hepburnové, Marilyn Monroeové a Arthura Millera, Rudolfa Frimla a mnoha jiných. Také ve společnosti svého nového přítele Ernesta Hemingwaye, kterému dělá hlavního poradce při realizaci filmové verze jeho slavného „Starce a moře". „A charakteristic Czech accent" jeho angličtiny je přitom nezbytnou součástí všech referátů reportérů kalifornského tisku.

Eduardovi Ingrišovi je nyní 66 let. V současné době opět cestuje. Na přednáškových turné, při kterých vlastní hudbou a vlastním mluveným slovem uvádí své filmy, najezdí a nalétá ročně desítky tisíc mil po USA, Kanadě a Havaji. A místní a federální časopisy se opět plní jeho jménem.

Eduard Ingriš zůstává stále Čechem a jako Čech všude vystupuje. I s tím háčkem nad posledním písmenem svého jména.

INŽ. MIROSLAV NEŘOLD,
„Čech v brázdě KON-TIKI"

Československý svět – 1970

IRSDAY, JUNE 22, 1967

KANTUTA

on Tuka Film,

dventurer Set

r Auditorium

AN GABRIEL — A tall, thin
n who duplicated the Kon
i adventure on his on raft
l speak at San Gabriel Civic
litorium Saturday night at
) p.m.

duard Ingris will narrate
vies taken of his adventure
ich ended on April 12, 1959
en he swam from his raft
the island of Tuamotos after
ning aground on a coral
f.

lis first attempt, launched
. 4, 1956, failed when the
elict raft and its half-crazed
w were rescued by the U.S.
vy.

n the ill-fated first trip, the
ft was trapped in a giant
iripool 600 miles in diameter
ich spun his crew around for
days in waves as high as a
r-story building.

e traveled four months and
0 miles in open sea in the
9 attempt, proving that the
lynesian Islands were origin-
y inhabited by Incan Indians
m South America.

he adventurer has also navi-
ed the entire length of the
azon River, scaled the An-
and lived in Brazilian jung-

e is a symphony conductor
profession, however. Born
Prague, he served for three
rs as conductor of the Na-
nal Orchestra of Peru.

SAN GABRIEL REVIEW ROSEMEAD REVIEW

The Only Film of Its Kind In The World!
First Prize Winner at Laguna Beach Film Festival!
KANTUTA
IN THE WAKE OF THE KON-TIKI
TWICE ACROSS THE OCEAN ON A RAFT
Eduard Ingris' Film Epic in Color with
Stereophonic Background Music
Personally Narrated by Eduard and Nina Ingris
FRIDAY, MAY 19, 1967 AT 8:30 P.M.
SERBIAN HALL 1640 S. SAN GABRIEL BLVD. SAN GABRIEL
TICKETS: ADULTS $1.75, CHILDREN $1.00
1700 S. San Gabriel Bl. Phone: 288-1977 & 288-7343

INDEPENDENT STAR-NEWS, SUNDAY, JUNE 18, 1967—C-7

Exciting Raft Film Due

One of the most incredible ocean sagas of the decade, the voyages of the raft Kantuta from Peru in South America to the islands of Polynesia, will be unfolded Saturday night, June 24, at the San Gabriel Civic Auditorium.

Filmed and narrated by Eduard Ingris, the film tells the story of two raft trips made by Ingris in the wake of the famed Kon - Tiki. Ingris's first Kantuta trip almost ended in disaster. His second voyage took the raft and its passengers to a tiny Polynesian island, Matahiva. On the latter island the rafters waited for many days until they were rescued by natives.

Ingris has composed a musical score for the film which will be presented Saturday night. It incorporates Peruvian and Polynesian themes.

Ingris and his wife, Nina, narrate the film.

INGRIS PRODUCTIONS PRESENTS
THE ONLY FILM OF IT'S KIND IN THE WORLD!
FIRST PRIZE WINNER AT LAGUNA BEACH FILM FESTIVAL!

KANTUTA

IN THE WAKE OF THE KON-TIKI
(TWICE ACROSS THE PACIFIC ON A RAFT)

An Epic film record in color with Stereophonic background music. A history-making South Seas adventure, from Peru to Polynesia. One performance only!

SATURDAY-JUNE 24 at 8:30 P.M.
SAN GABRIEL CIVIC AUDITORIUM
320 SOUTH MISSION DRIVE • SAN GABRIEL
Tickets ($2.00, $1.75, $1.50) on sale at auditorium box office, (all seats reserved) Southern California Music Company, Los Angeles and all Mutual Agencies. For Reservations call 284-3277

Eugene Ray-Guard
11-13-67

Color Film 'Kantuta' To Be Shown

Composer-musician-photographer-adventurer Eduard Ingris brings his film "Kantuta — in the Wake of the Kon-Tiki" to the University of Oregon campus Monday night.

The 103-minute color film is of Ingris' two attempts to duplicate the cross-Pacific voyage of Thor Heyerdahl on a balsa log raft. The first try ended in failure, the second was a success.

The film is silent, but Ingris and his wife Nina will narrate it. A taped sound track with sound effects and music composed by Ingris also accompanies it.

The film will be shown in room 150 of the Science Building at 13th Avenue and University Street. Tickets, on sale at the door, will be $1 for adults and 50 cents for students.

Showing time is 8 p.m. Monday.

Ingris is a native of Czechoslovakia who went to South America in 1941 and remained there after the Communists took over his homeland. A composer and conductor of light operas and symphonies in Czechoslovakia, he worked as a photographer in Peru before taking his voyage in 1950.

E. V. P. Presents

Kant

(Twice Across The Pacific
Epic Color Film Narrated in Person
World Famous Composer, Conductor
November 4 Moore Theatre
Reserved Seating—$2.25, $1.75

Page 12—AREA 206—Seattle Post-Intelligencer

The Everett Herald 17B
Saturday, Oct. 28, 1967,

E. V. P. Presents

Kantuta

In the wake of Kon-Tiki
narrated by Dr. Eduard Ingris — in person
EVERETT CIVIC AUDITORIUM — NOV. 2, 8:00 P.M.
TICKETS — Holmes' Candy Store - $2.00 - $1.25 Students

30 The Seattle Times
Monday, October 30, 1967

Film to Show Raft Crossings

A color film about raft crossings of the Pacific will be shown at 8:30 Saturday evening at the Moore Theater.

"Kantuta—in the Wake of Kon Tiki" was photographed by Eduard Ingris during two separate crossings of the South Pacific. Ingris will narrate the film which will be produced here by Earl V. Prebezac.

G-4

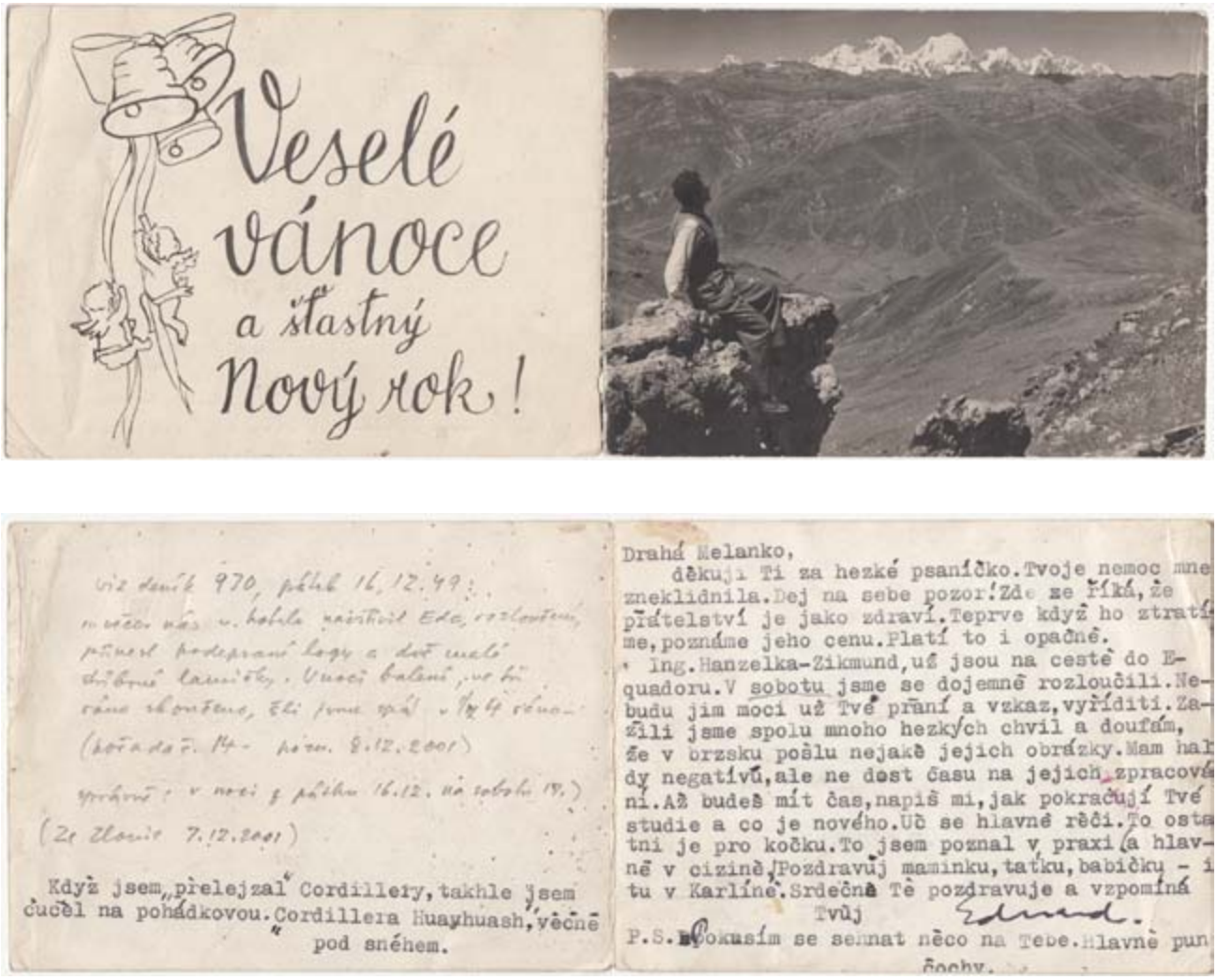

Ingrišův vánoční a novoroční pozdrav z r. 1949 neteři Melánii s vlastní podobiznou Eduarda Ingriše a ručně připsanou poznámkou Miroslava Zikmunda. Archiv Miroslava Zikmunda.

LIDÉ+ZEMĚ POPULÁRNĚ VĚDECKÝ ZEMĚPISNÝ A CESTOPISNÝ MĚSÍČNÍK
ROČNÍK 19 ČÍSLO 1 LEDEN 1970

Čech na balzovém voru přes Pacifik

Vážená redakce,

v loňském šestém čísle Vašeho časopisu jste otiskli článek Ing. Ustohala „Po stopách KON-TIKI", který se podrobně zabývá plavbami Heyerdahlových epigonů. Ve výčtu těchto Kolumbů moderního věku však chybí jeden z nejúspěšnějších. Mrzí mě to tím více, že tento badatel je příslušníkem našeho národa – je to Čech Eduard Ingriš.

Před válkou a ve válce byl Eduard Ingriš skladatelem populárních písniček, operet a filmové hudby. V roce 1947 neodolal své dávné touze prozkoumat území na horním toku Amazonky a vydal se do Brazílie, kde se mu po delší přípravě a prožití mnoha životu nebezpečných dobrodružství podařilo svůj plán uskutečnit. Kořisti této výpravy byly stovky kvalitních fotografií a dvoudílný barevný film „The untamed Amazon". Cesta po Amazonce přivedla Ingriše do Peru, kde poznal Thora Heyerdahla a uzavřel s ním přátelství. Pojal úmysl prokázat Heyderdahlovu teorii o souvislosti kultur Latinské Ameriky a Polynésie a začal s částečnou podporou peruánské vlády organizovat podobnou plavbu jako Heyerdahl.

Balzový vor, který k tomu účelu postavil podle výsledků svých studií námořnické techniky starých Inků, nazval podle bájné květiny Inků CANTUTA. 4. prosince 1954 se s tímto vorem z peruánského přístavu Talara vydal na širé vody jižního Pacifiku, aby nesen Humboldtovým proudem znovu prokázal Heyerdahlovu teorii. Zvláštností této výpravy bylo mimo jiné i to, že na „palubě" Ingrišova voru byla – jako jediná v historii těchto plaveb – také žena. Byla to Indiánka z kmene Amantani od jezera Titicaca, která se později, díky popularitě získané touto cestou, stala filmovou hereckou a přijala umělecké jméno Natalia Mazuelos. Plavba Cantuty probíhala skoro dva měsíce „normálně", ale potom přišla krize, kdy se Cantuta (pravděpodobně chybou v navigaci) dostala asi 2000 km od Galapág do gigantického víru o průměru několik stovek mil, ve kterém byla „uvězněna" 47 dní. Trvale nepříznivé počasí značně podlomilo odolnost již beztak značně vyčerpané a částečně nemocné posádky, a když prudká bouře urvala celou spodní část voru a zničila radiostanici, zdál se být osud trosečníků zpečetěn. Rozsáhlé letecké pátrání zahájené po ztrátě spojení nevedlo k výsledku a zásoby potravin a pitné vody na voru se rychle blížily k vyčerpání. Skutečně v poslední chvíli zachránila trosečníky loď amerického námořnictva, která zcela náhodně plula v těchto končinách na cestě z Antarktidy.

Po návratu do Peru si Ingriš uvědomil, že svou plavbou přispěl spíše k popření než k podepření Heyerdahlovy teorie, a proto pojal úmysl zorganizovat výpravu novou. Tuto výpravu musel financovat z vlastních prostředků získaných svou reportérskou a hudební činností (v této době také řídil peruánský státní symfonický orchestr v Limě), dokonce přes zákaz peruánské vlády vydaný pod dojmem tragédie jiného Heyerdahlova epigona – Erica de Bitchoppa. Teprve osobní intervence u tehdejšího presidenta Peru Manuela Prada přinesla obrat v této nepříznivé situaci a tak 12. dubna 1959 vyplouvá opět na širé moře nový vor Cantuta II, tentokráte ze stejného přístavu jako KON-TIKI, z Callaa, a za asistence dvou účastníků Heyerdahlovy plavby Bengta Danielssona a Watzingera.

Cantuta II po přistání u ostrůvku Matahiva

Tato druhá plavba skončila úspěchem; po 122 dnech a více než 5000 námořních mílích plavby přistává (i když velmi „tvrdě") Cantuta II u ostrůvku Matahiva v souostroví Tuamotu ve francouzské Polynésii. Její dvoučlenná posádka (z členové – z nich jeden Čech – těsně před koncem plavby dezertovali) cítí opět po čtyřech měsících pevnou půdu pod nohama a žije další měsíc životem Robinsonů, než je objevena domorodými lovci a s tradiční polynéskou trdelnosti slavnostně přijata.

Eduard Ingriš nyní žije v USA, kam se přestěhoval po ukončení plavby Cantuty II a delším pobytu v Polynésii, aby dal konečnou úpravu svým filmům, které na svých cestách natočil. Podniká tisíce mil dlouhá přednášková turné po USA, Kanadě a Havajských ostrovech a vlastní hudbou a průvodním slovem uvádí své filmové záběry, které získaly i vysoké oficiální uznání od National Geographic Society.

Svými přednáškami, ve kterých vždy vystupuje jako Čech, prokazuje Ingriš služby propagaci své staré vlasti, kterou on sám, přes 22 let

Otištěný dopis Melánie Neřoldové, neteře Eduarda Ingriše

VÝBER
19
11. SEPTEMBRA 1970
ROČNÍK III.
Z DOMÁCEJ A SVETOVEJ TLAČE
3 Kčs

expedície

Ingriš - český světoběžník

V divoké přírodě Jižní Ameriky, kam lidská noha dosud nevkročila ● Ingrišova Cantuta potvrzuje Heyerdahlův předpoklad ● Dvojí ztroskotání v oceánu ● Mezi Polynésany ● Slavné americké turné

Životní příběh Eduarda Ingriše — českého muzikanta, komponisty, fotografa, filmaře, cestovatele mořeplavce, přítele Heyerdahla, Hemingwaye a hollywoodských hvězd, který šíří slávu své vlasti už několik desítiletí.

Jak vzniká globetrotter

Neúnavný a bouřevnatý Thor Heyerdahl a jeho papyrusový vor „Ra" opět zaplňují stránky světového tisku. A je příznačné, že u nás není téměř vůbec známo, že jeden z mála a jediný úspěšný z Heyerdahlových následovníků je Čech. Ano, to, co dokázal etnograf, oceánograf a potomek mořeplavného národa Vikingů, dokázal se stejným úspěchem také Vltavou křtěný český muzikant. Jmenuje se Eduard Ingriš.

Jeho jméno není neznámé předválečným ctitelům onoho hudebního žánru, kterému dnes říkáme pop music, tím spíše pamětníkům Snížkova nezapomenutelného „Rozmarného zrcadla", ke kterému Ingriš komponoval hudební část. Trampová drnkající na kytaru píseň „Temné huči Niagara" však nevěděl zhola nic o tom, že autor jejích písně zaplňoval svými celostránkovými fotografiemi a oslavnými články, které o něm psali reportéři, noviny a časopisy na obou amerických kontinentech.

Co vedlo skladatele populárních písniček a operet, fotografa a filmaře k tomu, aby polovinu svého života věnoval činnosti, kterou severoamerický tisk obodnotil ne zcela správně titulem famous globetrotter — slavný světoběžník? To je dnes těžko říci. Jistě v tom hrála svou roli touha objevovat nepoznané, možná také romantizmus, který je v různých formách vlastní kumštýřům jeho druhu.

Z greenhorna zálesák

Snad právě tyto vlastnosti vedly v roce 1947 jeho první kroky do Brazilie. Nikoliv do brazilských velkoměst, ale na pampy, do divoké tropické přírody. Tam získává mladý greenhorn své prvé zkušenosti.

Při jedné ze svých potulek pampou se připojil k výpravě amerických lovců, aby z bezprostřední blízkosti získal snímek pumy vrhající se na kořist. Pečlivě naaranžoval v hlubokém lese návnadu a s prstem na spoušti čekal. Puma skutečně přišla a vrhla se na návnadu. Zlomek vteřiny po stisknutí spouště se však druhá puma vrhla na nešťastného fotoreportéra. Vysoké ocenění tohoto snímku na kontinentální výstavě reportážní fotografie přišlo právě v době, kdy se Ingrišovi hojili poslední rány utržené od rozzuřené šelmy.

Desítky podobných příhod pomalu vychovávají z pražského muzikanta ostřileného zálesáka, který se již může odvážit tam, kam se odvažují jen dobře vybavené a dokonale vědecky fundované výzkumné expedice. A poněvadž svou hudební, filmařskou a reportérskou činností získává sice skrovné, ale přece dostačující prostředky, může realizovat svůj dávný plán: prozkoumat krajinu na horním toku Amazonky. Plán nikoliv malý, tím spíše, že při pokusech o jeho realizaci ztroskotali a dosud ztroskotávají badatelé zvučných jmen a svou touhou po poznání těchto končin platí nezřídka i životy.

Do Peru

Tak se v roce 1949 vydává Ingriš se dvěma přáteli na solidní lodi i na vratké kanoi do neznámé tropické divočiny, která si svými tisícerými nebezpečími v ničem nezadá se zeleným peklem Matto Grossa. Cesta vede většinou končinami, kam lidská noha dosud nevstoupila a denní boje s jedovatými hady a nástrahami divoké řeky tvoří její milníky. Stovky perfektních snímků a osm kilometrů barevného filmu jsou vědeckou kořistí této výpravy, kořistí, která se cti obstála i před náročnými kritérii National Geographic Society a časopis LIFE o ní přinesl několikastránkovou reportáž. Dvoudílný film „The Untamed Mazon" provázený Ingrišovou hudbou a originálními zvukovými záběry zhlédly již stovky tisíc diváků obou Amerik.

Cesta po Amazonce přivádí Ingriše do Peru, kde se usazuje na delší dobu. Zde komponuje, fotografuje, filmuje, řídí peruánský státní symfonický orchestr v Limě a — poznává Thora Heyerdahla, který se vrací ze své slavné cesty do Polynésie. Heyerdahlová činnost Ingrišovi učarovala, a oba muži uzavírají pevné přátelství. Ingriš si uvědomuje, že jedinou — třebu úspěšnou — Heyerdahlovu cestu není dostačujícím důkazem jeho teorií a rozhoduje se organizovat vlastní podobnou výpravu, která by vývody učeného Nora podepřela. Získává částečnou finanční podporu peruánské vlády a staví balzový vor, který nazývá podle bájné květiny starých Inků Cantuta.

V brázdě KON-TIKI

Dne 4. 12. 1951 vleče remorkér z přístavu Talara Ingrišovu Cantutu na širé moře, aby „v brázdě za KON-TIKY" potvrdila Heyerdahlovu teorii. Po 45 dnech však nastává krize: Cantuta se dostává do gigantického několik stovek mil širokého víru, ve kterém je uvězněna.

Vratký vor se stává hříčkou rozbouřených živlů, a jen s krajním vypětím sil odolává již nemocná a značně vyčerpaná posádka útokům tropických bouří. Obrovské vlny urvou celou spodní část voru se zásobami pitné vody a potravin a do čteru letí první a poslední SOS palubní rádiostanice těsně před jejím zničením rozbouřenými živly.

Posádka se živí syrovými rybami a — pokud to prudké vlnobití dovoluje — intravenozními injekcemi. Konečně po 47 dnech vysilujícího martyria objevuje ubohou trosku torpédoborec Greenville Victory a bere trosečníky na palubu.

Příjezd trosečníků do Panamy byl triumfální; vděčný Ingriš daruje panamskému presidentovi celý svůj majetek; papouška Loritu, jediného zdravého tvora z bývalé Cantuty. A severoamerický tisk píše oslavné články. Ingriš si uvědomuje, že svou plavbou přispěl spíše k popření než k podepření Heyerdahlovy teorie a nedlouho po svém návratu do Peru začíná organizovat druhou podobnou výpravu. V době příprav však nalézá ve vlnách Tichého oceánu při stejném pokusu smrt Eric de Bisschopp a katastrofa jeho voru má za následek striktní zákaz dalších pokusů, vyslovený peruánskou vládou. Ingriš však nebere tento zákaz na vědomí a připravuje svůj podnik na vlastní pěst a z vlastních prostředků

Adr.:Pachitea 158, Lima, Perú

Buenos Aires, 27.4.49

Milý pane I n g r i š ,

píšeme Vám, aniž Vás známe osobně. Známe však Vaši muziku a slyšeli jsme o Vás při průjezdu Brazilií od pana Vaňátka z Ria. A teď jsme dostali náhodnou zprávu od Alexandra Hamida /Hakenschmieda/ z New Yorku, který Vás rovněž pozdravuje. Sdělil nám Vaši adresu pro případ, že byshom Vás chtěli v Limě navštívit. Učiníme tak velmi rádi, jakmile nás kola naší Tatry zanesou až ke břehům Pacifiku. Zatím sedíme ještě v Baires a dokončujeme poslední přípravy k tomu, abychom se konečně mohli vydat na sever do Bolivie.

Nevíme, zda nás znáte z pražského rozhlasu nebo tisku. Podnikáme cestu kolem světa TATROU 87, máme za sebou zatím 31 zemí, kus Evropy celou Afriku a několik zemí jihoamerických. Vedle hospodářské a technické práci v souvislosti s Tatrou, a vedle novinářské a reportážní činnosti točíme film pro naše školy.

Poněvadž předpokládáme podle dopisu Saši, že znáte důkladně poměry v Limě pokud se týče fotografování, prosili bychom Vás, abyste nám laskavě napsal, zda:

1/ je v Limě k dostání profesionální film 35 mm, jaké druhy a v jakých cenách. Jedná se nám o značky Eastman-Kodak Plus X nebo SuperXX, resp- Dupont Superior 2 a Superior 3.

2/ Zda je k dostání film 16mm Kodak, resp. Kodachrom, v jakých cenách a v jakém balení /15 nebo 30m cívky/

3/ Zda je k dostání ostatní materiál fotografický Kodak 120, 35mm pro Leicu, případně barevný Kodak nebo Ansco, v jakých cenách.

4/ Jaký je kurs argentinského pesa a amer. dolaru vůči peruánskému solu. Máte sám jistě zkušenost, jak se obyčejně doplácí na neznalosti měnových relací při neustálém cestování. Prosili bychom Vás o sdělení těchto dat, pokud možno obrátíme letecky an dole uvedenou adresu, aby nás zde ještě dopis zastihl.

Do Perú přijedeme asi koncem května nebo začátkem června, podle toho, jaký materiál etnografický najdeme v Bolivii. V Limě chceme zakotvit asi na 2-3 měsíce, abychom tam mohli zpracovat reportážní materiál. Byli bychom Vám velmi vděčni za případné sdělení míst, která jsou zajímavá s hlediska národopisného. Pojedeme z La Pazu přes Cusco vnitrozemskou silnicí přes Andy, nikoliv po pobřeží. Sdělte nám, prosíme, též, jak dlouho se zdržíte v Limě, abychom Vás ještě mohli zastihnout. Pokud byste pak potřeboval jakékoliv informace pro svoji další cestu, velmi rádi Vám je podáme, bude-li se jednat o zaj kterými jsme projeli.

Těšíme se na Vaši rychlou odpověď a srdečně zdravíme,

Vaši:

Ing.H.- Ing. Z., c/o Legacion de Checoslovaquia,
Callao 1175, Buenos Aires, Rep. Argentina.

První dopis Ingrišovi od Hanzelky a Zikmunda z Buenos Aires, 27. 4. 1949

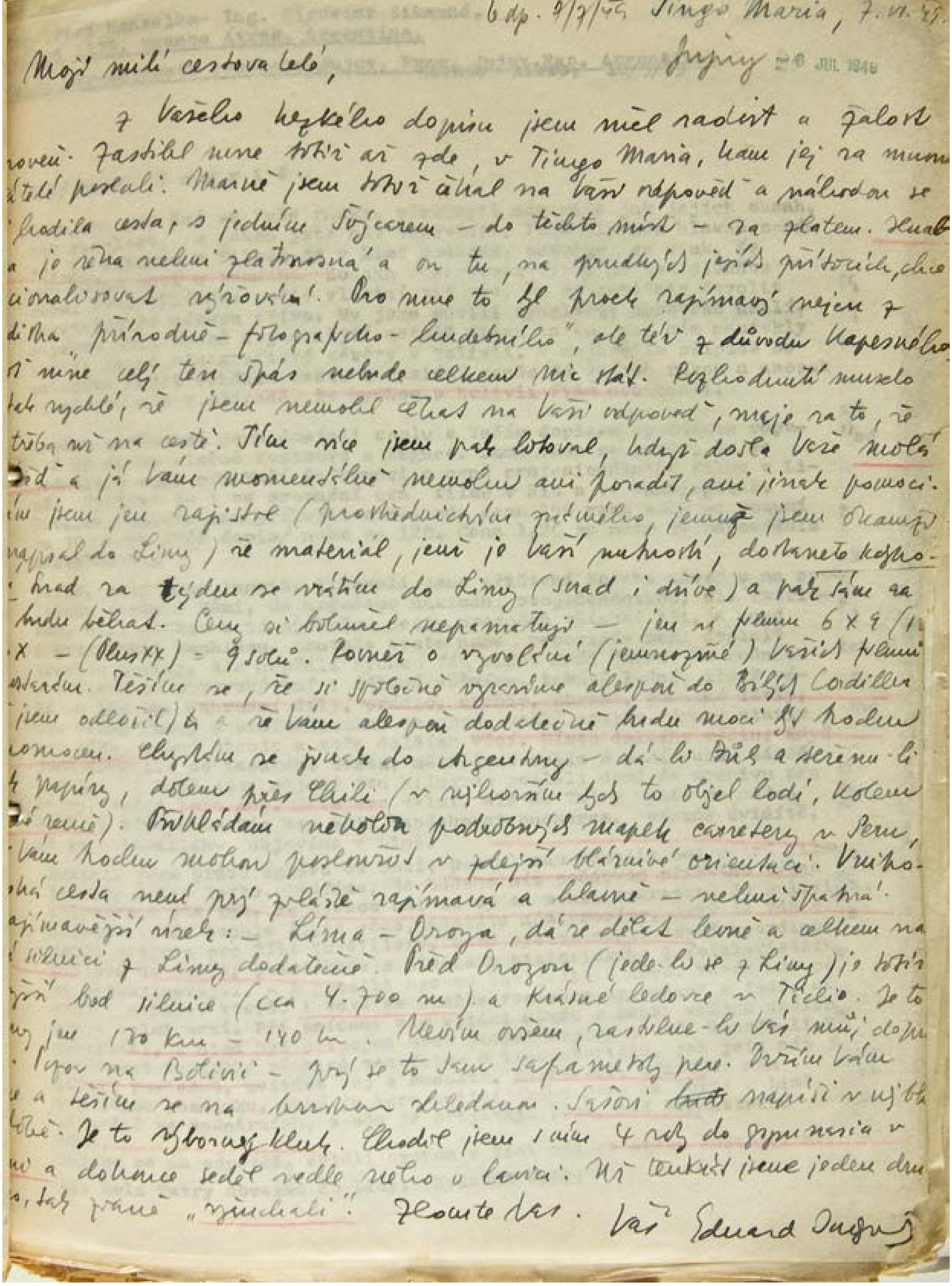
6 dp. 9/7/49 Tingo Maria, 7. VI. 49.

Ingriš 8 JUL 1949

Moji milí cestovatelé,

z Vašeho hezkého dopisu jsem měl radost a žalost zároveň. Zastihl mne totiž až zde, v Tingo Maria, kam jej za mnou z Limy poslali. Marně jsem totiž čekal na Vaši odpověď a náhodou se naskytla cesta, s jediným Švýcarem – do těchto míst – za zlatem. Země je zde velmi zlatonosná a on tu, na prudkých jejích přítocích, chce racionalizovat výrobu. Pro mne to byl proto zajímavý nejen z důvodu „přírodně-fotograficko-hudebního", ale též z důvodu kapesního, [illegible] mne celý ten špás nebude celkem nic stát. Rozhodnutí muselo být rychlé, že jsem nemohl čekat na Vaši odpověď, nejen za to, že [illegible] třeba mi na cestě. Však více jsem pak litoval, když došla Vaše milá [illegible] a já Vám momentálně nemohu ani poradit, ani jinak pomoci. [illegible] jsem jen zajistil (prostřednictvím přítele, jemuž jsem okamžitě napsal do Limy) že materiál, jenž je Vaší nutností, dostanete [illegible]. Snad za týden se vrátím do Limy (snad i dříve) a pak Vám [illegible] budu běhat. Cesty si totiž nepamatuji – jen ve filmu 6 × 9 [illegible] x – (Plus XX) – 9 solů. Pomoc o vyvolání (jemnozrné) Vašich filmů [illegible]. Těším se, že si společně vyjedeme alespoň do Bílých Cordiller ([illegible] jsem odložil) a že Vám alespoň dodatečně budu moci být trochu pomocen. Chystám se pak do Argentiny – dá-li Bůh a sežene-li [illegible] papíry, dolem přes Chile (v nejhorším bych to objel lodí, kolem [illegible] země). Prohlédám nějakou podrobnější mapku carretery v Peru, [illegible] Vám trochu mohou posloužit v zdejší bláznivé orientaci. Vnitrozemská cesta není příliš zajímavá a hlavně – velmi špatná. Zajímavější úsek: – Lima – Oroya, dá se dělat levně a celkem na silnici z Limy dodatečně. Před Oroyou (jede-li se z Limy) je totiž nejvyšší bod silnice (cca 4.700 m) a krásné ledovce v Ticlio. Je to [illegible] jen 120 km – 140 km. Nevím ovšem, zastihne-li Vás můj dopis [illegible]. Pozor na Bolívii – prý se to tam [illegible]. Držím Vám [illegible] a těším se na brzkou shledanou. Sašovi [illegible] napíši v nejbližší době. Je to výborný kluk. Chodil jsem s ním 4 roky do gymnasia v [illegible] a dokonce seděl vedle něho v lavici. My tenkrát jsme jeden [illegible], tak zvaně „[illegible]". Zdraví Vás. Váš Eduard Ingriš

První dopis Eduarda Ingriše Hanzelkovi a Zikmundovi z Tingo Maria, 7. 6. 1949

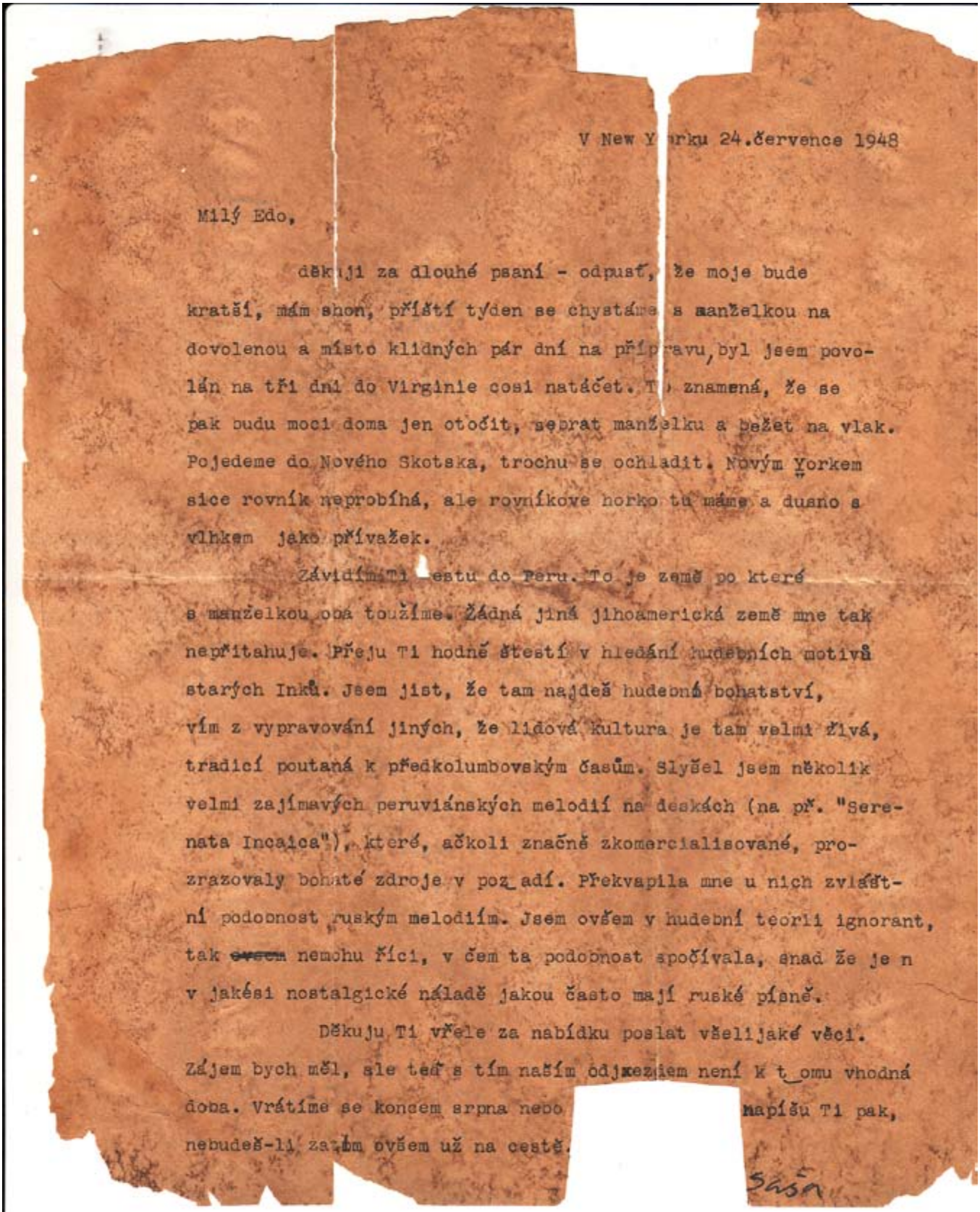

V New York 24.července 1948

Milý Edo,

děkuji za dlouhé psaní - odpusť, že moje bude kratší, mám shon, příští týden se chystáme s manželkou na dovolenou a místo klidných pár dní na přípravu, byl jsem povolán na tři dni do Virginie cosi natáčet. To znamená, že se pak budu moci doma jen otočit, sebrat manželku a běžet na vlak. Pojedeme do Nového Skotska, trochu se ochladit. Novým Yorkem sice rovník neprobíhá, ale rovníkové horko tu máme a dusno s vlhkem jako přívažek.

Závidím Ti cestu do Peru. To je země po které s manželkou oba toužíme. Žádná jiná jihoamerická země mne tak nepřitahuje. Přeju Ti hodně štestí v hledání hudebních motivů starých Inků. Jsem jist, že tam najdeš hudební bohatství, vím z vypravování jiných, že lidová kultura je tam velmi živá, tradicí poutaná k předkolumbovským časům. Slyšel jsem několik velmi zajímavých peruviánských melodií na deskách (na př. "Serenata Incaica"), které, ačkoli značně zkomercialisované, prozrazovaly bohaté zdroje v pozadí. Překvapila mne u nich zvláštní podobnost ruským melodiím. Jsem ovšem v hudební teorii ignorant, tak ~~o tom~~ nemohu říci, v čem ta podobnost spočívala, snad že je n v jakési nostalgické náladě jakou často mají ruské písně.

Děkuju Ti vřele za nabídku poslat všelijaké věci. Zájem bych měl, ale teď s tím naším odjezdem není k tomu vhodná doba. Vrátíme se koncem srpna nebo napíšu Ti pak, nebudeš-li zatím ovšem už na cestě.

Sáša

Dopis od Alexandra Hackenschmieda

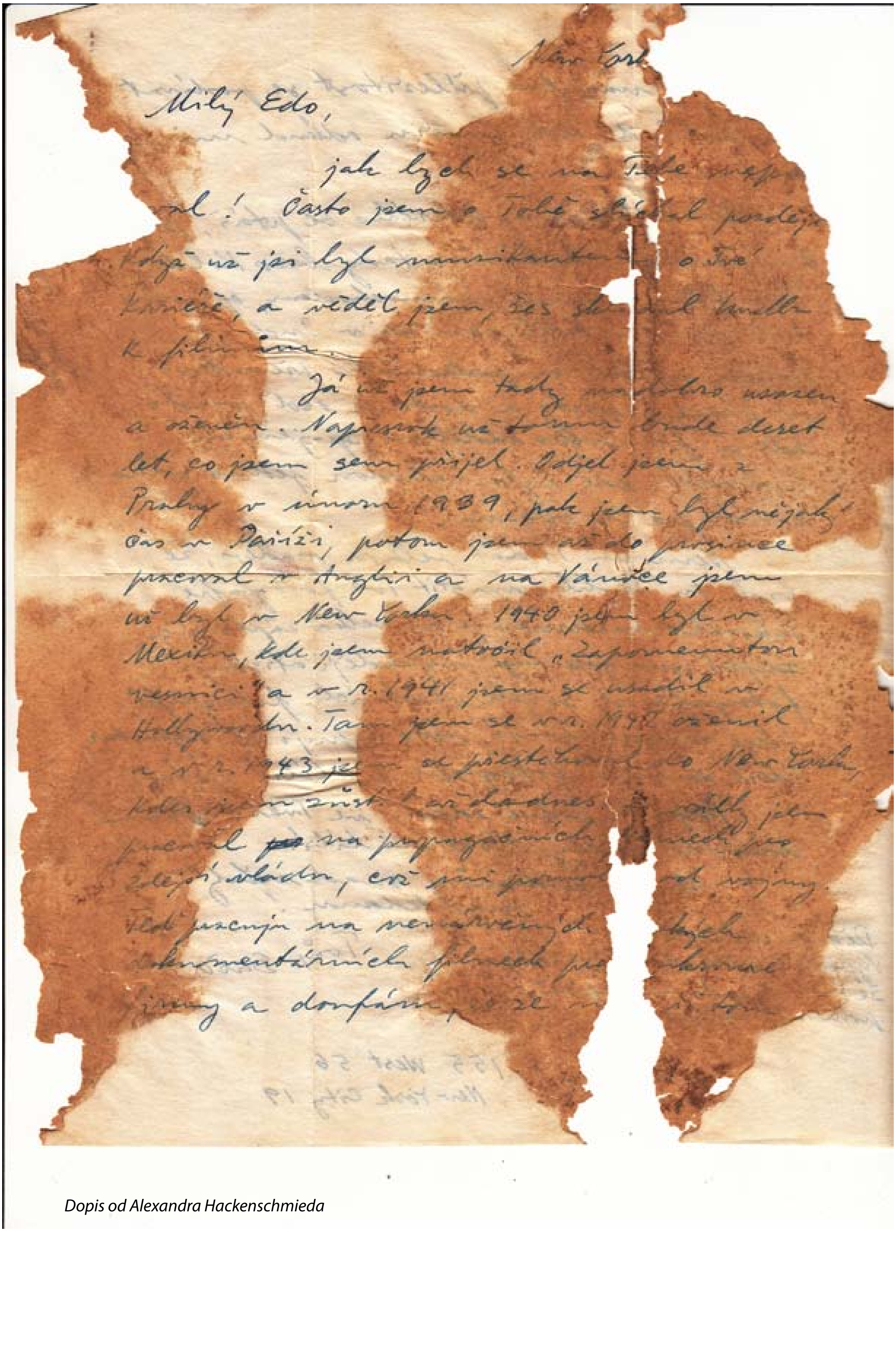

New York

Milý Edo,

jak bych se na Tebe [illegible]nal! Často jsem o Tobě slýchal později, když už jsi byl [illegible] o Tvé kariéře, a věděl jsem, žes [illegible] k filmu [illegible].

Já už jsem tady [illegible] usazen a oženěn. Napřesrok už to [illegible] bude deset let, co jsem sem přijel. Odjel jsem z Prahy v únoru 1939, pak jsem byl nějaký čas v Paříži, potom jsem až do prosince pracoval v Anglii a na Vánoce jsem už byl v New Yorku. 1940 jsem byl v Mexiku, kde jsem natočil „Zapomenutou vesnici" a v r. 1941 jsem se usadil v Hollywoodu. Tam jsem se v r. 1942 oženil a v r. 1943 jsem se přestěhoval do New Yorku, kde jsem zůstal až dodnes. [illegible] jsem pracoval na propagačních [illegible] pro [illegible] vládu, což mi pomohlo od vojny. Teď pracuji na [illegible] dokumentárních filmech pro [illegible] a doufám, že [illegible]

155 West 56
New York City 19

Dopis od Alexandra Hackenschmieda

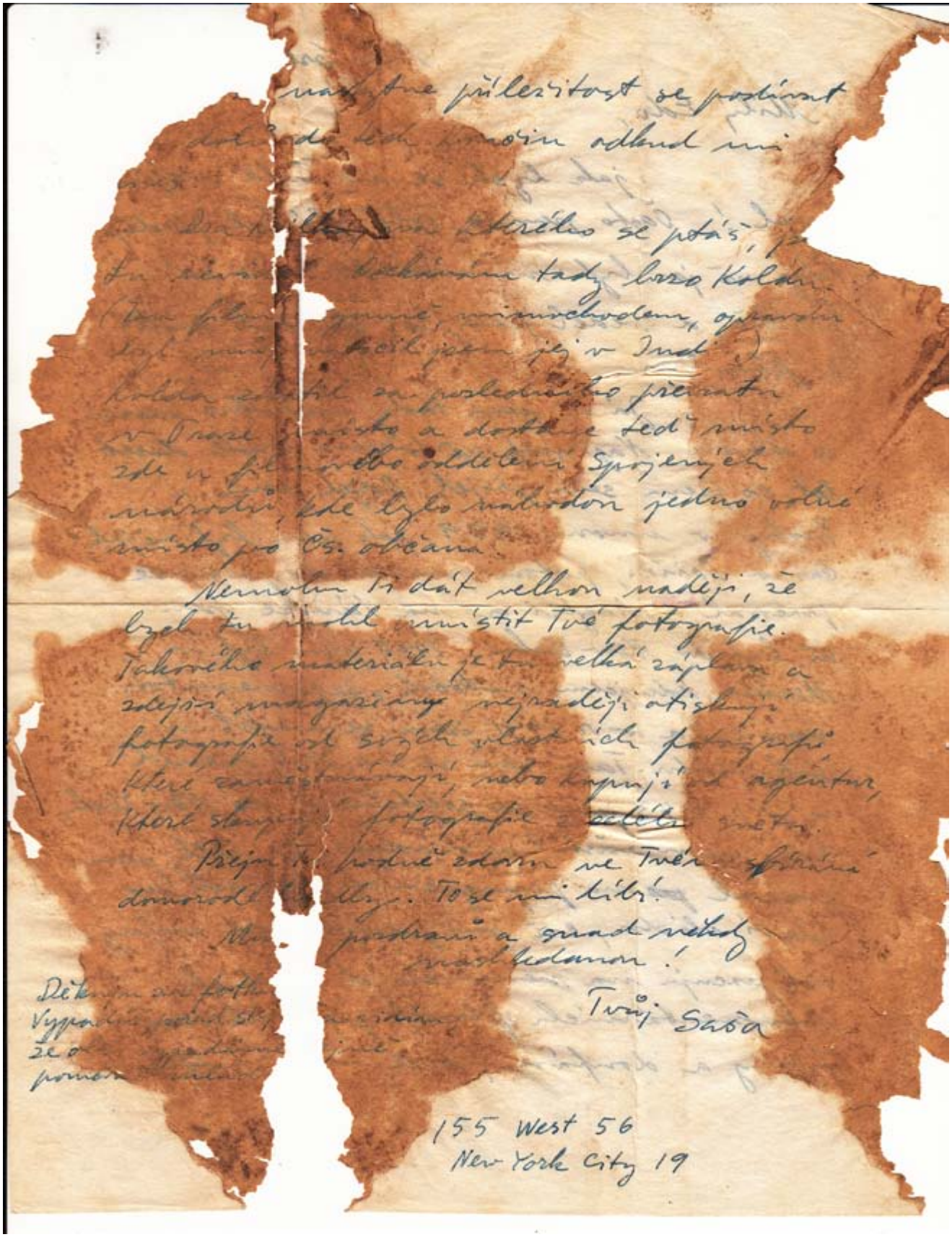

155 West 56
New York City 19

Cables: "BOLIVARCO"

GRAN HOTEL BOLIVAR

LIMA-PERU

Lima., 5.de Setiembre de 1956.

Milý Saso,

... tak zas po dlouhé dobe se ozývám, jednak abych se dozvedel jak si zijes a jednak abych ukoncil dlouhou historii o koupi Tvé kamery 35mm Eymo, o které jsme svého casu korespondovali. Priklá-dám k tomu úceli 2 seky: jeden na $5.-(které jsi mel s vylohami, kdyz jsi zkousel masinu, zda dobre funguje) a druhý $ 100.-, za kteróu sumu jsi mi svého casu Eymo nabídl. Vprípade, za jsi masinu prodal aneb se jinak rozmyslil. posli mi sek na sumu$ 100.- zpet. - Sek na $ 5.- si v kazdém prípade ponech, koupils tehdá nejaký film a mel jsi s vyzkousením kamery tyto výdaje, jak se dovídám s Tvého dopisu. Kamerumuzes dát mému príteli Ing. Tomási Ráckovi (bydlí: 358 East 72nd Street., Apt.1., New York 21., N.Y.) - který uz mi ji nejakým zpusobem posle, nebot jsem s ním v obchodním styku.

Mozná ze jsi nekdy cetl o mé expedici no Indonesie, která se jmenovala "La Cantuta". Tato expedice stála víc nez $ 8.000.- a setka-la se s nezdarem. Po devadesáti dnech plavby (z toho víc nez mesíc a pul v bou-rích) byli jsme zachráneni dvema americkými lodmi, krizníkem "Rehoboth" a vyzkumnou lodí "Greenville Victory", která se práve vracela z výpravy na Jizní tocnu. Jednou si prectes v mé knízce celé toto nebezpecné a tezce zakon-cené dobrodruzství. U Ing. Tomáse Racka mám 34 Rolles - Kodachrome - Comercial, a v techto dnech chci film dokoncit, aby se prodal, nebot La Cantuta zanechala jeste trochu dluhu. Na palube byla jedna indianská dívka, kterou jsem chtel potvrdit tvrzení Thor Heyerdahla (vudce Kon-tiki, a mého dobrého prítele (praco-val jsem s ním nejaký cas v Perú) - ze praobyvatelé Polynesie jsou puvodem z Perú. Moje expedice mela mnoho smuly, nejvetsí se spatným rokem. Takové zimy, povodne, cyklony a uragany jaké byly tuto minulou zimu se napamatují 80 let. A práve v této dobe dostala se "La Cantuta" do pacifických víru, odkud - bez pomoci - není mozno vyváznout. Pacifický Ocean se tentokráte ukázal velmi nepacifickým.

Milý Saso, tesím se, ze mi napíses pár rádku o tom jak zijes a kolik nových prírustku pribylo ve Tvé pozehnané rodine. Más-li pri ruce nejak fotku, prilez mi ji. Vsechny minulé mám peclive uschované.

Srdecne Ti dekuji a posílám Tobe i Tvé rodine mnoho uprpimných pozdravu.

Tvuj

Kopie dopisu Alexandru Hackenschmiedovi

12.~~xxx~~ září 1956

Milý Edo,

Se zájmem jsem četl po dlouhé době zase Tvůj dopis. Však jsem často na Tebe myslel po tom když jsem viděl reportáž o vaší výpravě v Lifu. I když to skončilo, jak říkáš, s nezdarem, jistě to byla cenná zkušenost, která stála za to. Kdoví jak se ti to jednou vyplatí.

Posílám Ti oba šeky zpátky. Zatím co jsi se plavil po Pacifiku, měl jsem příležitost starou kameru párkrát použít a byl jsem rád, že jsem ji měl. Tak jsem se rozhodl ji neprodat, leda až někdy se nadobro filmování vzdám. Jelikož ten test, který jsem tehdy vzhledem k Tobě provedl, posloužil také mně, nebylo by správné, abych si jej nechal od Tebe zaplatit. Proto se nezlob, že vracím oba šeky.

Právě jsem se vrátil z dovolené, z pobytu v naší chalupě v blízkých kopcích, kde to vypadá velmi jako někde na Českomoravské vysočině. Moje manželka Hella a mé děti Julinka (6) a Tino (4) tam tráví celé léto a moje maminka, která s námi bydlí v New Yorku, tam stráví každé léto pár týdnů - jinak jezdí po návštěvách.

Bohužel nemám po ruce žádnou slušnou fotku naší rodiny. Letošní letní snímky jsou ještě nevyvolané.

Se srdečným pozdravem Tvůj

Sasin

Prilohy: Sesk na $5.00
,, na $100.00

Dopis od Alexandra Hackenschmieda

Milý Edo,

píšu jen na rychlo, v úředních hodinách: co se týče dlouho-ohniskového objektivu, sháněl jsem a našel jsem jen jeden, 100mm, starší, za $90.00. Nevím, je-li dobrý, musel by se vyzkoušet. Jinak jsou jen nové, přes $200.00 Napiš mi zda si můžeš $90.00 dovolit a koupím jej pak, je-li dobrý. Cívky Ti seženu. Napiš mi co nejdřív kdy pan Hartinger přijede, abych byl včas připraven. Dej mu moje telefonní číslo: TRafalgar 3-5580, to je domů, u United Nations je to PLaza 4-1234, ext.2614.

Vyvoláváš-li si sám 16mm negativy, jistě máš dost zkušeností. Pokud vím, laboratoře zde všechny používají standardní Kodakovu vyvojku pro kino-film,* kterou najdeš v Kodakových příručkách. Na sensitometrii se potřebuji nákladné přístroje, bez nich se to nedá dělat. Nejdřív se naexponuje ve zvláštním přístroji na kus neexponovaného filmu, který se má vyvolat, t.zv. světelný klín, t.j. řada políček odstupňovaných od nejsvětlejšího do nejtmavšího.Ten přístroj je tak zařízen, že dá vždycky absolutně stejnou exposici. Tento kus filmu se vyvolá tímtež způsobem jako se normálně vyvolává a ~~xxxxxxxxx~~ ta odstupňovaně osvětlená políčka na něm se pak pozorují densitometrem, který vypadá jako mikroskop a jímž se měří t.zv hustota, čili černost. Změřené odstupňované hustoty políček se pak vynesou na logaritmický papír, kde se vodorovně nanáší doba exposice a svisle hustota a tak se obdrží charakteristická křivka kontrastu. Vypada to asi takhle:

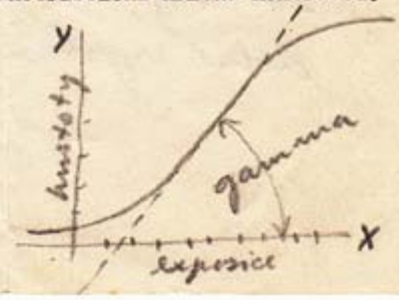

*) myslím, že se jmenuje D-76

Dopis od Alexandra Hackenschmieda

Přímá část této křivky potom udává t.zv.gamma, čili poměr x to y v kterémkoli bodě přímky. Čím je přímka strmější, tím vyšší je kontrast a gamma číslo je vyšší (obraz je tvrdší). To je jedinný způsob, jak se dá gamma měřit. Nejsou-li po ruce tyto přístroje, nedá se gamma od oka odhadovat a dá se pak jen mluvit přibližně o více nebo méně kontrastním obraze. Gamma závisí jednak na filmovém materiálu, jednak na vyvolávání. O "správné exposici" se dá jen mluvit, zná-li člověk charakter materiálu a kontrastnost vyvolávání. Není-li možná gamma-zkouška, užívá se obyčejně praktická zkouška, t.j. z každé scény, nebo aspoň z každé cívky se utrhne exponovaný kousek a vyvolá se na zkoušku. To ovšem se těžko provádí při 30m cívkách. Útěcha je v tom, že Kodakův film má tak velký exposiční rozsah, že je-li laboratoř aspoň trochu slušná, nemusí se člověk bát hrubých chyb. Kodak má o těchto věcech moc dobré příručky, které bezpochyby v tamní filiálce mají. Taky se obyčejně sensitometrie provádí ve fysických odděleních na universitách a v jejich knihovnách se o tom najde literatura. Nu, holt si musíš pomoct sám.

Co se týče vyvolávání zde, obávám se, že by to bylo příliš komplikované s posíláním, vyclíváním atd. a konec konců drahé. To by bylo jen poslední východisko, kdybys za nic nemohl docílit slušných výsledků s vyvoláváním v Peru.

S pozdravem

Saša

Přikládám pár výstřižků ze zkoušky natočené Eymem, jako příklad dobře vyvolaného negativu.

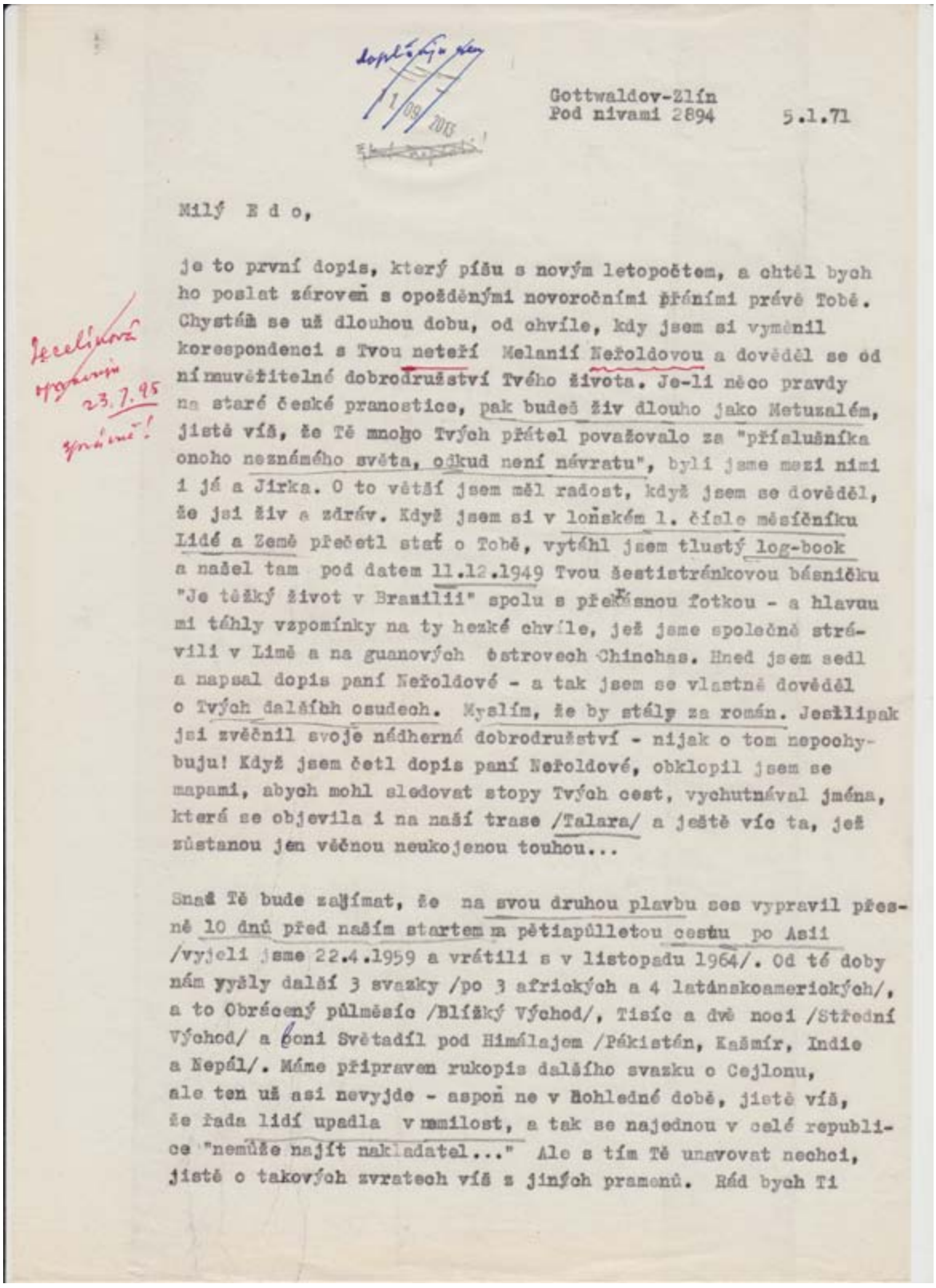

Gottwaldov-Zlín
Pod nivami 2894 5.1.71

Milý E d o,

je to první dopis, který píšu s novým letopočtem, a chtěl bych ho poslat zároveň s opožděnými novoročními přáními právě Tobě. Chystám se už dlouhou dobu, od chvíle, kdy jsem si vyměnil korespondenci s Tvou neteří Melanií Neřoldovou a dověděl se od ní nauvěřitelné dobrodružství Tvého života. Je-li něco pravdy na staré české pranostice, pak budeš živ dlouho jako Metuzalém, jistě víš, že Tě mnoho Tvých přátel považovalo za "příslušníka onoho neznámého světa, odkud není návratu", byli jsme mezi nimi i já a Jirka. O to větší jsem měl radost, když jsem se dověděl, že jsi živ a zdráv. Když jsem si v loňském 1. čísle měsíčníku Lidé a Země přečetl stať o Tobě, vytáhl jsem tlustý log-book a našel tam pod datem 11.12.1949 Tvou šestistránkovou básničku "Je těžký život v Brazilii" spolu s překrásnou fotkou - a hlavou mi táhly vzpomínky na ty hezké chvíle, jež jsme společně strávili v Limě a na guanových ostrovech Chinchas. Hned jsem sedl a napsal dopis paní Neřoldové - a tak jsem se vlastně dověděl o Tvých dalších osudech. Myslím, že by stály za román. Jestli pak jsi zvěčnil svoje nádherná dobrodružství - nijak o tom nepochybuju! Když jsem četl dopis paní Neřoldové, obklopil jsem se mapami, abych mohl sledovat stopy Tvých cest, vychutnával jména, která se objevila i na naší trase /Talara/ a ještě víc ta, jež zůstanou jen věčnou neukojenou touhou...

Snad Tě bude zajímat, že na svou druhou plavbu ses vypravil přesně 10 dnů před naším startem na pětiapůlletou cestu po Asii /vyjeli jsme 22.4.1959 a vrátili s v listopadu 1964/. Od té doby nám vyšly další 3 svazky /po 3 afrických a 4 latinskoamerických/, a to Obrácený půlměsíc /Blížký Východ/, Tisíc a dvě noci /Střední Východ/ a Boni Světadíl pod Himálajem /Pákistán, Kašmír, Indie a Nepál/. Máme připraven rukopis dalšího svazku o Cejlonu, ale ten už asi nevyjde - aspoň ne v nohledné době, jistě víš, že řada lidí upadla v nemilost, a tak se najednou v celé republice "nemůže najít nakladatel..." Ale s tím Tě unavovat nechci, jistě o takových zvratech víš z jiných pramenů. Rád bych Ti

Kopie dopisu od Miroslava Zikmunda. Archiv Miroslava Zikmunda

poslal aspoň poslední vyšlou knihu, nevím však, máš-li při tolika svých povinnostech a zájmech na čtení vůbec čas.

Kdybys měl, milý Edo, v úmyslu podívat se po létech na skok do své vlasti, nezapomeň, prosím, napsat včas, moc rádi bychom se s Tebou, Jiří i já, zas jednou shledali. A zavzpomínali na různá dobrodružství. Je toho tolik, co bych Ti ještě rád napsal...

Místo toho jsem zalistoval ještě jednou v Tvých slovech z prosince 1949 - zde jeden výňatek:

.....
Je těžký život v Brazilii,
kde divný život lidé žijí.
Bez nejsvětějších lidských přání,
bez hudebního pousmání.
Ta božská hudba je tu v kleci,
je neznámou tu skoro věcí...

Toš vidíš, jak jesvět kulatý a jak s/věci den ode dne mění.

Přeju Ti, milý Edo, hodně dalšího životního elánu, zdraví Tobě i Tvé rodině /od paní N. vím, že máš synka, jemuž je teď asi 6 šest let!/ a těším se, že sa najdeš příležitostně chvilku a napíšeš aspoň pár slov.

Upřímně Tvůj

Mr Eduard Ingriš
5208, Lemona Avenue
VAN NUYS
California 91401, USA

(Příště: zapomněl jsem 24.2.71: Ledoux č. NGM: Thor Heyerdahl's voyage RA II.

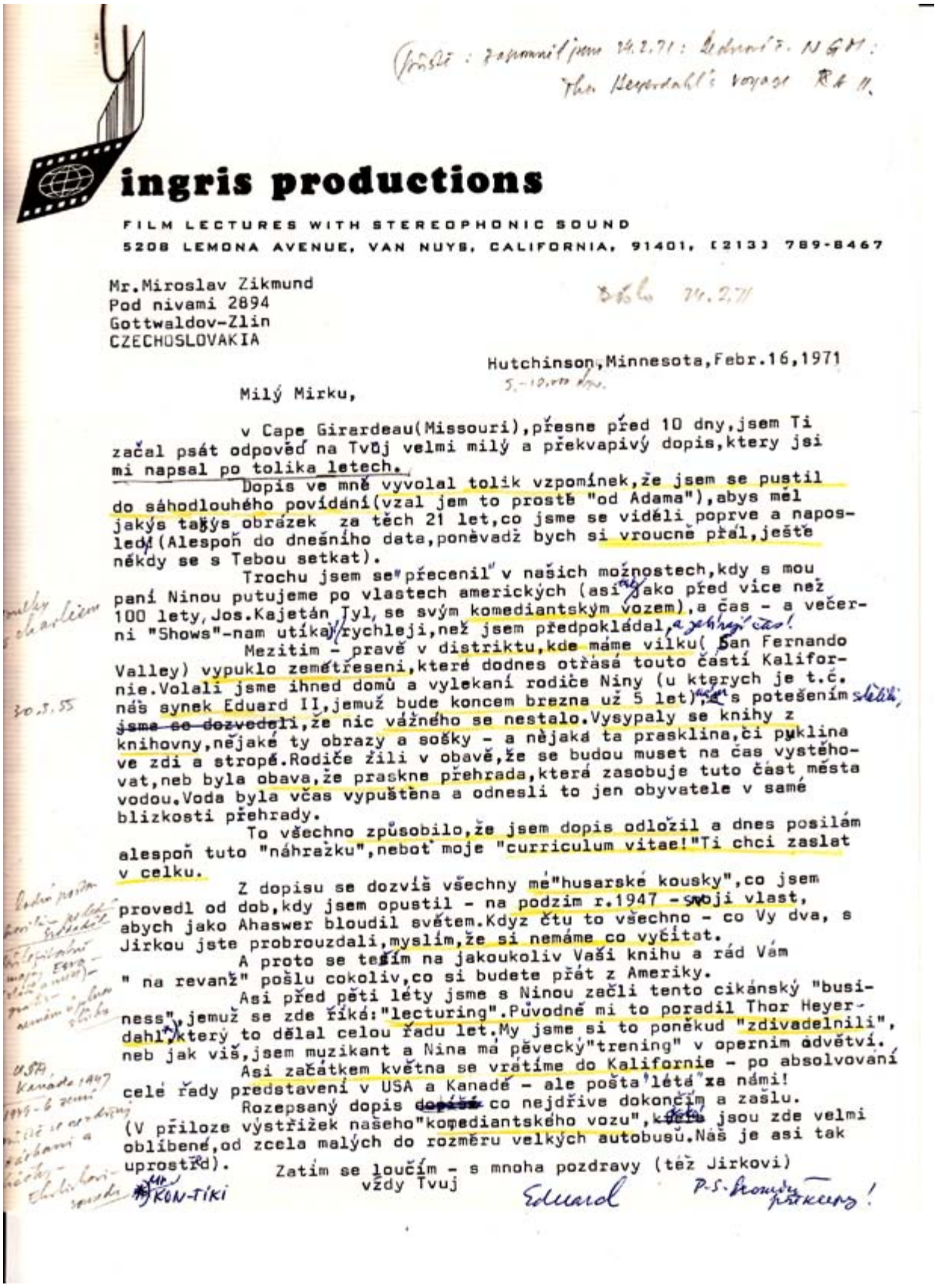

ingris productions

FILM LECTURES WITH STEREOPHONIC SOUND
5208 LEMONA AVENUE, VAN NUYS, CALIFORNIA, 91401, (213) 789-8467

Mr.Miroslav Zikmund
Pod nivami 2894
Gottwaldov-Zlin
CZECHOSLOVAKIA

Došlo 24.2.71

Hutchinson,Minnesota,Febr.16,1971
5.-10.000 dnů.

Milý Mirku,

v Cape Girardeau(Missouri),přesne před 10 dny,jsem Ti začal psát odpověď na Tvůj velmi milý a překvapivý dopis,ktery jsi mi napsal po tolika letech.

Dopis ve mně vyvolal tolik vzpomínek,že jsem se pustil do sáhodlouhého povídání(vzal jem to prostě "od Adama"),abys měl jakýs takýs obrázek za těch 21 let,co jsme se viděli poprve a naposledy(Alespoň do dnešního data,poněvadž bych si vroucně přál,ještě někdy se s Tebou setkat).

Trochu jsem se"přecenil" v našich možnostech,kdy s mou paní Ninou putujeme po vlastech amerických (asi tak jako před více než 100 lety,Jos.Kajetán Tyl, se svým komediantským vozem),a čas - a večerni "Shows"-nam utíkají rychleji,než jsem předpokládal, a jehnají čas!

Mezitim - pravě v distriktu,kde máme vilku(San Fernando Valley) vypuklo zemětřeseni,které dodnes otřásá touto částí Kalifornie.Volali jsme ihned domů a vylekaní rodiče Niny (u kterych je t.č. náš synek Eduard II,jemuž bude koncem brezna už 5 let),a s potešením ~~jsme se dozvedeli~~,že nic vážného se nestalo.Vysypaly se knihy z knihovny,nějaké ty obrazy a sošky - a nějaká ta prasklina,či puklina ve zdi a stropě.Rodiče žili v obavě,že se budou muset na čas vystěhovat,neb byla obava,že praskne přehrada,která zasobuje tuto část města vodou.Voda byla včas vypuštěna a odnesli to jen obyvatele v samé blizkosti přehrady.

30.3.55

To všechno způsobilo,že jsem dopis odložil a dnes posilám alespoň tuto "náhražku",neboť moje "curriculum vitae!"Ti chci zaslat v celku.

Z dopisu se dozvíš všechny mé"husarské kousky",co jsem provedl od dob,kdy jsem opustil - na podzim r.1947 - svoji vlast, abych jako Ahaswer bloudil světem.Když čtu to všechno - co Vy dva, s Jirkou jste probrouzdali,myslím,že si nemáme co vyčítat.

A proto se těším na jakoukoliv Vaši knihu a rád Vám " na revanž" pošlu cokoliv,co si budete přát z Ameriky.

Asi před pěti léty jsme s Ninou začli tento cikánský "business",jemuž se zde říká:"lecturing".Původně mi to poradil Thor Heyerdahl*),který to dělal celou řadu let.My jsme si to poněkud "zdivadelnili", neb jak viš,jsem muzikant a Nina má pěvecký"trening" v opernim odvětví.

Asi začátkem května se vrátíme do Kalifornie - po absolvování celé řady predstavení v USA a Kanadě - ale pošta "létá" za námi!

Rozepsaný dopis ~~dopíšu~~ co nejdříve dokončím a zašlu. (V přiloze výstřižek našeho"komediantského vozu",~~které~~ jsou zde velmi oblíbené,od zcela malých do rozměru velkých autobusů.Náš je asi tak uprostřed).

Zatím se loučím - s mnoha pozdravy (též Jirkovi)
vždy Tvuj

Eduard

P.S. Promiň překlepy!

*) KON-TIKI

Kopie dopisu Miroslavu Zikmundovi. Archiv Miroslava Zikmunda

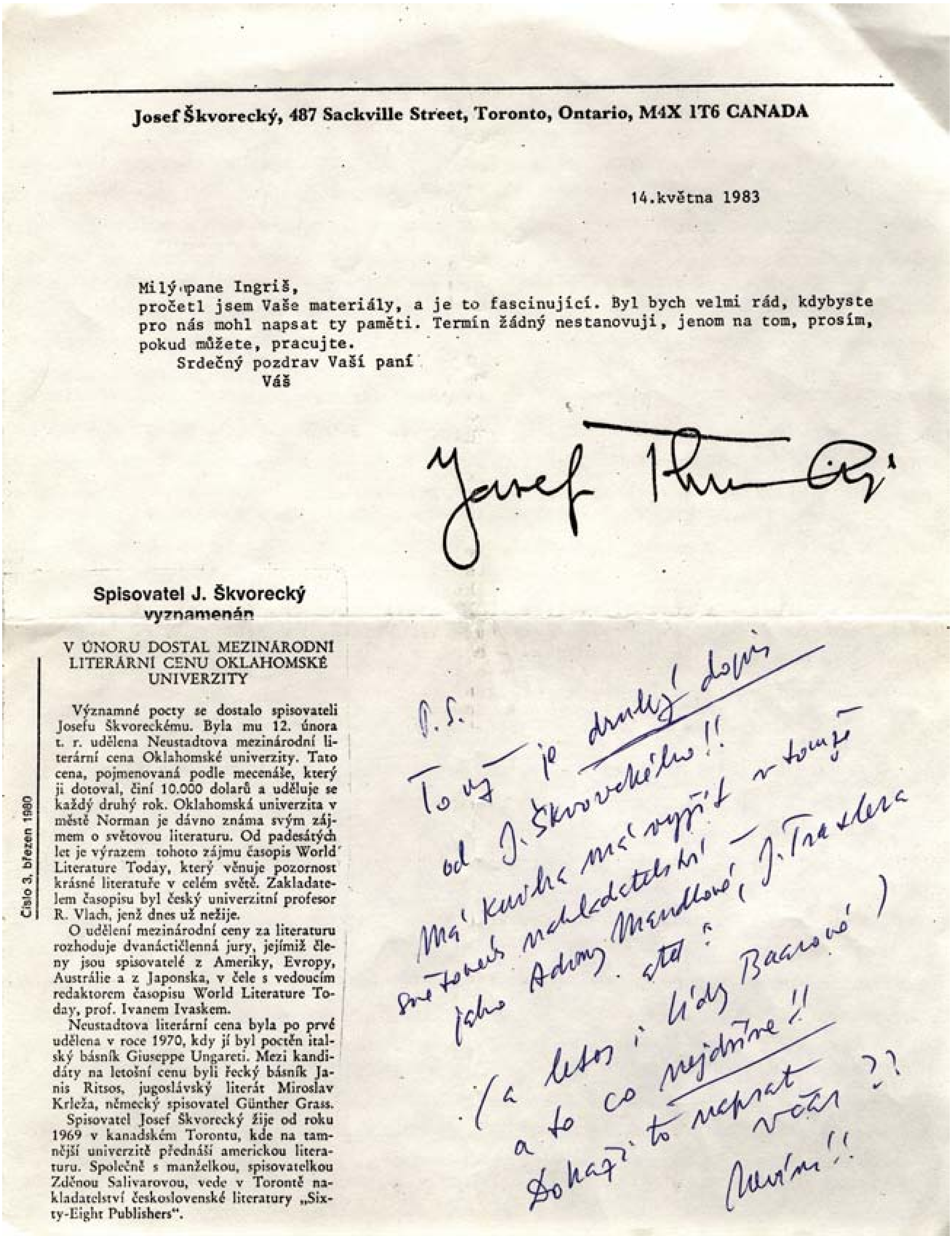

Josef Škvorecký, 487 Sackville Street, Toronto, Ontario, M4X 1T6 CANADA

14.května 1983

Milý pane Ingriš,
pročetl jsem Vaše materiály, a je to fascinující. Byl bych velmi rád, kdybyste pro nás mohl napsat ty paměti. Termín žádný nestanovuji, jenom na tom, prosím, pokud můžete, pracujte.
Srdečný pozdrav Vaší paní
Váš

Spisovatel J. Škvorecký vyznamenán

Číslo 3, březen 1980

V ÚNORU DOSTAL MEZINÁRODNÍ LITERÁRNÍ CENU OKLAHOMSKÉ UNIVERZITY

Významné pocty se dostalo spisovateli Josefu Škvoreckému. Byla mu 12. února t. r. udělena Neustadtova mezinárodní literární cena Oklahomské univerzity. Tato cena, pojmenovaná podle mecenáše, který ji dotoval, činí 10.000 dolarů a uděluje se každý druhý rok. Oklahomská univerzita v městě Norman je dávno známa svým zájmem o světovou literaturu. Od padesátých let je výrazem tohoto zájmu časopis World Literature Today, který věnuje pozornost krásné literatuře v celém světě. Zakladatelem časopisu byl český univerzitní profesor R. Vlach, jenž dnes už nežije.

O udělení mezinárodní ceny za literaturu rozhoduje dvanáctičlenná jury, jejímiž členy jsou spisovatelé z Ameriky, Evropy, Austrálie a z Japonska, v čele s vedoucím redaktorem časopisu World Literature Today, prof. Ivanem Ivaskem.

Neustadtova literární cena byla po prvé udělena v roce 1970, kdy jí byl poctěn italský básník Giuseppe Ungareti. Mezi kandidáty na letošní cenu byli řecký básník Janis Ritsos, jugoslávský literát Miroslav Krleža, německý spisovatel Günther Grass.

Spisovatel Josef Škvorecký žije od roku 1969 v kanadském Torontu, kde na tamnější univerzitě přednáší americkou literaturu. Společně s manželkou, spisovatelkou Zděnou Salivarovou, vede v Torontě nakladatelství československé literatury „Sixty-Eight Publishers".

P.S.
To už je druhý dopis od J. Škvoreckého!!
Má kvůli mé vyjít v tomtéž světovém nakladatelství jako Adamy Mendlové (J. Traxlera atd.!
(a letos i Lídy Baarové)
a to co nejdříve!!
Dokážu to napsat včas??
Nevím!!

Dopis od Josefa Švoreckého

Motto :

Teskně hučí Niagara,
teskně hučí do noci,
komu vášeň v srdci hárá,
tomu není pomoci ...

Vážený a milý pane učiteli,

dne 1.září 1983 tomu bylo právě 54 roků, co jsme poprvé zasedli do školních lavic dolnopočernické školy a Vy jste byl :

náš první, milý pan učitel.

to roce jsme všichni oslavili nebo do konce roku ještě osla-
laté výročí - 60 let. Proto jsme si řekli (Jindra Dubský,
Lotocká a já - Vlasta Novotná, která tenkráte tolik plakala
nechtěla jít od maminky a kterou jste Vy, pane učiteli, odnesl
lavice v náručí), že bychom se měli sejít.

Tak se také stalo 1.října 1983 v 15,00 hodin v sále sokolovny, která je naproti škole. Sešlo se nás 26 z různých koutů naší vlasti, 12 spolužáků a spolužaček zemřelo, několik adres se nám nepodařilo zjistit.

Bylo to krásné setkání, plné radosti a srdečnosti !

Vzpomněli jsme všech našich paní a pánů učitelů. Dlouze jsme vzpomínali na Vás - náš milý a první pane učiteli. Při této vzpomínce jsme si zazpívali Vaši píseň, jak jsem uvedla v úvodu mého dopisu. V tu chvíli jsem si umínila, že musím zjistit Vaši adresu. Náhoda mně přála !

Moc by nás, ty Vaše bývalé prvňáčky ze školního roku 1929/30 potěšilo, kdybyste nám o sobě něco napsal - to by bylo radosti, těšíme se již předem.

Jménem všech spolužaček a spolužáků Vás co nejsrdečněji pozdravuji, přeji pevné zdraví a spokojenost Vám i Vaší rodině.

Vlasta Vančurové

Vlasta Vančurová
rozená Novotná

Vinice - Příchovická ul. 408
250 95 Praha 9 - Dolní Počernice

ČSSR

19.října 1983

268433 Dr Šmíd Ing Skácel

Zpráva z výběrové projekce dne 25.5.1988 - KH. TP 5, 11.00 hod.

KANTUTA - FROM HIGH C's TO HIGH SEAS (Kantuta - Od vysokých cé k velkým oceánům)

TEX USA/Ingris Production 1/VHS 105' bar

Eduard Ingris, hudební skladatel a dirigent, se vydal se svými přáteli na voru přes Pacifik, aby zopakoval cestu Nora Heyerdahla. Cesta začíná v peruánském Cuzcu, dále je líčena stavba voru, jeho cesta a šťastné přistání v Polynesii. Ačkoli je zde shromážděno možná více obrazového materiálu nežli z Heyerdahlovy cesty na Kon Tiki, film však události líčí popisně, bez dramatičnosti, místy působí jako amatérský film z rodinného výletu.
I když jde o událost, která si ve své době zasluhovala pozornost (film byl vyroben v roce 1968), dokument nemá trvalejší hodnoty (etnografické, geografické, případně lidsky dramatické), pro které by si zasluhoval uvedení na obrazovku. Vadou na kráse je i původní komponovaná Ingrisova hudba ve stylu hollywoodských filmů.
Dnes jsme zvyklí na filmy s originálními ruchy a reálným zvukem.
Pořad zamítnut.

Ing. ss. Burdová, Šmíd Milen Dr.

ČESKOSLOVENSKÁ TELEVÍZIA V SSR
845 45 BRATISLAVA, Mlynská dolina

Váž.súdruh
Ing.Antonín HOŘÍNEK
P r a h a

VÁŠ LIST ZNAČKY / ZO DŇA 03/06/88 NAŠA ZNAČKA 21/3olo-88/jk BRATISLAVA 09/06/88

Vážený súdruh inžinier,

ako sme už pri predchádzajúcom telefonickom rozhovore oznámili,kazeta KANTUTA o ceste plte cez Pacifik,ktorú nakrútil Váš priateľ Eduard Ingriš,je - podľa technických skúšok, ktoré sme realizovali na dvoch rozdielnych videoprehrávačoch - technicky závadná a nevysielateľná.
V zmysle nášho rozhovoru zo dňa 3.júna t.r.Vám ju vraciam spolu s textovou prílohou v nádeji,že hádam v budúcnosti...

So súdružským pozdravom

Ján R e h á k ,
koordinátor progr.tvorby

Príloha 1x videokazeta VHS
1x český preklad komentára

VYBAVUJE / KLAPKA Rehák,tlf.326283

TELEFON 32 48 00, 32 55 00, 32 13 01 TELEGRAMY: TELEVÍZIA BRATISLAVA TELEX: 92277

Pamětní síň Eduarda Ingriše v Památníku Antonína Dvořáka ve Zlonicích

Cena Peruánské vlády udělená posmrtně Eduardu Ingrišovi v září 2009

František Zuska (vlevo) a PhDr. Karel Pavlištík při zpracování pozůstalosti Eduarda Ingriše v Muzeu jihovýchodní Moravy ve Zlíně

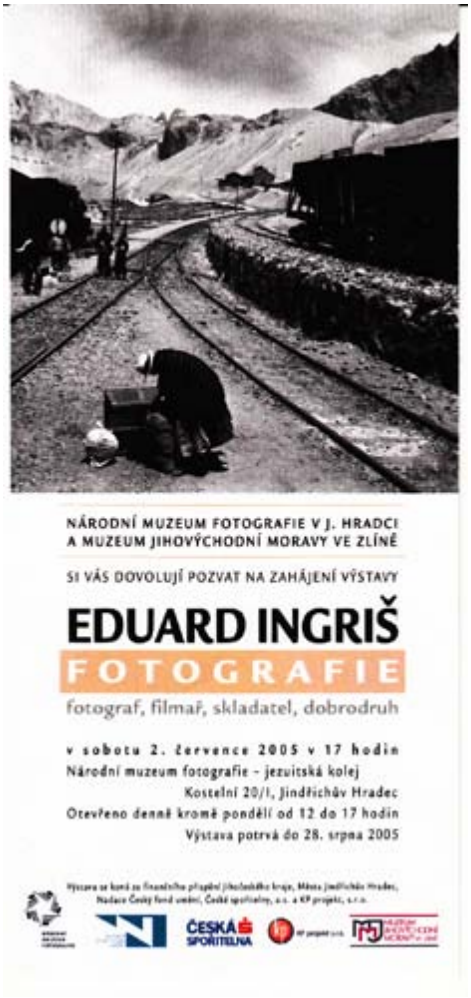

Výstava

prophoto

EDUARD INGRIŠ - FOTOGRAFIE

Velká synagoga v Plzni

23. dubna - 31. října 2006

Dům umění města Brna
Občanské sdružení ProPhoto
Muzeum jihovýchodní Moravy ve Zlíně
Národní památkový ústav, ÚOP v Plzni

dovolují si Vás pozvat na zahájení výstavy

EDUARD INGRIŠ
Fotografie

v úterý 13. listopadu 2007 v 17 hodin
v Domě pánů z Kunštátu, Dominikánská 9, Brno

Výstava je pořádána pod záštitou mimořádného
a zplnomocněného velvyslance Peru
J. E. Alberta Salase Barahony
a Romana Onderky, primátora města Brna

Uvede Rostislav Koryčánek, ředitel Domu umění města Brna
Promluví Miroslav Zikmund

Otevřeno denně od 10 do 18 h, ve čtvrtek do 21 h, do 6. ledna 2008

Projekt podpořilo Ministerstvo kultury České republiky

Vernisáž výstavy Eduard Ingriš - Fotografie v Domě pánů z Kunštátu v Brně 13. 11. 2007
Vlevo Velvyslanec Peru v ČR J. E. Albert Salas Barahona, dále Nina Ingrišová, vpravo Miroslav Zikmund

Výstava Eduard Ingriš - Fotografie v Domě pánů z Kunštátu v Brně. Tisková konference. Zprava: Nina Ingrišová, Rostislav Koryčánek, Miroslav Zikmund, Radovan Kodera, Přemysl Řepa

Výstava Eduard Ingriš - Fotografie v Domě pánů z Kunštátu v Brně. Archiv Radovana Kodery

Výstava Světy Eduarde Ingriše na Novoměstské radnici v Praze. Září - listopad 2008.
Archiv Radovana Kodery

Eduard Ingris